

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ

ANA BİLİM DALI

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE DİL
BİLGİSİ ÖĞRETİMİNDE ÇOK
KATMANLI METİNLERİN KULLANIMI**

FİLİZ UDÜL

**TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI**

Antalya, 2023

T. C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİNDE ÇOK
KATMANLI METİNLERİN KULLANIMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Filiz UDÜL

Danışman: Doç. Dr. Mazhar BAL

Antalya, 2023

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçalardan gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanışında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

23/ 06/ 2023

Filiz UDÜL

JÜRİ ÜYELERİ İMZA SAYFASI

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Filiz Udül' ün bu çalışması **23/ 06/ 2023** tarihinde jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programında **Yüksek Lisans Tezi** olarak **oy birliği** ile kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Prof. Dr. Bayram BAŞ

.....

Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

Üye: Doç. Dr. Ahmet Zeki GÜVEN

.....

Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

Üye (Danışman): Doç. Dr. Mazhar BAL

.....

Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİNİN ADI: Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde
Çok Katmanlı Metinlerin Kullanımı

ONAY: Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunun tarihli ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Akademik çalışmalarımın bir başlangıcı olan bu çalışma, beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; problem durumuna, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine yer verilmiştir. İkinci bölümde alanyazına yer verilmiştir. Üçüncü bölümde; araştırmanın modeli, veri toplama araçları, verilerin toplanma süreci ve verilerin analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Dördüncü bölümde ise toplanan veriler araştırma soruları temel alınarak raporlanmıştır. Beşinci bölümde; sonuç, tartışma ve öneriler bulunmaktadır.

Bu çalışmanın her aşamasında beni yönlendiren, bilgi birikimi ile yolumu aydınlatan, motivasyonumu artıran ve daima desteğini hissettiğim değerli tez danışmanım Doç. Dr. Mazhar BAL'a emekleri için sonsuz teşekkür ederim. Ayrıca savunma jürimde yer alarak beni onurlandıran Prof. Dr. Bayram BAŞ ve Doç. Dr. Ahmet Zeki GÜVEN'e teşekkür ederim.

Çalışma sürecinde yardımları ile her zorluğu kolaylaştıran Öğr. Gör. Rıdvan ULUÇ'a, metinlerin seslendirme aşamasında yardımcı olan sevgili arkadaşım ve adaşım Filiz ÇAVUŞ KÜTEVÜ'ye, çalışmama katkı sağlayan öğretmen ve öğrencilere çok teşekkür ederim.

Aldığım her kararda beni destekleyen ve daima yanımda olan canım aileme teşekkür ederim.

ÖZET

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİNDE ÇOK KATMANLI METİNLERİN KULLANIMI

Udül, Filiz

Yüksek Lisans, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mazhar Bal

Haziran 2023, 193 sayfa

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde materyal kullanımının eğitim süreci açısından önemli olduğu bilinmektedir. Bu öğretim süreci boyunca kullanılan metinlerin ise ihtiyacı karşılayacak nicelikte olmaması ve bu metinlerin teknolojik tabandan uzak olması dikkat çekmektedir. Alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili kaynaklardaki metinlerin çok katmanlı olarak değil tek katmanlı olarak hazırlandığı bilinmektedir. Günümüz dünyasında gelişen teknoloji ve birikimden yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde de faydalanılması yarar sağlayacaktır. Bu çalışmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinler üretmektir. Bu amaç ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi A1 ve A2 seviyesi için 11 tane metin geliştirilmiş ve çok katmanlı hale getirilmiştir. Bu metinlerin her biri için bir tema, bir konu ve bir dil bilgisi kuralı belirlenmiştir. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu ölçüt örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışmanın katılımcılarını Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinin Türkçe öğretim merkezinde Türkçe öğrenen öğrenciler oluşturmaktadır. Bu açıklamadan hareketle A1 seviyesinde yapılan uygulama sürecine 1 kadın, 8 erkek; A2 seviyesinde yapılan uygulama sürecine 2 kadın, 8 erkek katılım sağlamıştır. Yapılan bu çalışmada doküman analizi, yarı yapılandırılmış gözlem formu, yarı yapılandırılmış görüşme formu, ses kaydı, öğrenci günlüğü, araştırmacı günlüğünden yararlanılmıştır. Çalışmaya ait verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma verilerine göre A1 düzeyine ilişkin alanyazındaki kitapların dinleme metinlerine ait dağılımların tutarlı bir şekilde gerçekleştirilmediği ve bu metinlerin sadece ses kaydından oluştuğu görülmektedir. A2 düzeyine ilişkin alanyazındaki kitapların dinleme metinlerine ait dağılımların da tutarlı bir şekilde gerçekleştirilmediği ve bu metinlerin de sadece ses kaydından oluştuğu görülmektedir.

A1 düzeyine ilişkin çok katmanlı metinlerin uygulama sürecinde metinlerin beğenildiği, daha iyi anlaşıldığı, eğlenceli bulunduğu, ders kitaplarındaki metinlerden farklı olduğu, kelime öğretimi açısından yarar sağladığı ve diğer dil becerilerine ilişkin olarak çeşitli etkinliklerde de kullanılabileceği konusunda çeşitli görüşler belirtilmiştir. A2 düzeyine ilişkin çok katmanlı metinlerin uygulama sürecinde metinlerin olumlu bulunduğu, farklı ve eğlenceli olduğu, dil bilgisine katkı sağladığı, daha iyi anlaşıldığı ve diğer dil becerilerine yönelik etkinliklerde de kullanılabileceği konusunda çeşitli görüşler belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe, Dil Bilgisi, Çok Katmanlı Metin.

ABSTRACT

THE USE OF MULTIMODAL TEXTS IN GRAMMAR TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Udül, Filiz

Master's Thesis, Department of Turkish and Social Sciences Education

Thesis Supervisor: Doç. Dr. Mazhar Bal

June 2023, 193 pages

It is known that it is important in terms of the educational process used as a material in teaching Turkish as a foreign language. During this education process It draws attention to the fact that the texts used throughout the education process will enjoy their needs and that these texts are far from the technological base. It is known that in the literature the texts in the sources related to teaching Turkish as a foreign language are prepared as a single layered, not as a multilayered. It will also be useful to benefit from the technology and knowledge in the process of teaching Turkish to foreigners in today's world. The aim of this study is to produce multilayered texts in teaching Turkish as a foreign language. For this purpose, 11 texts have been developed for A1 and A2 levels of teaching Turkish as a foreign language and they are made multilayered. For each of these texts, a theme, a topic and a grammar arrangement were determined. This study was designed with a case study, one of the qualitative research methods. The study group of the research was determined by the criterion sampling method. The participants of the study consist of students learning Turkish in the Turkish teaching center of a state university located in the Southeastern region of Turkey. Based on this explanation, at A1 level 1 woman, 8 men; at A2 level 2 women and 8 men participated in the implementation process. In this study, document analysis, semi-structured observation form, semi-structured interview form, audio recording, student diary, researcher's diary were used. Descriptive analysis and content analysis techniques were used in the analysis of the data of the study. According to the research data, it is seen that the distribution of the listening texts of the books in the literature related to the A1 level is not performed consistently and these texts consist only of audio recordings. It is seen that the distribution of the listening texts of the books in the literature related to the A2 level is not carried out consistently and these texts are composed only of audio recordings. Various opinions were expressed that multi-layered

texts related to A1 level were liked, understood better, found entertaining, different from the texts in textbooks, beneficial in terms of vocabulary teaching, and could be used in various activities related to other language skills. Various opinions were expressed about the fact that the multi-layered texts related to the A2 level were found positive, different and entertaining, contributed to the grammar, understood better and could be used in activities for other language skills in the application process.

Keywords: Foreign Language Teaching, Turkish as a Foreign Language, Grammar, Multimodal Text

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	i
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER.....	ivi
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
KISALTMALAR LİSTESİ	xii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Amaç.....	6
1.3. Önem.....	7
1.4. Sınırlılıklar	12
1.5. Tanımlar	13
BÖLÜM II.....	14
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	14
2.1. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımı.....	14
BÖLÜM III	19
YÖNTEM	19
3.1. Araştırma Modeli	19
3.2. Çalışma Grubu	32
3.3. Veri Toplama Araçları	34
3.3.1. Doküman Analizi	35
3.3.2. Yarı Yapılandırılmış Gözlem Formu	35
3.3.3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	35
3.3.4. Ses Kaydı.....	36
3.3.5. Öğrenci Günlüğü.....	36
3.3.6. Araştırmacı Günlüğü	36
3.4. Verilerin Toplanması	36
3.5. Araştırma Ortamı	39

3.6. Verilerin Analizi	39
3.7. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği	40
3.7.1. İnandırıcılık	40
3.7.2. Aktarılabirlik.....	40
3.7.3. Güvenilmeye Layık Olma	41
3.7.4. Onaylanabilirlik.....	41
BÖLÜM IV.....	42
BULGULAR	42
4.1. A1 Düzeyinde Alanyazında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Metinlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum	42
4.2. A2 Düzeyinde Alanyazında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Metinlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum	43
4.3. A1 Düzeyinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine Dair Bulgular ve Yorumlar.....	45
4.3.1. Birinci Hafta.....	45
4.3.2. İkinci Hafta.....	46
4.3.3. Üçüncü Hafta.....	51
4.3.4. Dördüncü Hafta	54
4.3.5. Beşinci Hafta	58
4.3.6. Altıncı Hafta	61
4.3.7. A1 Seviyesi İçin Hazırlanmış Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine İlişkin Analiz Sonuçları	63
4.4. A2 Düzeyinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine Dair Bulgular ve Yorumlar.....	94
4.4.1. Birinci Hafta.....	94
4.4.2. İkinci Hafta.....	97
4.4.3. Üçüncü Hafta.....	100
4.4.4. Dördüncü Hafta	103
4.4.5. Beşinci Hafta	108
4.4.6. A2 Seviyesi İçin Hazırlanmış Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine İlişkin Analiz Sonuçları	113
BÖLÜM V	149
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	149

5.1. Sonuç ve Tartışma	149
5.2. Öneriler	152
KAYNAKÇA.....	154
EKLER	166
Ek-1. Yapılan Uygulamaya İlişkin İzin Belgesi	166
Ek-2. Öğrenci Kişisel Bilgi Formu	167
Ek-3. Yarı Yapılandırılmış Gözlem Formu	168
Ek-4. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	170
Ek-5. Öğrenci Günlüğü Soruları	172
Ek-6. Etik Kurul Onay Belgesi	173
ÖZGEÇMİŞ	174
İNTİHAL RAPORU	175
BİLDİRİM.....	176

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Program Kazanım Dağılım Çizelgesi....	8
Tablo 3.1. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A1 Seviyesi Tema İsimleri.....	20
Tablo 3.2. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A2 Seviyesi Tema İsimleri.....	21
Tablo 3.3. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A1 Seviyesi Konu İsimleri.....	21
Tablo 3.4. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A2 Seviyesi Konu İsimleri.....	23
Tablo 3.5. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A1 Seviyesi Dil Bilgisi Kuralları.....	24
Tablo 3.6. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A2 Seviyesi Dil Bilgisi Kuralları.....	25
Tablo 3.7. A1 Seviyesi İçin Hazırlanmış Olan Metinlere İlişkin Bilgiler.....	27
Tablo 3.8. A2 Seviyesi İçin Hazırlanmış Olan Metinlere İlişkin Bilgiler.....	28
Tablo 3.9. Ateşman Okunabilirlik Formülüne Göre Metinlerin Okunabilirlik Sayısı ve Sınıflandırılması.....	29
Tablo 3.10. A1 Seviyesi İçin Hazırlanmış Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine İlişkin Bilgiler.....	30
Tablo 3.11. A2 Seviyesi İçin Hazırlanmış Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine İlişkin Bilgiler.....	30
Tablo 3.12. A1 ve A2 Seviyesindeki Uygulamaya Sürecine Katılan Öğrenci Sayılarına İlişkin Bilgiler.....	32
Tablo 3.13. Katılımcılara Ait Bilgiler.....	33
Tablo 3.14. Veri Toplama Araçlarının, Araştırma Soruları Doğrultusunda Dağılımı.....	34
Tablo 3.15. Araştırma Süreci.....	37
Tablo 3.16. Araştırma Sorularına İlişkin Veri Analizi Bilgisi.....	39
Tablo 4.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerinin A1 düzeyi Kitaplarında Yer Alan Dinleme Metinlerine İlişkin Bilgiler.	42

Tablo 4.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerinin A2 düzeyi Kitaplarında Yer Alan Dinleme Metinlerine İlişkin Bilgiler.....	44
Tablo 4.3. A1 Seviyesi İçin Hazırlanmış Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine İlişkin Analiz Sonuçları.....	63
Tablo 4.4. A2 Seviyesi İçin Hazırlanmış Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine İlişkin Analiz Sonuçları.....	113

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1. A1 seviyesi 1. hafta çok katmanlı metin görseli.....	46
Şekil 4.2. A1 seviyesi 1. hafta çok katmanlı metin görseli.....	46
Şekil 4.3. A1 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli.....	48
Şekil 4.4. A1 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli	48
Şekil 4.5. A1 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli.....	49
Şekil 4.6. A1 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli.....	49
Şekil 4.7. A1 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli.....	50
Şekil 4.8. A1 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli.....	50
Şekil 4.9. A1 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli.....	51
Şekil 4.10. A1 seviyesi 3. hafta çok katmanlı metin görseli.....	52
Şekil 4.11. A1 seviyesi 3. hafta çok katmanlı metin görseli.....	52
Şekil 4.12. A1 seviyesi 3. hafta çok katmanlı metin görseli	53
Şekil 4.13. A1 seviyesi 3. hafta çok katmanlı metin görseli.....	53
Şekil 4.14. A1 seviyesi 3. hafta çok katmanlı metin görseli.....	54
Şekil 4.15. A1 seviyesi 3. hafta çok katmanlı metin görseli.....	54
Şekil 4.16. A1 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	56
Şekil 4.17. A1 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	56
Şekil 4.18. A1 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	57
Şekil 4.19. A1 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	57
Şekil 4.20. A1 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	58
Şekil 4.21. A1 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	58
Şekil 4.22. A1 seviyesi 5. hafta çok katmanlı metin görseli.....	59
Şekil 4.23. A1 seviyesi 5. hafta çok katmanlı metin görseli.....	60
Şekil 4.24. A1 seviyesi 5. hafta çok katmanlı metin görseli.....	60
Şekil 4.25. A1 seviyesi 5. hafta çok katmanlı metin görseli.....	61
Şekil 4.26. A1 seviyesi 6. hafta çok katmanlı metin görseli.....	62
Şekil 4.27. A1 seviyesi 6. hafta çok katmanlı metin görseli.....	63
Şekil 4.28. A2 seviyesi 1. hafta çok katmanlı metin görseli.....	95
Şekil 4.29. A2 seviyesi 1. hafta çok katmanlı metin görseli.....	96
Şekil 4.30. A2 seviyesi 1. hafta çok katmanlı metin görseli.....	96
Şekil 4.31. A2 seviyesi 1. hafta çok katmanlı metin görseli.....	97

Şekil 4.32. A2 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli.....	98
Şekil 4.33. A2 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli.....	99
Şekil 4.34. A2 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli.....	99
Şekil 4.35. A2 seviyesi 2. hafta çok katmanlı metin görseli.....	100
Şekil 4.36. A2 seviyesi 3. hafta çok katmanlı metin görseli.....	102
Şekil 4.37. A2 seviyesi 3. hafta çok katmanlı metin görseli.....	102
Şekil 4.38. A2 seviyesi 3. hafta çok katmanlı metin görseli.....	103
Şekil 4.39. A2 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	105
Şekil 4.40. A2 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	106
Şekil 4.41. A2 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	106
Şekil 4.42. A2 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	107
Şekil 4.43. A2 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	107
Şekil 4.44. A2 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	108
Şekil 4.45. A2 seviyesi 4. hafta çok katmanlı metin görseli.....	108
Şekil 4.46. A2 seviyesi 5. hafta çok katmanlı metin görseli.....	110
Şekil 4.47. A2 seviyesi 5. hafta çok katmanlı metin görseli.....	111
Şekil 4.48. A2 seviyesi 5. hafta çok katmanlı metin görseli.....	111
Şekil 4.49. A2 seviyesi 5. hafta çok katmanlı metin görseli.....	112
Şekil 4.50. A2 seviyesi 5. hafta çok katmanlı metin görseli.....	112

KISALTMALAR LİSTESİ

TÖMER: Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

CEFR: The Common European Framework of Reference for Languages

(Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı / Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni)

s. : sayfa

BÖLÜM I

GİRİŞ

Yabancı dil öğretimi, kişiye ana dili dışındaki herhangi bir dilin öğretilmesi olarak bilinmektedir. Bu yabancı dil, kendi ortamı dışında bireye kazandırılmaktadır. İkinci dilde ise birey edindiği dilin konuşulduğu ortamda yaşamaktadır. Birbiri ile sıkça karıştırılan ikinci dil ve yabancı dil kavramları bu sebeple birbirinden ayrılabilir (Moeller ve Catalano, 2015). Günümüzde insanlar meslek edinme, yeni ülkelere seyahat etme, bilgi almak gibi çeşitli birçok amaç ile yabancı dil öğrenmektedir (Şahin, 2015). Böylelikle insanlar öğrendiği yabancı dil sayesinde çağa ayak uydurarak gelişimleri takip etmektedir (Çelebi, 2006). Görüldüğü üzere yabancı dil öğretimi, bireyin farklı amaç ve istekler doğrultusunda dilin kendi ortamı dışında kazandırılması olarak ifade edilebilir.

Türkçenin milyonlarca insan tarafından uzun yıllardır konuşulan dünyanın en zengin ve en eski dillerinden biri olduğu bilinmektedir. Bu uzun zaman içinde Türkçenin sadece ana dil olarak değil aynı zamanda yabancı dil olarak da öğretildiğini gösteren birçok örnek bulunmaktadır. Fakat ilk yazılı eser Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla Kaşgarlı Mahmud'un yazmış olduğu Divanü Lügati't-Türk'tür (Biçer, 2012). Son zamanlarda Türkçenin daha fazla yaygınlaşmasıyla beraber Türkçenin yabancılar için öğretimi de artmıştır. Günümüzde yurt içinde üniversitelere bağlı Türkçe öğretim merkezleri bu görevi yerine getirmektedir (Alyılmaz, 2018). Yurt dışında ise Türkçe Öğretim Merkezleri, Yunus Emre Enstitüsü, Türk Kültür Merkezleri başta olmak üzere birçok kurum tarafından gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır (Onur, Biçer ve Bozkırlı, 2012). Açıklamalardan da anlaşılacağı üzere yabancılar Türkçe öğretimi uzun yıllar öncesinden başlayıp günümüzde daha kapsamlı ve yaygın bir hale gelmiştir.

Son yıllarda teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi hayatın her alanını etkilemeye başlamıştır. Böylelikle teknoloji yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir (BrckaLorenz, Haeger, Nailos ve Rabourn, 2013). Hayatın birçok alanında kullanılan teknolojik gelişmeler yabancı dil öğretiminde de kullanılmaya başlamıştır. Böylelikle teknoloji kullanımı dil öğretim sürecini enerji ve zaman açısından daha tasarruflu hale getirebilmektedir (Pokrivčáková, 2019). Bunun yanında öğrencilerin süreç boyunca aktif olmasını sağlayarak

tekrar ve dönüt olanağı ile teknoloji kullanımı dil öğretiminde birçok yarar sağlamaktadır (Temizyürek ve Ünlü, 2015). Ayrıca yabancı dil öğretiminde kullanılan teknolojiler öğrencilerin derse yönelik dikkatini artırarak sınıf atmosferini olumlu hale getirmektedir (Kaynar, 2019). Buna göre yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımı birçok açıdan tasarruf sağlamakla birlikte öğrenciye tekrar ve dönüt şansı vererek öğrencilerin derse ilgilerini artırmaktadır.

Gelişen ve çeşitlenen birçok teknolojinin hayatın her alanında kullanıldığı bilinmektedir. Teknoloji ve internetin kullanımıyla birlikte birçok farklı araç ve uygulama günlük yaşamda önemli bir yer tutar (Sallabaş ve Polat, 2022). Bu teknolojik araçların bir dilin öğretilmesinde ve öğrenilmesinde büyük payı vardır (Nomass, 2013). Ayrıca yabancı dil öğretimine yarar sağlayan bu teknolojiler konuya olan ilgiyi de artırmaktadır (Bilyalova, 2017). Bu doğrultuda teknoloji tabanlı araç ve uygulamalar yabancı dil olarak Türkçe öğretim sürecinde de kullanılmaya başlamıştır. Türkçenin öğretiminde bu teknolojilerden faydalanılması daha etkili bir öğretim sürecini ortaya koymaktadır (Birinci, 2020). Bu yüzden oluşturulan eğitim ortamlarının zenginleştirilmesi bu süreç için önem taşımaktadır (Baş ve Yıldırım, 2018). Bu açıdan teknoloji kullanımı yabancı dil olarak Türkçe öğretimine katkı sağlayarak verimli bir süreç ortaya koyacaktır.

Yabancı dil öğretiminde son yıllarda gelişen teknolojilerden yararlanıldığı bilinmektedir. Bu teknolojiler, bireyin hedef dile etkili bir şekilde maruz kalmasını ve kendi bilgilerini oluşturmaları için büyük bir fırsattır (Warschauer ve Meskill, 2000). Ayrıca bu teknolojiler, farklı etkileşimsel etkinlikler ile öğrencilerin dil becerilerini güçlendirmelerini ve kendi öğrenme stillerini geliştirmelerini sağlamaktadır (Lai ve Kritsonis, 2006). Öğrenme ve öğretmen ortamlarında teknolojinin kullanımı öğrencilerin motivasyon kazanmaları ve yaratıcılıklarını artırmakta rol oynamaktadır (Batdı, 2021). Yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı gibi teknoloji kullanımının hedef dilin daha anlamlı öğrenilmesi, etkileşime dayalı etkinliklerin yapılması, motivasyonu artırması gibi birçok açıdan faydasının oluşu yabancı dil olarak Türkçe öğretimine de katkı sağlayacaktır.

1.1. Problem Durumu

Yabancı dil öğretiminde kullanılan materyallerin öğrenmeye olumlu etkisi bilinmektedir. Kullanılan materyaller ile öğrenciler derse daha aktif bir şekilde katılmaktadır

(Kurbanovna, 2020). Ayrıca materyaller sayesinde öğrencilerin motivasyonu artmaktadır (Akbari ve Razavi, 2016). Materyal kullanımının bu ve benzeri yararları yabancı dil olarak Türkçe öğretim sürecine de katkı sağlamaktadır (Duman, 2013). Ayrıca bu alandaki hedefleri gerçekleştirme noktasında materyallerinin önemli bir yeri vardır (Kemiksiz, 2021). Bu yüzden kullanılacak olan materyal çeşitliliği öğretim sürecini daha verimli hale getirmesi açısından önemlidir (Şengül, 2015). Fakat bu alanda kullanılan ders kitapları ve ders materyalleri ise sınırlıdır (Saydam ve Çangal, 2018). Görüldüğü üzere materyal kullanımının eğitim ve öğretim alanındaki etkisinin önemli boyutta olmasına rağmen alanda kullanılan materyal sayısı ve çeşitliliğinin az olduğu anlaşılmaktadır.

Ders materyallerinden biri olan kitapların dil öğretimine yarar sağladığı ve öğretim sürecinin etkili bir şekilde devam etmesine katkı sağladığı bilinmektedir. Çünkü ders kitapları öğretme ve öğrenme sürecinin en önemli kaynaklarından (Gunantar, 2017). Bunun yanında ders kitapları tutarlı ilerlemelere sahip olması, öğrenciyi teşvik etmesi, konuya özgü içeriklere sahip olması açısından önemlidir (Oates, 2014). Bu doğrultuda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de en önemli araç ders kitaplarıdır (Karagöl, 2021). Son yıllarda yabancılara Türkçe öğretimindeki artış ile ders kitapları da çeşitlenmiştir (Karababa ve Üstünsoy Taşkın, 2012). Yapılan açıklamalarda da görüldüğü üzere ders kitapları öğrenim sürecinde büyük rol oynamakta ve öğrenim sürecinde tutarlı ilerlemeler sağlayarak dil becerilerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmak üzere belirli niteliklere sahip çeşitli ders kitapları hazırlanmıştır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan kaynaklar ve bunlara ilişkin bilgiler şu şekilde gösterilebilir:

Gazi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi Seti. A1, A2, B1, B2, C1 düzeyleri ile beş kitaptan oluşmaktadır. A1 düzeyi 111, A2 düzeyi 91, B1 düzeyi 92, B2 düzeyi 102, C1 düzeyi 115 sayfadan oluşmaktadır. A1 düzeyi altı üniteden; A2, B1, B2, C1 düzeyi beş üniteden oluşmaktadır. Bu çalışmanın yapıldığı süreç içerisinde, kitaplara ait ses kayıtlarının karekod uygulaması ile kitaplarda yer aldığına ilişkin bilgi verilmiştir.

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Seti. A1, A2, B1, B2, C1+ düzeyleri ile beş kitaptan oluşmaktadır. A1 düzeyi 106, A2 düzeyi 104, B1 düzeyi 112, B2 düzeyi 126, C1+ düzeyi

240 sayfadan oluşmaktadır. A1, A2, B1, B2 düzeyleri altı üniteden; C1+ düzeyi on iki üniteden oluşmaktadır. Kitapların dijital ekleri bulunmamaktadır.

Yedi İklim Türkçe Seti (Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti). A1, A2, B1, B2, C1, C2 düzeyleri ile altı kitaptan oluşmaktadır. A1 düzeyi 191, A2 düzeyi 187, B1 düzeyi 191, B2 düzeyi 209, C1 düzeyi 203, C2 düzeyi 185 sayfadan oluşmaktadır. Bütün düzeyler sekiz üniteden oluşmaktadır. Kitapların dijital ekleri kapsamında Z-Kitap uygulaması bulunmaktadır.

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti. A1-A2, B1, B2-C1 düzeyleri ile üç kitaptan oluşmaktadır. A1-A2 düzeyi 197, B1 düzeyi 193, B2-C1 düzeyi 194 sayfadan oluşmaktadır. A1-A2, B1, B2-C1 düzeyleri on iki üniteden oluşmaktadır. Kitapların dijital ekleri bulunmamaktadır.

Yabancı dil öğretiminde kullanılan yayınlar kadar metinlerin de öğrenme sürecine yarar sağladığı bilinmektedir. Bu olumlu etkiler yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de geçerlidir. Metinler, öğrenme sürecinde amaçlara ulaşılmasını sağlayan temel araçtır (Demir ve Açık, 2011). Ayrıca sınıf etkinliklerinde temel araç olan metinler öğrencilerin motivasyonunu da artırmaktadır (Violetta-Irene, 2015). Bunun yanında hedef dile ait olan dil yapılarının kullanılma amacı metinler ile anlaşılabilir (Yılmaz ve Dilidüzgün, 2019). Bu yapıların daha etkili öğrenilebilmesi için de dinleme/izleme metinlerinden faydalanılabilir. Çünkü dinleme/izleme sırasında öğrenci yeni kelimeleri tekrar ederek bu kelimelerin kullanıldığı bağlamı anlama şansı kazanmaktadır (Tiryaki ve Kayatürk, 2017). Açıklamalarda da anlaşılacağı üzere yabancılara Türkçe öğretiminde metin kullanımı hedeflerin gerçekleşmesi açısından en önemli araç olup öğrencileri motive etmektedir. Bununla birlikte dinleme/izleme metinleri de hedef dilin daha etkili öğrenilmesini sağlamaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan dinleme/izleme metinlerinin teknoloji tabanlı olma durumunun öğretim süreci açısından fayda sağladığı bilinmektedir. Buna rağmen yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında teknoloji tabanlı dinleme/izleme metinleri kapsamında yapılan çalışmaların ise az olduğu görülmektedir. Coşkun ve Demirkan (2016) Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretiminde dinleme becerisini geliştirmede web radyo ve podcast uygulamalarının katkılarını incelemiştir. Miçooğulları (2021) Türkiye

Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından hazırlanan “TRT Dinle” uygulaması ve radyo tiyatrolarını yabancılara Türkçe öğretimi için alternatif materyal olarak ele almıştır. Buldu (2018) alt yazılı ve alt yazısız televizyon programlarının Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dinleme/izleme ve anlama becerileri üzerindeki etkisini belirlemeye çalışmıştır. Sevtakin (2020), alt yazılı çizgi filmlerin Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin dinleme/izleme becerisine etkisini belirlemeye çalışmıştır. Verilen örnekler alanyazında teknoloji tabanlı dinleme/izleme alanında yapılmış çalışmalardandır.

Gelişen teknoloji yapılan çalışmaları da etkilemiştir. Dil öğretiminde kullanılan materyaller bu gelişmeler ile sadece basılı ve tek boyutlu olmaktan çıkmıştır. Bunun yerine birçok bileşeni bir araya toplayan çok katmanlı metinler ortaya çıkmıştır (Anstey ve Bull, 2010). Böylece düz metinlerin yanında işitsel ve görsel öğelerin kullanımı ile çoklu ortamlar oluşturulmaktadır (İnal ve Çakır, 2021). Bu durum da metinleri daha dikkat çekici hale getirmektedir. Bunun neticesinde oluşturulan dinleme/izleme metinlerinin çok katmanlı olması dil öğretimine katkı sağlayacaktır. Dinleme/izleme metinleri sayesinde hedef dile ait olan yapılar birçok duyu organı tarafından algılanarak daha anlamlı bir şekilde öğrenilecektir. Çünkü anlam, dinleme ve izleme aracılığıyla alınan girdilerin birleşimidir (Memiş, 2019). Yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı gibi çok katmanlı metinler yazı, söz, görüntü gibi farklı unsurları bir araya toplayarak metinleri dikkat çekici hale getirmektedir. Bu durum, dinleme/izleme metinleri sayesinde dil öğretim sürecini daha verimli ve anlamlı hale getirebilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan metinlerin öğretim sürecini verimli hale getirdiği bilinmektedir. Bundan ötürü alanyazında birçok araştırmacı bu konuya eğilerek metin kullanımına ilişkin çalışmalar yapmıştır. Özcan (2019), yaptığı çalışmada Türkçe öğretimi için seçilen okuma metinlerinin nasıl belirleneceği ve bu metinlerde bulunması gereken özellikleri ortaya koymaya çalışmıştır. Akbulut (2021) ise çalışmasında yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan metinlerin Türkçenin sesletimi edinimine olan etkisini belirlemeye çalışmıştır. Özdin (2020), Türk masallarının yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmak üzere okuma metni olarak uyarlanmasını sağlayarak okuma kitaplarının eksikliğinin kapatmayı amaçlamıştır. Yurtseven Üze (2010) yazınsal metinlerin yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki yeri ve önemini ortaya koymaya çalışmıştır. Verilen

örnek çalışmalarda da görüldüğü gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin kullanımına ilişkin çalışmalar mevcuttur.

Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan metinlerin ise ihtiyacı karşılayacak nicelikte olmaması ve bu metinlerin teknolojiden uzak olması dikkat çekmektedir. Alanyazında yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi ile ilgili kaynaklardaki metinlerin çok katmanlı olarak değil tek katmanlı olarak hazırlandığı bilinmektedir. Günümüz dünyasında gelişen teknoloji ve birikimden yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde de faydalanılması yarar sağlayacaktır. Bundan dolayı yapılan bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için çok katmanlı metinlerin geliştirilmesi ile alanyazında var olan eksikliğe hizmet edileceği düşünülmektedir.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metin üretmektir. Bu amaç doğrultusunda günümüzde çeşitli kurumlarda kullanılmakta olan Türkçe öğretim setleri ile ilgili karşılaştırmalı bir veri kaynağı hazırlanmıştır. Bu veri kaynağı neticesinde uygulama yapılacak olan kurumda kullanılmakta olan Türkçe öğretim setindeki dil bilgisi sıralaması ele alınarak farklı tema ve konularda metinler hazırlanmış ve bu metinler çok katmanlı hale getirilmiştir. Hazırlanmış olan çok katmanlı metinlerin uygulaması gerçekleştirilerek yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimine sağladığı yararlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda aşağıda yer alan sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır:

1. Başlangıç Düzeyinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Çok Katmanlı Metin Geliştirilmesi ve Hazırlanmasına Yönelik Amaçlar:

- a) A1 düzeyinde alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme metinlerinin kullanılma durumu nedir?
- b) A2 düzeyinde alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme metinlerinin kullanılma durumu nedir?

2. Başlangıç Düzeyinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi Öğretimine İlişkin Hazırlanmış Olan Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine Yönelik Amaçlar:

- a) A1 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinlerin uygulama süreci nasıl gerçekleşmektedir?

- b) A2 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinlerin uygulama süreci nasıl gerçekleşmektedir?

1.3. Önem

Bir dersin ya da bir bilginin öğretilmesinde öğretim programının, ders materyallerinin önemi tartışılmaz bir gerçektir. Çünkü öğretim programı ve bu program kapsamındaki ders materyalleri öğretim sürecini daha planlı ve etkili hale getirmektedir. Bu yüzden öğretim sürecinin ders materyalleri ile desteklenerek ilerlemesi önemli bir konudur (Temizyürek, Çangal ve Yörüsün, 2015). Ayrıca ders materyalleri bireyin çok sayıda duyu organını etkin hale getirdiğinden dolayı kişiye çeşitli öğrenme deneyimleri sunabilir (Kemiksiz, 2021). Bu yüzden ders materyallerine sıklıkla başvurulur. Özellikle metinler, öğretim sürecinde sıklıkla başvurulanan ders materyallerinin başında gelmektedir. Metinler, etkileşimli yapısından ötürü bu süreçte kullanılan bir yardımcı görevi görmektedir (Alpan, 2008). Görüldüğü üzere öğretim programı ve ders materyalleri eğitim sürecine çeşitli yönlerden katkı sağlayarak bu süreci olumlu anlamda desteklemektedir.

Bu kadar önemli olan öğretim programı yabancılara Türkçe öğretimi için yakın zamana kadar ciddi bir eksiklikti. Bu eksiklik ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde bazı sorunlar yaşanmıştır. Dil bilgisi konuları, ölçme ve değerlendirme gibi alanlarda standart bir düzenin olmaması aynı seviyeye sahip öğrencilerin dil düzeyinde birtakım tutarsızlıkların ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Doğru, 2022). Bunun yanında ortak bir programın olmaması sonucunda yapılan sınavlarda farklılıklar ortaya çıkmıştır (Kan, Sülüsoğlu ve Demirel, 2013). Bu sorunların yaşanmasıyla birlikte ortak bir program ihtiyacı gözlemlenmiş ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için standart bir program gerekli görülmüştür. Bunun neticesinde Türkiye Maarif Vakfı yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı için program geliştirme çalışmalarına başlamıştır (Balcı ve Melanlıoğlu, 2020). Böylelikle Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan ve MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından onaylanan “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı” hazırlanmıştır. “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” esas alınarak geliştirilen “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı” (TYDOÖP); yurt içinde veya yurt dışında örgün ve yaygın eğitim kapsamında Türkçe öğrenenler, öğreticiler, öğretim materyali

hazırlayıcı ve sınav uygulayıcıları için temel dayanak ve yaklaşımları, amaçları, seviyelere ve becerilere göre kazanımları, ölçme ve değerlendirme sürecini, dil öğretimi içeriklerini düzenleyen ve dil öğretimi standartlarını belli çerçevede yapılandıran bir öğretim programı olarak hazırlanmıştır (TYDOÖP, 2020, s.11). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı;

- Programın Temel Dayanakları ve Yaklaşımı,
- Programın Genel Amaçları,
- Programın Yapısı,
- Programın Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı,
- Programın Uygulanmasına Dair Öneriler,
- Kazanımlar,
- Düzeylere Göre Dil Yapıları Listesi,
- Programın Kademelere Göre İzlenice Bölümü olarak sekiz bölümden oluşmaktadır.

Bununla birlikte “Sözlük” ve “Kaynakça” olarak iki kısım da yer almaktadır. TYDOÖP hazırlanırken yararlanılan bir diğer kaynak da 21. yüzyıl becerileri olmuştur. Programda yer alan 21. yüzyıl becerileri ise şu şekilde ele alınmıştır:

1. Öğrenme ve Yenilik Becerileri (yaratıcılık ve yenileşim, eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim, iş birliği)
2. Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı)
3. Yaşam ve Meslek Becerileri (esneklik ve uyum, girişimcilik ve öz yönetim, sosyal ve kültürlerarası beceriler, üretkenlik ve sorumluluk, liderlik ve sorumluluk) (TYDOÖP, 2020, s.13).

Programda yer alan “Kazanımlar” bölümünde ise kazanımlar A1, A2, B1, B2 ve C1 düzeylerine göre şu şekilde gösterilmiştir: (TYDOÖP, 2020, s.37)

Tablo 1.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Program Kazanım Dağılım Çizelgesi

Dil Becerileri	Dil Düzeyleri					Becerilere Göre Toplam Kazanım Sayısı
	A1	A2	B1	B2	C1	
Dinleme/İzleme	46	63	64	46	45	264
Sözlü Etkileşim	35	45	47	45	38	210
Sözlü Üretim	31	49	51	49	43	223
Okuma	51	67	71	61	54	304
Yazma	51	74	67	66	59	317

Dil Becerileri			Dil Düzeyleri					Becerilere Göre Toplam Kazanım Sayısı
			A1	A2	B1	B2	C1	
Dil	Düzeylerine	Göre	214	298	300	267	239	1315
Toplam Kazanım Sayısı								

Programda yer alan kazanımlara ait tablo incelendiğinde kazanım sayılarında birkaç hata olduğu görülmüştür. Bunun neticesinde kazanımlar tekrar sayılmış, tabloya işlenmiştir. Programda kazanımların beş farklı dil becerisi olarak ele alındığı görülmektedir. Konuşma becerisinin ise sözlü etkileşim ve sözlü üretim olarak ikiye ayrıldığı dikkat çekmektedir. Bunun yanında programda en fazla kazanımın yazma alanına ait olduğu görülmektedir. Yazma becerisini sırasıyla okuma, dinleme/izleme, sözlü üretim ve sözlü etkileşim becerilerine ait kazanımlar takip etmektedir.

Programda bütüncül bir bakış açısı ile ele alınan ölçme ve değerlendirme uygulamaları için şu ilkelerden hareket edilmiştir:

1. Program; öğrenme ortamları, öğrenci nitelikleri ve diğer değişkenlere göre esnek ve öğretici tercihlerine imkân tanıyan bir bakışla hazırlandığından ölçme-değerlendirme süreci ve araçları da esnek ve güncellenebilir bir özelliğe sahiptir.
2. Ölçme ve değerlendirme süreçleri için belirlenen tüm etkinlikler, eğitim-öğretim çalışmalarının doğal bir parçası olarak planlanır ve uygulanır.
3. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının oluşturulmasında bireysel farklılıklar (kültür, aile, dil ve öğrenme stilleri vb.) göz önünde bulundurulur.
4. Program'ın kazandırmayı hedeflediği bilgi, beceri, tutum ve değerlerin bütünü kapsayacak ölçme ve değerlendirme tekniklerinin yer almasına özen gösterilir.
5. Kullanılacak ölçme ve değerlendirme tekniklerinin ölçülen özelliğe uygun olmasına dikkat edilir
6. Alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin (öz değerlendirme, akran değerlendirme, dereceli puanlama anahtarı vb.) yanı sıra geleneksel tekniklere de yer verilir. Böylelikle dil becerilerinin ölçme ve değerlendirmesinde hem süreç hem sonuç değerlendirmeye odaklanan teknikler kullanılır.

7. Öğretim sürecinde tanılayıcı, geliştirici ve özetleyici değerlendirme amaçlarına uygun olarak kullanılır.

8. Dilin yapısal ve teorik niteliklerinin öğreniminden ziyade işlevsel kullanımını ölçme-değerlendirmeye yönelik tekniklere odaklanılır.

9. Program'da öz değerlendirme; öğrencilerin kendi dil öğrenme süreçlerini gözlemleyerek etkin katılımcı oldukları ve iletişimsel yeterlikler çerçevesinde kendilerini değerlendirdikleri bir kavram olarak ele alınmaktadır (TYDOÖP, 2020, s.33).

Programda yer verilen ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (CEFR, 2001) bulunan dilin kullanım alanlarına metinler şu şekilde yansımıştır.

1. Özel(Kişisel) Alan: Teleteks, garantiler, tarifler, kılavuzlar, romanlar, dergiler, gazeteler, reklamlar, broşürler, özel mektuplar, gönderilmiş ve kaydedilmiş konuşulmuş metinler, çevrim içi duyurular, konut, sigorta poliçesi, kira/ipotek, istihdam veya sağlık hizmeti ile ilgili politika, yönetmelik veya prosedür metinleri, TV programı akışı, restoran menüleri.

2. Kamusal Alan: Kamu duyuruları, etiketler ve paketler, el ilanları, duvar yazıları, yolcu biletleri, yol planları, afişler, yönetmelikler, programlar, kontratlar, yemek listesi, çevrim içi forumlar, çevrim içi ilanlar, sipariş formları, kamuya açık toplantılardaki sunumlar, politika değişikliklerini açıklayan kamuya açık belgeler, politik konuşmalar, yasaklar, uyarılar veya talimatlar, bilgi panoları, kulüp/ dernek programları, seyahat programları, hava raporları, konut veya vergi kanunları.

3. Mesleki Alan: Ticari mektup, rapor, bildiri, güvenlik yönergesi, kullanım kılavuzları ve el kitapları, reklam yazıları, etiket ve afiş yazılar, iş yeri anlatımı, levhalar, kartvizitler, çevrim içi prosedür metinleri, çevrim içi seminerler, çevrim içi formlar, iş raporları, ticari teklif şartnameleri, güvenlik prosedürleriyle ilgili talimatlar, genelgeler, e-posta siparişleri.

4. Eğitim Alanı: Asıl metinler, öğretici kitaplar, okuma kitapları, kaynak kitaplar, tahta yazıları, bilgisayar ekranındaki metin, teleteks, alıştırma, gazete makaleleri, özetler, sözlükler, ödev listeleri, ders taslağı, sınav yönetmelikleri, sınavlar, okul takvimi, grafikler ve diyagramlar, değişim programına katılım şartlarını içeren belgeler.

Yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında ortak bir programın olmaması bazı sorunları beraberinde getirmiştir. Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanarak 2019 ve 2020 yıllarında yayımlanan “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı” ile bu alanda kapsamlı ve ortak bir öğretim anlayışı oluşturmak amaçlanmıştır. Bu program, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan en önemli gelişmelerin başında yer almaktadır.

Yabancılar Türkçe öğretiminde program eksikliğinin giderilmesi önemli birçok sorunu çözmüştür. Bu program, Türkçenin daha sistemli ve etkili bir şekilde öğretilmesi yönünden önemli bir gelişmedir (Kaya ve Kardaş, 2020). Bunun yanında dil yapılarının nasıl bir sıra ile öğretileceği konusunda bu programdan yararlanılarak mevcut belirsizliklerin ortadan kaldırılmasını sağlamaktadır (Özçakmak, 2022). Fakat öğretim materyalleri konusu, özellikle de metinlerin yabancılar Türkçe öğretimi için hala bir sorun olduğu düşünülmektedir. Çünkü yabancılar Türkçe öğretimi alanında kullanılmakta olan mevcut yayınların bu konuda birbirleriyle uyumayan bazı noktaları bulunmaktadır. Bu alan için hazırlanmış olan kitapların tema sırası, metin sayısı, konu ve kazanım farklılığı bu noktalardan birkaçıdır. Ayrıca kitaplarda yer alan dil bilgisi öğretimi konusunda farklılıkların olduğu da görülmektedir (Koçak, 2019). Örneğin aynı dil seviyesi için hazırlanmış olan farklı yayınlara ait kitapların tema sırası, metin sayısı, konu ve dil bilgisi kuralı bakımından birbirlerinden farklı olduğu dikkat çekmektedir. Görüldüğü üzere yabancılar Türkçe öğretimi alanı için hazırlanmış olan program bu alandaki problemlerin çözümü için kolaylık sağlamıştır. Ancak bu problemleri kalıcı ve köklü bir şekilde ortadan kaldıramamıştır. Bu yüzden günümüzde kullanılan birçok yayının birbiri ile aynı doğrultuda ilerlemediği ve bazı noktalarda farklılaştığı görülmektedir.

Öğretim materyali konusunda bir diğer eksiklik ise dinleme/izleme becerisine yönelik metinler olduğu söylenebilir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde en temel dil öğretim araçlarından biri metindir (Korkmaz, 2019). Hazırlanan metinlerin ise kaliteli ve özenli olması dil öğretim süreci açısından önemli bir durumdur (Yalçın, Özdemir ve Özkan, 2022). Metinlerin bu öğretim sürecine olan etkisinin önemli boyutta olmasına rağmen dinleme becerisi için hazırlanmış yeterli sayıda metnin bulunmaması dikkat çekmektedir. Mevcut metinlerin ise öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını artırmayan ve güncellikten uzak metinler olduğu bilinmektedir (Çakır, 2015). Bu sorunlardan ötürü dinleme becerisi

ihmal edilmektedir. Yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı gibi metinler Türkçenin yabancı dil öğretiminde sıklıkla başvurulmuş araçlardır. Fakat bu araçların yeterli özen ile hazırlanmaması dil öğretim sürecini zorlaştırmakta ve dinleme becerisinin ihmeline sebep olmaktadır.

Dinleme/izleme becerisinin diğer temel dil becerileri ile doğrudan ilişkili olduğu bilinmektedir. Konuşma, okuma, yazma becerileri göz önünde bulundurulduğunda dinleme/izleme için seçilecek metinlerin zengin metin yapısına sahip olmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Örneğin görsel ve işitsel materyaller ile desteklenen bilgilerin oluşturduğu anlam alanı düz bir metnin oluşturduğu anlam oranına göre daha geniştir (İnal ve Çakır, 2021). Bu yüzden yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde birden fazla duyuya hitap eden materyallerin kullanımı kalıcı ve çoklu öğrenme fırsatı sunmaktadır (Gülay ve Karanfil, 2020). Video filmi, televizyon, bilgisayar, DVD-VCD oynatıcısı, projeksiyon cihazı ve multimedya, diğer işitsel araçların (mp3) kullanımı birçok duyuya hitap ederek dinleme becerisine de katkı sağlayacaktır (Arslan ve Âdem, 2010). Ayrıca yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde podcast'lerin kullanılması da dinleme becerisinin gelişimine katkı sağlayacaktır (Yılmaz ve Babacan, 2015). Fakat çok katmanlı dinleme ve izleme metinleri ile ilgili alanyazında herhangi bir çalışmaya rastlanılmadığı dikkat çekmektedir. Bu açıdan çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Çalışmaya dair sınırlılıklar aşağıda gösterildiği şekildedir:

- Çalışmada yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için çok katmanlı metinler geliştirilmiştir fakat çalışma A1 ve A2 düzeyi ile sınırlıdır.
- Hazırlanmış olan metinlerin uygulanacağı kurumda kullanılan Türkçe öğretim setlerindeki dil bilgisi sıralaması ve tema sayısı bu çalışmanın sınırlılıklarındandır.
- Bu çalışmanın bulguları, uygulamanın gerçekleştirildiği kurumda yer alan çalışmanın katılımcılarının bulunduğu sınıfla sınırlıdır.
- Yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi alanı için hazırlanmış olan çok katmanlı metinlerin geçerliği ve güvenilirliği, görüşü alınan uzmanlarca sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Bu başlık altında, araştırma için anahtar kavram olarak görülen kelimelere ilişkin tanımlara yer verilmiştir. Tanımlamalar yapılırken araştırmanın amaçları göz önünde tutulmuştur.

Ana dili eğitimi: Bireyin en çok tanıdığı ve soyca bağlı olduğu, yakın çevresi ile iletişimini sağlayan dile dayalı verilen eğitim şeklidir (Çelik, 2018).

Yabancı dil eğitimi: Yabancı dil, bireyin ana dili dışındaki dillerdir. Yabancı dil eğitiminde ana dili dışındaki herhangi bir dilin kendi ortamı dışında bireye kazandırılması ve öğretilmesi söz konusudur (Moeller ve Catalano, 2015).

Ders materyali: Eğitim-öğretim sürecinde kullanılan ve bu sürece ait hedefleri gerçekleştirmek amacıyla kullanılan tüm araç ve gereçler ders materyalleri olarak bilinmektedir. Bu süreçte kullanılan araç gereçler öğretim sürecini desteklemek (Ensari ve Kete, 2010) ve öğretimi kalıcı hale getirmek amacıyla kullanılmaktadır (Demiralp, 2007).

Metin: Sözcük, cümle ve paragraftan oluşan sistemli yapıya metin denir (Tiryaki ve Kayatürk, 2017). Herhangi bir konuda hitap ettiğimiz kitleyle yazılı bir iletişimi sağlayan tümceler bütünüdür (Tiryaki, 2013).

Dinleme: Kişiler arasındaki iletişimin vazgeçilmez bir unsuru ve dört temel dil becerisinden biri olan dinleme, anlatıcıdan gelen mesajları anlama ve yorumlama çabası; işitmeyi de içine alan karmaşık, aktif bir süreç; amaçlı bir davranış ve insanın seçme özgürlüğünün de bir yansıması olan zihinsel bir etkinliktir (Epçaçan, 2013).

Dinleme becerisi: Dinleme becerisi öncelikle anne karnında başlayıp sonrasında bireyin sosyal çevresi ile gelişen bir anlamlandırma becerisidir (Çelik, 2022).

Çok katmanlılık: Çok katmanlılık bir metnin dilbilimsel, görsel, ses, jestsel, mekânsal yönden birçok bileşenden oluşması olarak tanımlanabilir (Anstey ve Bull, 2010).

Web teknolojisi: WEB, dijital teknolojiler ile iletişim kurabilen, internette kullanılabilen ve birbirlerine internet bağlantıyla bağlanan dokümanların birleşimidir; web ise bir tarayıcı ile bilgi sağlayan internetin bileşenidir (Latorre, 2018).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımı

Hızla yaygınlaşan teknoloji kullanımından eğitim alanında da yararlanıldığı bilinmektedir. Çünkü bu teknolojik gelişmeler eğitim sürecini etkileyerek bu sürecin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir (Sayan, 2016). Bu durum eğitim alanında yeni gelişmelere ortam hazırlamıştır (Yavuz ve Coşkun, 2008). Ortaya çıkan teknolojik gelişmeler ile eğitim ortamlarının değişimi kaçınılmaz hale gelmiştir (Güllüpnar, Kuzu, Dursun, Kurt, Gültekin, 2013). Eğitim ortamlarında teknolojinin kullanımı, öğrencilerin dersi daha kolay bir şekilde anlamalarını sağlayarak öğretmenin sınıf içindeki rolünü aktif hale getirmekte ve öğretmene yardımcı olmaktadır (Şendurur ve Arslan, 2017). Ayrıca teknoloji kullanımı ile öğrenci başarısı daha objektif bir şekilde ölçülerek değerlendirilmektedir (Alpar, Batdal, Avcı, 2007). Teknoloji kullanımı, eğitim ve öğretim sürecini daha verimli hale getirmesi açısından önemlidir (Yılmaz, Üredi, Akbaşlı, 2015). Görüldüğü üzere son yıllarda teknoloji kullanımındaki artış eğitim alanına da yansyarak bu alanın önemli bir parçası haline gelmiştir. Çünkü teknoloji kullanımı bilinen eğitim ortamlarının yapısını değiştirerek öğretmeni aktif hale getirmiş, dersin anlaşılması açısından öğrenciye yarar sağlamış, ölçme ve değerlendirme boyutuna katkı sağlamış ve eğitim-öğretim sürecini daha etkili bir hale getirmiştir.

Eğitim alanında kullanılmakta olan teknolojik gelişmelerden yabancı dil öğretiminde de faydalanıldığı bir gerçektir. Bu alanda kullanılan teknolojik gelişmeler hedef dilin daha kolay ve hızlı bir şekilde öğretilmesi yönünde katkı sağlamaktadır (Kaynar, 2019). Ayrıca bu teknolojiler ile ders süreçleri daha verimli hale getirilmeye çalışılmaktadır (Çelebi, 2022). Ders sürecinde ise öğretmen ve öğrenciye yardımcı bir rol üstlendiği söylenebilir (Şen Yaman, 2016). Yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı gibi yabancı dil öğretiminde kullanılan teknolojiler ders verimliliğini artırmasının yanı sıra öğrenciye, öğreticiye ve hedef dilin öğreniminde kolaylık sağlamaktadır.

Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımının olumlu yönlerinin yanı sıra olumsuz yönleri ve birtakım dezavantajlarının olduğu da söylenebilir. Warschauer ve Meskill (2000) yaptıkları çalışmada teknolojinin dil öğretiminde kullanılması ile;

1. Para yatırımı,

2. Zaman yatırımı,

3. Sonuçların belirsizliği, konusunda birtakım dezavantajların olduğuna değinmişlerdir.

Bununla birlikte yabancı dil öğreticilerinin karşılaşılan teknik arızalar sebebiyle kendilerine olan inançlarının olumsuz yönde etkilendiği ifade edilebilir (Çuhadar ve Yücel, 2010). Taş ve Uğurlu (2019) ise teknoloji destekli eğitim ortamlarında;

1. Uygun olmayan girdi,

2. Yanlış geri bildirim,

3. Az etkileşim, durumlarının olumsuzluk olarak ele alınabileceğini ifade etmişlerdir.

Yapılan açıklamalarda da görüldüğü üzere yabancı dil öğretimi sürecinde teknoloji kullanımının bazı çalışmalarda zaman ve ekonomi alanında dezavantajlarının olduğuna, ortaya çıkan dezavantajların öğrencilerin özgüvenlerini olumsuz anlamda etkileyebileceğine, eğitim ortamlarında birtakım negatif etkileri ortaya çıkardığına değinilmiştir. Genel anlamda ise yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımının yararlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımının yararları birçok çalışma kapsamında ele alınmıştır. Geçgel ve Peker'e göre (2020) yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımının yararları şunlardır:

1. Teknolojik ders materyallerinin ders motivasyonunu artırdığı,

2. Bilgilerin daha kalıcı öğrenilmesine katkı sağladıkları,

3. Dersleri sıkıcı olmaktan uzaklaştırdığı,

4. Kelime telaffuzlarının gelişmesine destek olduğu,

5. Birden fazla duyu organına hitap ettiği

belirlenmiştir. Birinci'e göre (2020) teknoloji kullanımının yabancı dil öğretiminde sağladığı yararlar ise şunlardır:

1. Öğrenme motivasyonlarına olumlu etkiler sağladığı,

2. Teknoloji kullanımının yalnızca öğrenciler için değil öğretmenler içinde birçok yarar sağladığı,

3. Bu teknolojiler sayesinde öğretim ortamlarının daha etkili hale geldiği belirtilmiştir.

Çalışmalarda da görüldüğü gibi teknoloji kullanımının yabancı dil öğretimine sağladığı katkılar açıklanmıştır. Bununla birlikte yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de

teknoloji kullanımının gerekliliğine yönelik yapılan birçok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan bazıları şunlardır:

Büyükaslan (2007) yaptığı çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda, gelişen bilişim teknolojilerinden hangi düzeyde ne şekilde yararlanılabileceğine ilişkin değerlendirmelerde bulunmuştur. Öğrenmenin etkinliğini artıran multimedya (çoklu ortam) yöntemlerinin yanı sıra web ortamında öğrenme, interaktif öğrenme CD'leri, Türkçe öğretimi/öğrenimi sohbet odaları vb. etkinlikleri çözüm öneri olarak sunmuştur.

Yılmaz ve Babacan (2015) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme becerisini geliştirmek amacıyla podcast örnekleriyle örnek materyal sunmayı amaçlamışlardır. Yapılan çalışmada podcast etkinlikleri geliştirilmiş ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde podcast'lerin entegre edilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.

Ural (2016) öğretmenlere çevrimiçi ve çevrimdışı olarak kullanabilecekleri çeşitli teknolojik ders materyallerini tanıtmak ve aynı zamanda gereksinim durumunda materyal tasarımlarını sağlayacakları anlamlı bir kılavuz oluşturmayı amaçlamıştır. Çalışmanın diğer bir amacı da elde edilen teknolojik materyalin nitelik bakımından denetlenebilmesine ışık tutacak bir kaynak oluşturmaktır.

Özdemir (2017) yaptığı çalışmada, dijital teknolojilerin Türkçe öğretiminde nasıl kullanılabileceğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Yapılan çalışma iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde ilgili literatür taranmış ve Türkçe öğretiminde sosyal medya ortamlarının, web sitelerinin, screencast uygulamalarının ve iş birlikli ürün oluşturmaya yönelik internet araçlarının ne şekilde kullanılabileceği ortaya koyulmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde ise araştırmacı tarafından oluşturulan “Türkçe Yurdu” isimli web sitesi ve kullanım alanları tanıtılmıştır. Kurulan web sitesi Kastamonu Üniversitesi 2014-2015 yarıyılında yabancılara Türkçe öğretimi dersinde, 2015-2016 öğretim yılında ise ters yapılandırılmış sınıflar (flipped classroom) uygulaması için kullanılmıştır.

Kalaycı ve Durukan (2018) mobil cihaz dilinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenimine etkisini öğrenci görüşleri doğrultusunda incelemişlerdir. Araştırma için 2017-2018 eğitim-öğretim yıllarında Karadeniz Teknik Üniversitesi TÖMER'de öğrenim gören 27 aday ile yarı yapılandırılmış mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda mobil cihazların dilinin yabancı dille değiştirilmesinin yabancı dil öğrenme sürecine önemli katkı sağladığı tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcılarla yapılan görüşmelerde genel olarak yeni kelime öğrenme, hızlı

öğrenme gibi nedenlerle mobil cihazlarını yabancı dilde kullanmayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Aytan ve Ayhan (2018) çalışmalarında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan web portalı, mobil uygulama ve sosyal mecra gibi dijital ortamları ortaya koymaya çalışmışlardır. Yapılan araştırmanın sonuçlarına göre, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan 100'den fazla akıllı telefon uygulaması, 100'e yakın YouTube kanalı, 5 adet çoklu içeriğe izin veren web portalı, 32'den fazla sosyal medya kaynağı tespit edilmiştir.

Göker ve İnce (2019) Web 2.0 araçlarından biri olan “3 dakikada Türkçe” adlı sitenin kullanıldığı ders ortamlarında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin akademik başarılarında gözlenen değişikliği belirlemeye çalışmışlardır. Çalışma sonucunda Web 2.0 aracı olan 3 Dakikada Türkçe'nin akademik başarıyı geleneksel yöntemle göre olumlu etkilediği sonucuna varılmıştır.

İnal ve Korkmaz (2019) yaptıkları çalışmada, eğitsel oyunların öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye dönük tutumlarına ve konuşma becerilerine etkisini belirlemeye çalışmışlardır. Yapılan çalışma sonucunda akıllı tahtaya dayalı eğitsel oyunlar, öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe konuşma becerilerini geleneksel yöntemle göre daha fazla geliştirdiğine ulaşılmıştır.

Bulut (2018) yaptığı çalışmada, işitme engelliler için yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknolojinin gelişmesiyle beraber üç boyutlu teknolojiden ne oranda faydalanmak gerektiğini ve bu faydalanma sonucunda işitme engelli bireylerin Türkçeyi öğrenme düzeyinde eskiye oranla hangi farklılıkların olduğunu göstermeye çalışmıştır.

Teknoloji kullanımının yabancı dil olarak Türkçe öğretimine yarar sağladığına dair çalışmalar ve araştırmalar çoğunluktadır. Fakat teknolojinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımı ile ilgili bazı yetersizliklerin olmasından dolayı bu alanda istenen başarının elde edilemediğine ilişkin görüşler bulunmaktadır. Birinci (2020) yaptığı çalışmada şu noktalara değinmiştir:

1.Yurtdışında Türkçeyi yabancı dil olarak öğretenlerin bilişim teknolojilerini kullanmaya daha fazla ihtiyaçları olduğu ve dolayısıyla daha etkin olmaları gerektiği söylenebilir.

2.Bu alanda çalışmaların artırılması ve öğreticilerin bu alanda desteklenmesi gerekmektedir.

3.Bu alanda arzu edilen noktaya ulaşabilmek için nitelikli, teknoloji okuryazarı olan ve teknolojileri öğretim süreçleri ile nasıl bütünleştirmesi gerektiğini bilen öğretmenlere ihtiyaç vardır.

Yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı gibi teknoloji kullanımının yabancı dil olarak Türkçe öğretimine direkt olarak bir dezavantaj sağlamadığı fakat bu alanda bazı yetersizliklerin öğretim sürecini olumsuz etkileyebileceğine değinilmiştir.

Son yıllarda teknoloji kullanımındaki artış Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde ortaya çıkarak bu alana birçok yarar sağlamıştır. Bundan ötürü Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde farklı teknolojik uygulama ve araçlar kullanılmaya başlanmıştır (Sallabaş ve Polat, 2022). Bunun yanında bu teknolojik gelişmeler Türkçenin öğrenilme sürecinde daha çok istek uyandırmaktadır (Duman, 2013). Teknoloji ve teknoloji tabanlı uygulama ve araçların kullanımı alanyazında yapılan çeşitli çalışmalara yansımış ve yararları üzerinde durulmuştur. Karatay, Karabuğa ve İpek'e göre (2018) yararları şunlardır:

1. Bireylerin yaratıcılığını,
2. İşbirlikli çalışma becerilerini,
3. İletişim kurma becerilerini geliştirmektedir.

Yeşilyurt'a göre (2019) ise yararları şunlardır:

1. Sınıf ortamına farklılık katmaktadır.
2. Sınıfın dinamiğini artırmaktadır.
3. Sosyal, işbirlikçi, paylaşımlı, etkileşimli ortamları desteklemektedir.

Görüldüğü üzere Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde teknoloji kullanımı öğretim sürecinin daha etkili hale getirmesini sağlamış ve bu süreci desteklemiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için çok katmanlı metinlerin geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, uygulama planının hazırlanma süreci, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analiziyle ilgili bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için çok katmanlı metinlerin geliştirilmesine yönelik bir içerik önerilmiştir. Bu içeriğe bağlı olarak geliştirilen programın sınıf içi uygulamalardaki etkililiği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu nedenle de çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması şeklinde desenlenmiştir. Durum çalışması, gerçek yaşam durumlarını ayrıntılı bir şekilde inceleyen, çok yönlü bir araştırma yöntemidir (Yin, 2014). Yin'e (2014) göre, durum çalışması, olayı veya durumu tüm karmaşıklığıyla anlamak ve açıklamak için bir araştırma stratejisi olarak kullanılır. Bu çalışmada durum çalışması ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında var olan bir problemi ortaya koymak, bir çözüm önerisi sunmak ve bu çözüm önerisi ile sınıf içinde uygulanabilirliğini tespit etmek amaçlanmaktadır. Bu yönüyle araştırma, yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için hazırlanmış olan çok katmanlı metinlerin geliştirilme ve uygulama sürecine yönelik planlanmış durumu ortaya koymaktadır.

Araştırmacı, durum çalışması sürecinde öncelikle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çalışılacak konuyu ve alanyazında var olan bir problemi belirlemiştir. Araştırmacı belirlenen problem neticesinde yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metin oluşturmayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda metinler bir tema, bir konu ve bir dil bilgisi kuralı içerecek şekilde hazırlanmış ve sonrasında metinler uzmanların görüşüne sunulurken gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Düzeltmeler ile metinlere son hali verildikten sonra çok katmanlı hale getirilmiş ve uygulama sürecine geçilmiştir. Metinler hazırlanırken bir web teknolojisinden (canva) yararlanılmıştır. Uygulama sürecinde uygulama yapılacak olan kurum ve sınıf belirlenmiş, on bir haftalık uygulama süreci başlamıştır.

Çok katmanlı metinlerin hazırlanma sürecinde öncelikle alanyazındaki kaynaklar taranmıştır. Yapılan tarama sonucunda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı için hazırlanmış olan yayınların A1 ve A2 seviyesindeki kitapların tema, konu ve dil bilgisi kuralları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda belirlenen tema, konu ve dil bilgisi kurallarına ilişkin olarak çok katmanlı metinler geliştirilmiştir. Sonrasında geliştirilen bu metinlerin okunabilirlik ölçütleri belirlenmeye çalışılmıştır. Tüm bu süreç ayrıntılı bir şekilde aşağıda verilmiştir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanan alanyazındaki A1 seviyesindeki kaynaklar taranmıştır. Bu kaynaklar Gazi TÖMER (2022), İstanbul (2013), Yedi İklim (2015) ve Yeni Hitit (2011)'tir. Kaynaklarda yer alan tema, konu ve dil bilgisi kuralları bilgileri karşılaştırmalı bir şekilde aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir:

Tablo 3.1. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A1 Seviyesi Tema İsimleri

	Gazi TÖMER	İstanbul	Yedi İklim	Yeni Hitit (A1-A2)
1.Tema	Merhaba	Merhaba	Tanışma	Merhaba
2.Tema	Nerede, ne zaman, nasıl	Nerede	Ailemiz	Günlük hayat
3.Tema	Dikkat	Ne yapıyorsun	Günlük hayat	Yakın çevremiz
4.Tema	Teknik işlemler	Benim dünyam	Çevremiz	Zaman geçiyor
5.Tema	Nasıl giderim	Zaman zaman	Meslekler	Afiyet olsun
6.Tema	İletişim kuruyoruz	Çevremiz ve biz	Ulaşım	Bürokrasi her yerde
7.Tema			İletişim	Gelecek de bir gün gelecek
8.Tema			Tatil	Rivayet odur ki...
9.Tema				Farklı dünyalar
10.Tema				Medya
11.Tema				Sağlıklı bir yaşam
12.Tema				Yolculuk

Tablo 3.1.'den anlaşılacağı üzere alanyazında hazırlanmış olan kaynakların tema sayıları farklılık göstermektedir. Gazi TÖMER ve İstanbul yayınları 6, Yedi İklim yayını 8, Yeni Hitit (A1-A2) yayını ise 12 temadan oluşmaktadır. Tema isimleri incelendiğinde farklı yayınlarda benzer temaların ele alındığı görülmektedir. Aşağıda ise alanyazında hazırlanmış olan A2 seviyesindeki kaynakların tema sınıflandırması ise Tablo 3.2'de gösterilmiştir:

Tablo 3.2. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A2 Seviyesi Tema İsimleri

	Gazi TÖMER	İstanbul	Yedi İklim	Yeni Hitit (A1-A2)
1.Tema	Haberin var mı?	Gezelim görelim	Zaman-mekan	Merhaba
2.Tema	Bu benim dünyam	Haberiniz olsun	Sağlıklı yaşam	Günlük hayat
3.Tema	Durma, keşfet!	Neler olacak!	Sosyal etkinlikler	Yakın çevremiz
4.Tema	Hayatı öğreniyoruz	Evvel zaman içinde	Güzel ülkem	Zaman geçiyor
5.Tema	Okuyalım ve Öğrenelim	Ne olur ne olmaz	Üretimden tüketime	Afiyet olsun
6.Tema		Neler yapabilirsiniz?	Duygular	Bürokrasi her yerde
7.Tema			Teknoloji iletişim	ve Gelecek de bir gün gelecek
8.Tema			İnsan ve toplum	Rivayet odur ki...
9.Tema				Farklı dünyalar
10.Tema				Medya
11.Tema				Sağlıklı bir yaşam
12.Tema				Yolculuk

Tablo 3.2’ den anlaşılacağı üzere alanyazında hazırlanmış olan kaynakların tema sayıları farklılık göstermektedir. Gazi TÖMER yayını 5, İstanbul yayınları 6, Yedi İklim yayını 8, Yeni Hitit (A1-A2) yayını ise 12 temadan oluşmaktadır. Tema isimleri incelendiğinde farklı yayınlarda benzer temaların ele alındığı görülmektedir. Tablo 3.3.’te ise alanyazında yer alan kaynakların A1 seviyesindeki kitaplarda yer alan konulara ilişkin sınıflandırmalar yer almaktadır:

Tablo 3.3. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A1 Seviyesi Konu İsimleri

	Gazi TÖMER	İstanbul	Yedi İklim	Yeni Hitit (A1-A2)
1.Tema	A.Tanışma, Selamlaşma,Dilekler B.Alfabe C.Bu Ne?O Kim?	A)Merhaba B)Nerelisiniz? C)Karşılaşma-Selamlaşma		1.Tanışma 2.Ne?Kim?Neresi? 3.Ne Var?Ne Yok
2.Tema	A.Okulda B.Sayılar C.Şehirde	A)Ailem Ve Ben B)Evim C)Adresim		1.Ne Yapıyorsunuz? 2.Nereden Nereye? 3.Saatler

Gazi TÖMER	İstanbul	Yedi İklim	Yeni Hitit (A1-A2)
3.Tema	A.Bir Günüm B.Boş Zamanlarım C.İstanbul'da Geziyorum	A)Saat Kaçta? B)Ne Kadar?Kaç Lira? C)Nerede?Ne Zaman?	1.Ailem Ve Arkadaşlarım 2.Evimiz Ve Semtimiz 3.Şehirler
4.Tema	A.Ailem B.Arkadaşlarım C.Ailemden Uzakta	A)Bizim Sokağımız B)Ne?Nerede? C)Bir Haftalık Planımız	1.Ne Zaman Ne Oldu? 2.Dünden Bugüne 3.Anılar
5.Tema	A.Saatler B.Bayramlar C.Özel Günler	A)Meslekleri Tanıyalım B)Ne Olmak İstiyorsun? C)Hobilerim	1.Ne Yiyelim? 2.Ne Alırsınız? 3.Dünya Mutfakları?
6.Tema	A.Ailem B.Nerede? C.Vücudumuz	A)Yolculuk Nereye? B)Trafikte C)Bugün Hava Nasıl?	1.Sayın Yetkili 2.Başımız Dertte 3.Yardım İstiyorum
7.Tema		A)Telefon B)Bilgisayar Ve İnternet C)Yüz Yüze	1.Planınız Ne? 2.Neler Olacak? 3.Böyle Mi Olacaktı?
8.Tema		A)Hafta Sonu B)Yaz Tatili C)Bayram	1.Bir Zamanlar? 2.Öyle Miymiş? 3.Ne Olmuştur?
9.Tema			1.Çok Kültürlü Bir Dünya 2.Erkekler Mars'tan,Kadınlar Venüs'ten 3.Farklı Zamanlar
10.Tema			1.Haberiniz Var Mı? 2.Medya Ve İnsan 3.Televizyonda Ne Var?
11.Tema			1.Sağlığınız İçin 2.Strese Girmeyin 3.Neyiniz Var?
12.Tema			1.Nereye Gidelim? 2.Nasıl Gidelim? 3.Tatiliniz Nasıl Geçti?

Tabloda görüldüğü üzere İstanbul, Yedi İklim ve Yeni Hitit yayınlarında her temada üçer konu yer almaktadır. Gazi TÖMER yayını kitaplarında ise konular belirtilmemiştir. Tablo 3.4' te ise alanyazında yer alan kaynakların A2 seviyesindeki kitaplarda yer alan konulara ilişkin sınıflandırmalar yer almaktadır:

Tablo 3.4. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A2 Seviyesi Konu İsimleri

	Gazi TÖMER	İstanbul	Yedi İklim	Yeni Hitit (A1-A2)
1.Tema		A.Mutfakta B.Lokantada C.İnternette	A)Geçmiş,Şimdi,Gelecek B)Zaman Planlaması C)Farklı Şehirler,Farklı Hayatlar	1.Tanışma 2.Ne?Kim?Neresi? 3.Ne Var?Ne Yok
2.Tema		A.Buluşlar-İcatlar B.Geçen Hafta Sonu C.Haberler	A)Her Şeyin Başı Sağlık B)Dünyamız Kirleniyor C)Trafik Canavarı	1.Ne Yapıyorsunuz? 2.Nereden Nereye? 3.Saatler
3.Tema		A.Gelecek Planları B.Nereye Gideceğiz? C.Hava Durumu	A)Okumayı Seviyorum B)Hangi Filme Gidelim? C)Spor Yap,Zinde Kal	1.Ailem Ve Arkadaşlarım 2.Evimiz Ve Semtimiz 3.Şehirler
4.Tema		A.Kim Ne Yapmış B.Masallar Ve Efsaneler C.Fıkralar	A)Her Yer Tarih B)Dört Mevsim Yedi Bölge C)Tatlı Yiyelim,Tatlı Konuşalım	1.Ne Zaman Ne Oldu? 2.Dünden Bugüne 3.Anılar
5.Tema		A.Doğa Olayları B.Alişkanlıklar Ve Ricalar C.Özetler	A)Üretim-Tüketim B)İş Yemeği C)Alışveriş	1.Ne Yiyelim? 2.Ne Alırsınız? 3.Dünya Mutfakları?
6.Tema		A.Yetenekler B.Lütfen C.Görmeden Gitmeyelim	A)Mektup Yazalım B)Mutlu Olmak C)Gülelim,Eğlenelim!	1.Sayın Yetkili 2.Başımız Dertte 3.Yardım İstiyorum
7.Tema			A)Elektrikli Ev Eşyaları B)Büyülü Cam -Televizyon C)Bitkiler,Hayvanlar Ve Biz	1.Planınız Ne? 2.Neler Olacak? 3.Böyle Mi Olacaktı?
8.Tema			A)Kişilik Tipleri B)Başarının Anahtarı Elimde C)Empati Kuruyorum	1.Bir Zamanlar? 2.Öyle Miymiş? 3.Ne Olmuştur?
9.Tema				1.Çok Kültürlü Bir Dünya 2.Erkekler Mars'tan,Kadınlar Venüs'ten 3.Farklı Zamanlar
10.Tema				1.Haberiniz Var Mı? 2.Medya Ve İnsan 3.Televizyonda Ne Var?
11.Tema				1.Sağlığınız İçin 2.Strese Girmeyin 3.Neyiniz Var?
12.Tema				1.Nereye Gidelim? 2.Nasıl Gidelim? 3.Tatiliniz Nasıl Geçti?

Tabloda görüldüğü üzere İstanbul, Yedi İklim ve Yeni Hitit yayınlarında da A1 seviyesinde olduğu gibi her temada üçer konu yer almaktadır. Gazi TÖMER yayını kitaplarında ise konular belirtilmemiştir. Tablo 3.5' te ise A1 seviyesi için hazırlanmış yabancı dil olarak Türkçe öğretim setlerinde yer alan dil bilgisi kuralları yer almaktadır:

Tablo 3.5. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A1 Seviyesi Dil Bilgisi Kuralları

	Gazi TÖMER	İstanbul	Yedi İklim	Yeni Hitit (A1-A2)
1.Tema	Alfabe, ünlüler/ünsüzler, ünlü uyumu/ünsüz uyumu/ünsüz yumuşaması, şahıs zamirleri/Ek-Fiil Çokluk Eki(-lAr) Var/yok, mI soru edatı/değil/Ek Fiil, Olumsuzluk, İyelik eki/Ünlü düşmesi, Niteleme Sıfatları, İsim tamlamaları, Bu/Şu/O işaret sıfatları/-mAk istiyorum	B. Türk Alfabeti C. Bu, şu, o Kim?-Ne? Çoğul eki(-lar) Soru eki(mI) Burası neresi?	Bu, şu, o, burası, şurası, orası mı?/deği var/yok bulunma hali eki sayılar çokluk eki	Koşaç tümcesi(haber kipi) Sıralama -(İ)ncİ Koşaç tümcesi(haber kipi devam) -(y)İm, sIn, -, -(y)İz, -(s)İnİz, -(I)Er Varoluş Tümcesi(haber kipi)var,yok
2.Tema	Şimdiki zaman İle bağlacı Önce/sonra/-DAn önce/-DAn sonra/-(y)A doğru Bulunma hali(-DA) -Lı/ -sİz de bağlacı Emir/İstek Kipi -Abil	A. Bulunma durumu (-DA) Var-yok B. Sayılar Kaçınıcı? C. İsim cümleleri	Ayrılma/belirtme/bulunma/yönelme hal eki -DAn önce, -DAn sonra Emir Şahıs Zamirleri Şimdiki zaman	Şimdiki zaman: -(I)yor Durum: -(y)E, -DE, -DEN Ulaçlar: -DİktEn sonra, -mEdEn önce İlgeçler: -(y)E kadar, -DEN önce, -DEN sonra
3.Tema	Sayı sıfatları Emir kipi Hal ekleri İstek kipi	A. Şimdiki zaman B. Yönelme durumu -(y)A Uzaklaşma durumu (-DAn) C. -mAk istemek	Belirli geçmiş zaman Zaman zarfları -ile -yIA -DAn önce, -DAn sonra	İyelik ekleri Ad tamlaması(belirtili, belirtisiz, zincirleme)
4.Tema	-DI görülen geçmiş zaman Hal ekleri/Fiiller Ar/ -r Geniş zaman -mAk istiyorum/ çünkü...	A. İyelik ekleri B. Ülke, milliyet, dil adları C. Kendi, hep Belirtme durumu -(y)I	İyelik ekleri -DAn... -A Kadar Gelecek zaman	Geçmiş zaman(belirli): -DI Koşaç tümcesi(hikaye kipi): -(y)di Şimdiki zaman(hikaye kipi): -(I)yordu Ulaçlar: -(y)ken Bağlaçlar: ile Emir kipi: -sIn, -(y)İn(İz), -sIn(ler) İstek kipi: -(y)E Sıfatlaştırma: -İI, -sİz Karşılaştırma: -DEN daha Üstünlük: en Durum(belirtme): -(y)İ Şimdiki zaman (resmi): -mEktE İlgi eki: -ki Bağlaçlar: de/da Gelecek zaman: -(y)EcEk Koşaç tümcesi(gelecek zaman): olacak İlgeçler: gibi, kadar Gelecek zaman(hikaye kipi): -(y)EcEkti Eşitlik: -CE Görelik: -(y)E göre Geçmiş zaman(belirtisiz): -mİş Koşaç tümcesi(hikaye kipi): -(y)mİş Şimdiki zaman(rivayet kipi): -(ı)yormuş Gelecek zaman(rivayet kipi): -(y)EcEkmiş Pekleştirme: -Dİr Geniş zaman: -(E/İ)r Yeterlik: -(y)Ebil-, -(y)EmE- Geniş zaman(hikaye kipi): -(E/İ)rdİ Geniş zaman(rivayet kipi): -(E/İ)rmİş
5.Tema	...DAn daha/ En Ek-Fiil Geçmiş Zaman	A. Saatler -DAn - (y)A kadar B. -DAn önce/-DAn sonra -mAdAn önce/-Dİktan sonra C. -DAn beri / -Dİr	İsim tamlamaları	
6.Tema	Temenni ve iyi dilekler -mAk için Geniş zaman -Dİr/ -Dan beri/ -DAn bu yana	A. İsim tamlamaları B. -ki eki C. Karşılaştırma (daha, en)	-ki/-DAki -(I)ncİ	
7.Tema			-A göre, bence -DEN daha+sıfat: Karşılaştırma En+sıfat: üstünlük -DEN beri/ Dır	
8.Tema			Genel tekrar	
9.Tema				

	Gazi TÖMER	İstanbul	Yedi İklim	Yeni Hitit (A1-A2)
10.Tema				Adlaştırma: -mE, -mEk, -(y)İş Adlaştırma(iyelik+durum): -mE/ -mEk/ -(y)İş (iyelik+durum) Dolaylı anlatım(emir kipi): “...”/-mE
11.Tema				Ulaçlar: -(y)İp/-mEdEn -(y)ErEk -(y)E...-(y)E
12.Tema				Ulaçlar: -mE(+iyelik) için/ -mEk için -mEk üzere Bağlaçlar: çünkü, bu nedenle, bu yüzden

Tablo 3.5’ ten anlaşılacağı gibi alanyazında var olan A1 seviyesindeki kaynakların dil bilgisi kuralları açısından birbirlerinden farklı olduğu görülmektedir. Bu dil bilgisi kuralları her temada ve kaynakta niceliksel anlamda ve sıralama noktasında farklılık göstermektedir. Tablo 3.6’ da ise A2 seviyesi için hazırlanmış yabancı dil olarak Türkçe öğretim setlerinde yer alan dil bilgisi kuralları yer almaktadır:

Tablo 3.6. Alanyazındaki Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerindeki A2 Seviyesi Dil Bilgisi Kuralları

	Gazi TÖMER	İstanbul	Yedi İklim	Yeni Hitit (A1-A2)
1.Tema	Aitlik hem...hem(de)/ ve -dAn sonra=-In ardından Gelecek Zaman=- AcAk ...çünkü...	A)Emir kipi B)İstek kipi C)Yapım ekleri(-İlk, sİz, İlk)	-Belirsiz geçmiş zaman(-mİş) -dAn önce -dAn sonra -mAdAn önce -dİktAn sonra	Koşaç tümcesi(haber kipi) Sıralama -(İ)ncİ Koşaç tümcesi(haber kipi devam) – (y)İm, sİn,-,(y)İz,-(s)İnİz,-(İ)Er Varoluş Tümcesi(haber kipi)var,yok
2.Tema	Bazen...bazen Ancak=ama=fakat -(y)I...-(y)A tercih et- -Abil Yeterlik -Abil (Olanak) -A rağmen=Buna rağmen Belirsizlik sıfatları	A)Belirli geçmiş zaman B)İsim cümlelerinde belirli geçmiş zaman. Bağlaçlar(çünkü, bu sebeple, bu nedenle,bunun için) C)İle	-pekiştirme -gibi, kadar	Şimdiki zaman: -(İ)yor Durum: -(y)E,-DE,-DEN Ulaçlar:-dİktEn sonra, -mEdEn önce İlgeçler: -(y)E kadar,-DEN önce,-DEN sonra
3.Tema	-miş(öğrenilen geçmiş zaman) -In çoğu -In biri Haydi... -dİktAn sonra X- mAdAn önce -mAk istiyorum.Bunun için...	A)Gelecek zaman B)İsim cümlelerinde gelecek zaman C)Karşılaştırma(gibi, kadar)	-Geniş zaman(- İr/-Ar/-r) -CA, -A göre -bu yüzden/ bu sebeple -belki...belki -hem...hem -ne...ne -ya...ya -ister...ister	İyelik ekleri Ad tamlaması(belirtili, belirtisiz, zincirleme)

	Gazi TÖMER	İstanbul	Yedi İklim	Yeni Hitit (A1-A2)
4.Tema	Yetersizlik Değil mi? (Onay Anlamı) ya...ya da... -In (Yönlendirme)	A)Belirsiz geçmiş zaman B)Pekiştirme sıfatları Küçültme ekleri(CIk, CA) C)Doğrudan anlatım(diye) Bağlaçlar(hem hem, ne ne, ya ya)	-mA/-mAk/-İş -Dolaylı Anlatım(Emir kipi)	Geçmiş zaman(belirli): -DI Koşaç tümcesi(hikaye kipi): -(y)di Şimdiki zaman(hikaye kipi): -(I)yordu Ulaçlar: -(y)ken Bağlaçlar:ile
5.Tema	-Abil (Olasılık) -In (Tavsiye) Teklif Bura- şura- ora	A)Geçmiş zaman B)Geçmiş zamanın çeşitli kullanımları C)-Dİr eki	-(y)İp -mAdAn -mAyİp -(y)ArAk -(y)A...-(y)A -(A)bil-	Emir kipi: -sIn, -(y)In(İz), -sIn(ler) İstek kipi: -(y)E Sıfatlaştırma: -İI, -sİz Karşılaştırma: -DEn daha Üstünlük: en Durum(belirtme): -(y)İ Şimdiki zaman (resmi): -mEktE İlgi eki: -ki Bağlaçlar: de/da Gelecek zaman: -(y)EcEk Koşaç tümcesi(gelecek zaman): olacak İlgeçler: gibi, kadar Gelecek zaman(hikaye kipi): -(y)EcEkti Eşitlik: -CE Görelilik: -(y)E göre Geçmiş zaman(belirsiz): -mİş Koşaç tümcesi(hikaye kipi): -(y)mİş Şimdiki zaman(rivayet kipi): -(ı)yormuş Gelecek zaman(rivayet kipi): - (y)EcEkmiş Pekiştirme: -Dİr Geniş zaman: -(E/İ)r Yeterlik: -(y)Ebİl-, -(y)EmE- Geniş zaman(hikaye kipi): -(E/İ)rdİ Geniş zaman(rivayet kipi): -(E/İ)rmİş Adlaştırma: -mE, -mEk, -(y)İş Adlaştırma(iyelik+durum): -mE/ -mEk/ - (y)İş (iyelik+durum), dolaylı anlatım(emir kipi) Ulaçlar: -(y)İp/-mEdEn -(y)ErEk -(y)E...-(y)E Ulaçlar: -mE(+iyelik) için/ -mEk için -mEk üzere Bağlaçlar: çünkü, bu nedenle, bu yüzden
6.Tema		A)Yeterlilik fiili(-(y)Abil) B)Yeterlilik fiilinin fonksiyonları C)Zarf-fiiller(-(y)İp, -mAdAn)		
7.Tema			-mAk için -mAk üzere -...diye sormak -...diye cevap vermek	
8.Tema			-an/-en -Genel tekrar	
9.Tema				
10.Tema				
11.Tema				
12.Tema				

Tablo 3.6' dan anlaşılacağı gibi alanyazında var olan A2 seviyesindeki kaynakların dil bilgisi kuralları açısından birbirlerinden farklı olduğu görülmektedir. Bu dil bilgisi kuralları her temada ve kaynakta niceliksel anlamda ve sıralama noktasında farklılık göstermektedir. Bu durum A1 seviyesi ile benzer durumdadır.

Yukarıdaki tablolarda alanyazında yer alan kaynakların A1 ve A2 seviyeleri için hazırlanmış kitaplarındaki tema, konu, dil bilgisi kurallarına ilişkin bilgiler yer almıştır. Bu çalışma kapsamında geliştirilen metinlerin tema ve konu seçimi bu kaynaklarda yer alan benzer tema ve konulardan oluşturulmuştur. Bunun yanında bu çalışma için geliştirilen metinlere ait dil bilgisi kuralları ise çalışmanın uygulanacağı Türkçe öğretim merkezinde

kullanılan yabancı dil olarak Türkçe öğretim seti temel alınarak belirlenmiştir. Uygulamanın yapılacağı Türkçe öğretim merkezinde Gazi TÖMER yayınının kullanılması sebebiyle bu yayınla uyumlu olarak her ünite için bir adet metin geliştirilmiştir. Sonuç olarak A1 seviyesi için altı, A2 seviyesi için beş haftalık uygulama planlanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi alanı için A1 seviyesinde hazırlanmış olan çok katmanlı metinlere ilişkin tema, konu ve dil bilgisi kuralı bilgileri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.7. A1 Seviyesi İçin Hazırlanmış Olan Metinlere İlişkin Bilgiler

Tema Sırası	Metin Adı	A1 seviyesi Tema Adı	Konu	Dil Bilgisi Kuralı
1.Tema	Merhaba!	Merhaba	Tanışma	Şahıs zamirleri(ben, sen)
2.Tema	Günlerimiz Nasıl Geçiyor?	Günlük hayat	Bir günüm	Şimdiki zaman
3.Tema	Benim Okulum	Nerede	Okulda	Hal ekleri
4.Tema	Bizim Sokağımız	Çevremiz	Bizim sokağımız	Geniş zaman
5.Tema	Biz Tatile Gidiyoruz	Ulaşım	Nasıl giderim?	-DAn, -DAn daha, en
6.Tema	Benim Hazinem: Zaman	Zaman	Saatler	-mAk için

Tablo 3.7’den anlaşılacağı üzere A1 seviyesi için altı adet metin geliştirilmiştir. Birinci temaya ait metin “Merhaba!” ismi ve tema adını taşıyan, “tanışma” konulu ve “şahıs zamirleri (ben, sen)” dil bilgisi kuralı için hazırlanmıştır. İkinci tema için “Günlerimiz Nasıl Geçiyor” isimli, “günlük hayat” tema adına sahip, “bir günüm” konulu ve “şimdiki zaman” dil bilgisi kuralına uygun olarak metin geliştirilmiştir. Üçüncü tema için “Benim Okulum” isimli, “nerede” teması, “okulda” konusu, “hal ekleri” dil bilgisi kuralına göre bir metin hazırlanmıştır. Dördüncü tema için “Bizim Sokağımız” isimli, “çevremiz” temasına ait, “bizim sokağımız” konulu ve “geniş zaman” kuralına ilişkin metin geliştirilmiştir. Beşinci temaya ait metin “Biz Tatile Gidiyoruz” isimli, “ulaşım” tema adına sahip, “nasıl giderim?” konulu ve “-DAn, -DAn daha, en” dil bilgisi kuralına uygun şekilde hazırlanmıştır. Altıncı tema için ise “Benim Hazinem: Zaman” isimli, “zaman” tema adı ile “saatler” konulu ve “-mAk için” kuralına uygun şekilde metin hazırlanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi alanı için A2 seviyesinde hazırlanmış olan çok katmanlı metinlere ilişkin tema, konu ve dil bilgisi kuralı bilgileri ise aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.8. A2 Seviyesi İçin Hazırlanmış Olan Metinlere İlişkin Bilgiler

Tema Sırası	Metin Adı	A2 seviyesi Tema	Konu	Dil Bilgisi Kuralı
1.Tema	Doğum Günü Partisi	İletişim	Telefon	Gelecek zaman
2.Tema	Haydi Sinemaya!	Sosyal etkinlikler	Hangi filme gidelim?	Belirsizlik sıfatları
3.Tema	Sağlık ve Spor	Sağlıklı yaşam	Her şeyin başı sağlık	-DİktAn sonra/ -mAdAn önce
4.Tema	Akıllı Telefon Kullanıyorum	Hayatı öğreniyoruz	Nasıl çalışır?	Emir kipi
5.Tema	Tarihin Sıfır Noktası: Göbeklitepe	Gezelim, görelim	Farklı şehirler farklı hayatlar	Bura,şura,ora

Tablo 3.8’ den anlaşılacağı üzere A2 seviyesi için beş adet metin geliştirilmiştir. Birinci temaya ait metin “Doğum Günü Partisi” ismi ve “iletişim” tema adını taşıyan, “telefon” konulu ve “gelecek zaman” dil bilgisi kuralı için hazırlanmıştır. İkinci tema için “Haydi Sinemaya!” isimli, “sosyal etkinlikler” tema adına sahip, “Hangi filme gidelim?” konulu ve “belirsizlik sıfatları” dil bilgisi kuralına uygun olarak metin geliştirilmiştir. Üçüncü tema için “Sağlık ve Spor” isimli, “sağlıklı yaşam” teması, “her şeyin başı sağlık” konusu, “-DİktAn sonra/ -mAdAn önce” dil bilgisi kuralına göre bir metin hazırlanmıştır. Dördüncü tema için “Akıllı Telefon Kullanıyorum” isimli, “hayatı öğreniyoruz” temasına ait, “Nasıl çalışır?” konulu ve “emir kipi” kuralına ilişkin metin geliştirilmiştir. Beşinci temaya ait metin ise “Tarihin Sıfır Noktası: Göbeklitepe” isimli, “gezelim, görelim” tema adına sahip, “farklı şehirler, farklı hayatlar” konulu ve “Bura,şura,ora” dil bilgisi kuralına uygun şekilde hazırlanmıştır. Oluşturulan metinler, 3 farklı alan uzmanına gönderilmiştir ve kapsam geçerliği açısından uygun olup olmadığı konusunda görüş alınmıştır. Alan uzmanlarından gelen dönütler doğrultusunda metinler düzenlenmiştir. Ardından yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için geliştirilmiş olan bu metinlerin okunabilirlik ölçütleri çalışma kapsamında belirlenmeye çalışılmıştır. Metinlerin okunabilirlik ölçütlerinin belirlenmesinde Ateşman’ın (1997) Flesch’in Okuma Kolaylığı Formülü’nden uyarladığı formül kullanılmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı için hazırlanan çok katmanlı metinlerin okunabilirlik ölçütlerinin belirlenmesi şu aşamalarla gerçekleştirilmiştir.

1. Metnin hece sayısının hesaplanması
2. Metnin sözcük sayısının hesaplanması
3. Metnin cümle sayısının hesaplanması
4. Ortalama sözcük uzunluğunun bulunması: Toplam hece sayısının toplam sözcük sayısına bölünmesiyle ortalama sözcük uzunluğu bulunmaktadır
5. Ortalama tümce uzunluğunun bulunması: Toplam sözcük sayısının tümce sayısına bölünmesiyle ortalama tümce uzunluğu bulunmaktadır.
6. Okunabilirlik puanının hesaplanması
Ateşman formülünün uygulanması;
$$OP = 198,825 - 40,175 \cdot OSU - 2,610 \cdot OTU$$
$$OP = \text{Okunabilirlik Puanı}$$
$$OSU = \text{Ortalama sözcük uzunluğu}$$
$$OTU = \text{Ortalama tümce uzunluğu}$$
7. Metinlerin okunabilirlik düzeyinin belirlenmesi

Tablo 3.9. Ateşman Okunabilirlik Formülüne Göre Metinlerin Okunabilirlik Sayısı Ve Sınıflandırılması

Okunabilirlik Sayısı	
Çok Kolay	90-100
Kolay	70-89
Orta Güçlükte	50-69
Zor	30-49
Çok Zor	1-29

Tablo 3.9’ da görüldüğü üzere 1-29 arasındaki puan aralığına ait metinler çok zor, 30-49 puan aralığındaki metinler zor, 50-69 puan aralığındaki metinler orta güçlükte, 70-89 puan aralığındaki metinler kolay ve 90-100 puan aralığındaki metinler ise çok kolay düzeyde belirlenmiştir. Tablo 3.10’ da A1 seviyesi için hazırlanmış olan altı adet metnin hece sayısı, kelime sayısı, cümle sayısı, ortalama sözcük uzunluğu, ortalama tümce uzunluğu, okunabilirlik puanı ve okunabilirlik düzeyleri yer almaktadır.

Tablo 3.10. A1 Seviyesi İçin Hazırlanmış Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine İlişkin Bilgiler

A1 seviyesi							
Metin Adı	Hece Sayısı	Sözcük Sayısı	Cümle Sayısı	Ortalama Sözcük Uzunluğu	Ortalama Tümce Uzunluğu	Okunabilirlik Puanı	Okunabilirlik Düzeyi
Merhaba!	158	73	36	2,16	2,02	106,77	-
Günlerimiz Nasıl Geçiyor?	577	203	51	2,84	3,98	74,34	Kolay
Benim Okulum	508	179	43	2,83	4,16	74,27	Kolay
Bizim Sokağımız	555	237	55	2,34	4,30	93,59	Çok Kolay
Biz Tatile Gidiyoruz	430	167	43	2,57	3,88	85,44	Kolay
Benim Hazinem: Zaman	554	223	65	2,48	3,43	90,23	Çok Kolay

Tablo 3.10’da görüldüğü üzere altı metinden Ateşman Okunabilirlik Formülüne göre “Günlerimiz Nasıl Geçiyor?”, “Benim Okulum”, “Biz Tatile Gidiyoruz” adlı metinlerin kolay; “Bizim Sokağımız” ve “Benim Hazinem: Zaman” adlı metinlerin ise çok kolay düzeyde olduğu görülmektedir. "Merhaba!" adlı metnin okunabilirlik puanının 106,77 çıkması ile metin sınıflandırma dışında kalmıştır. Tablo 3.11’de ise A2 seviyesi için hazırlanmış olan beş adet metnin hece sayısı, kelime sayısı, cümle sayısı, ortalama sözcük uzunluğu, ortalama tümce uzunluğu, okunabilirlik puanı ve okunabilirlik düzeyleri yer almaktadır.

Tablo 3.11. A2 Seviyesi İçin Hazırlanmış Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine İlişkin Bilgiler

A2 seviyesi							
Metin Adı	Hece Sayısı	Sözcük Sayısı	Cümle Sayısı	Ortalama Sözcük Uzunluğu	Ortalama Tümce Uzunluğu	Okunabilirlik Puanı	Okunabilirlik Düzeyi
Doğum Günü Partisi	444	165	53	2,69	3,11	82,63	Kolay
Haydi Sinemaya!	407	179	56	2,27	3,19	99,30	Çok Kolay
Sağlık ve Spor	575	248	57	2,31	4,35	94,66	Çok Kolay

A2 seviyesi							
Metin Adı	Hece Sayısı	Sözcük Sayısı	Cümle Sayısı	Ortalama Sözcük Uzunluğu	Ortalama Tümce Uzunluğu	Okunabilirlik Puanı	Okunabilirlik Düzeyi
Akıllı Telefon Kullanımı	697	290	95	2,40	3,05	94,44	Çok Kolay
Tarihin Sıfır Noktası: Göbeklitepe	814	321	60	2,53	5,35	83,21	Kolay

Tablo 3.11’de görüldüğü üzere beş metinden Ateşman Okunabilirlik Formülüne göre “Doğum Günü Partisi” ve “Tarihin Sıfır Noktası: Göbeklitepe” adlı metinlerin kolay; “Haydi Sinemaya!”, “Sağlık ve Spor”, “Akıllı Telefon Kullanıyorum” adlı metinlerin ise çok kolay düzeyde olduğu görülmektedir.

CEFR’in yapmış olduğu çalışmada Temel Dil Kullanımı (A1-A2) seviyesine ait genel okuduğunu kavrama alanına ilişkin olarak şu ifadeler yer almaktadır:

A1=Aşına olduğu isimleri, kelimeleri ve temel öbekleri seçerek ve gerektiğinde yeniden okuyarak her seferde tek bir öbek olmak üzere çok kısa ve basit metinleri anlayabilir.

A2=Somut türde aşına olduğu meselelerle ilgili, yüksek kullanım sıklığına sahip günlük veya işle ilgili dilden oluşan kısa ve basit metinleri anlayabilir. Bir kısmı ortak uluslararası kelime ögeleri olan yüksek kullanım sıklığına sahip kelimeleri içeren kısa ve basit metinleri anlayabilir (CEFR, 2001, S.24).

A1 ve A2 seviyesi için toplam 11 metin hazırlanmıştır. Bu metinlerden 10 tanesinin okunabilirlik düzeyi kolay ve çok kolay çıkmıştır. Bu durum CEFR’in A1-A2 seviyesine ait olan ifadelerle göre incelendiğinde, metinlerin anlaşılma oranının katılımcıların dil seviyesine uygun olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca okunabilirlik bilgisi; metnin sadece zorluk derecesini göstermektedir, metinlerin iyi veya kötü oluşuna dayalı bilgi vermemektedir (Ateşman, 1997).

3.2. Çalışma Grubu

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiştir. Nitel çalışmaların nicel çalışmalara oranla daha esnek kurallara sahip olduğu bilinmektedir. Bu yüzden örnekleme yöntemi ölçüt temelli olması planlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışmanın katılımcılarını Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinin Türkçe öğretim merkezinde Türkçe öğrenen öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin gönüllü olması ve ders öğretmenlerinin uygulama süreci boyunca gözlemci olması ölçüt olarak belirlenmiştir. Seçilen kurumun dinleme ve izleme metinleri konusunda eksikleri olması da ölçütler arasındadır. Uygulama sürecinden önce öğrencilere yapılacak olan çalışmaya ilişkin bilgi verilmiştir. Ayrıca çalışmanın gönüllülük esasına dayandığı ifade edilmiştir. Bunun neticesinde çalışmaya katılan tüm öğrenciler gönüllü olduğunu dile getirmiştir. A1 ve A2 seviyesinde uygulama sürecine katılan öğrenci sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3.12. A1 Ve A2 Seviyesindeki Uygulamaya Sürecine Katılan Öğrenci Sayılarına İlişkin Bilgiler

	A1 Seviyesi	A2 Seviyesi
Kadın	1	2
Erkek	8	8

Tablo 3.12'den de anlaşılacağı üzere A1 seviyesinde yapılan uygulama sürecine 1 kadın, 8 erkek; A2 seviyesinde yapılan uygulama sürecine 2 kadın, 8 erkek katılım sağlamıştır. Uygulama sürecinin başında öğrencilere 9 soruluk Öğrenci Kişisel Bilgi Formu doldurtulmuştur. Öğrenci Kişisel Bilgi Formu Ek 2'de verilmiştir. Katılımcılarla ilgili bilgiler tablo 3.13'te sunulmuştur:

Tablo 3.13. Katılımcılara Ait Bilgiler

İsmi z nedir?	Yaşınız ?	Kardeş sayın(se n hariç)?	Hangi ülkeden geliyorsunuz ?	Babanı n ana dili nedir?	Anneni n ana dili nedir?	Daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğretim i ile ilgili bir eğitim aldınız mı?	Daha önce Türkçe öğrenmek için bireysel bir etkinlik yaptınız mı?	Daha önce herhangi bir dijital ortamda Türkçe eğitimi ile ilgili bir içerikten yararlandınız mı?
EÖ1	36	7	Irak	Kürtçe	Kürtçe	Hayır	Televizyo n izledim.	Youtube'den yararlanıyo rum.
EÖ2	30	4	Irak	Kürtçe	Kürtçe	Hayır	Hayır	Hayır
KÖ1	20	2	Irak	Kürtçe	Kürtçe	Hayır	Dizi izledim.	Youtube'den yararlanıyo rum.
EÖ3	21	1	Yemen	Arapça	Arapça	Hayır	Hayır	Dizi izliyorum.
EÖ4	29	5	Irak	Kürtçe	Kürtçe	Hayır	Hayır	Hayır
EÖ5	23	6	Irak	Kürtçe	Kürtçe	Hayır	Hayır	Hayır
EÖ6	20	1	İran	Farsça	Farsça	Hayır	Müzik dinledim.	Youtube'den yararlanıyo rum.
EÖ7	23	5	Irak	Kürtçe	Kürtçe	Hayır	Hayır	Hayır
EÖ8	19	3	Irak	Kürtçe	Kürtçe	Hayır	Hayır	Hayır
EÖ9	32	4	Irak	Kürtçe	Kürtçe	Hayır	Hayır	Hayır
KÖ2	22	0	İran	Farsça	Farsça	Hayır	Film izledim. Gazete okudum.	Telefonda Türkçe klavye kullanıyorum.
EÖ10	20	1	Irak	Kürtçe	Kürtçe	Hayır	Hayır	Hayır

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere 12 katılımcı vardır. Araştırmanın katılımcıları için kod katılımcı ifadeleri belirlenmiştir. Bu kodlar belirlenirken öncelikle cinsiyet ifadesi ile öğrenci bilgisi “KÖ”, ”EÖ” olarak belirtilmiş, sonrasında her bir katılımcıya verilen sıra yazılmıştır. Örneğin kadın katılımcıların kodları şu şekilde belirtilmiştir: “KÖ1, KÖ2”. Erkek katılımcıların kodları ise şu şekilde belirtilmiştir: “EÖ1, EÖ2, EÖ3”. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların 2’si kadın; 10’u erkektir. Katılımcılar arasında kardeşe sahip olmayan öğrencinin yanında yedi kardeşe sahip öğrenci de bulunmaktadır. Katılımcıların en küçüğünün 19, en büyüğünün ise 36 yaşında olduğu

bilinmektedir. Katılımcıların 9'unun Irak, 2'sinin İran ve 1'inin Yemen'den geldiği görülmektedir. Irak'tan gelen öğrencilerin anne ve babalarının ana dilinin Kürtçe, İran'dan gelen öğrencilerin anne ve babalarının ana dilinin Farsça, Yemen'den gelen öğrencinin ise anne ve babasının ana dilinin Arapça olduğu tabloya yansımıştır. Katılımcıların hiçbiri daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili bir eğitim almadıkları görülmektedir. Katılımcılardan 4 kişinin ise Türkçe öğrenmek için bireysel çaba ile bir etkinlik yaptığı görülmektedir. Buna ek olarak 5 öğrencinin dijital ortamda Türkçe eğitimi ile ilgili bir içerikten yararlandığı görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırma sürecinde çalışmanın geçerliğini ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla altı farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu çalışmada doküman analizi, yarı yapılandırılmış gözlem formu, yarı yapılandırılmış görüşme formu, ses kaydı, öğrenci günlüğü, araştırmacı günlüğünden yararlanılmıştır. Tablo 3.14' te her bir araştırma sorusuna yönelik verilerin, hangi veri kaynaklarıyla toplandığına dair bilgiler yer almaktadır:

Tablo 3.14. Veri Toplama Araçlarının, Araştırma Soruları Doğrultusunda Dağılımı

Veri Toplama Aracı	1	2	3	4	5
1.Araştırma Sorusu: A1 düzeyinde alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme metinlerinin kullanılma durumu	Doküman analizi				
2.Araştırma Sorusu: A2 düzeyinde alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme metinlerinin kullanılma durumu	Doküman analizi				
3.Araştırma Sorusu. A1 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinlerin uygulama süreci	Ses Kaydı	Öğrenci günlüğü	Gözlem Formu	Araştırmacı Günlüğü	Görüşme Formu
4. Araştırma Sorusu: A2 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinlerin uygulama süreci	Ses Kaydı	Öğrenci Günlüğü	Gözlem Formu	Araştırmacı Günlüğü	Görüşme Formu

Tablo 3.14’ te verilen veri toplama araçlarının nasıl geliştirildiği, geçerlik ve güvenirliği, içeriği, bu araçların veri kaynaklarının kim olduğuna dair bilgiler aşağıdaki başlıklarda verilmiştir.

3.3.1. Doküman Analizi

Bu çalışmanın dokümanlarını alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili kullanılan kaynakların dinleme metinleri oluşturmaktadır. Doküman olarak dört farklı yayınevine ait toplamda 231 adet dinleme metni incelenmiştir.

3.3.2. Yarı Yapılandırılmış Gözlem Formu

Araştırmanın amaçları ve içeriği göz önüne alınarak gözlem formu geliştirilmiştir. Bu veri toplama aracı ile uygulaması yapılan çok katmanlı metinlere ilişkin olarak öğretmenlerin gözlemlerine başvurulmuştur. Geliştirilen gözlem formunda 9 adet soru yer almaktadır. Bununla birlikte birinci sorunun altında, 3; 2. sorunun altında, 4; 3. sorunun altında, 3; 4. sorunun altında, 3; 5. sorunun altında, 2; 6. sorunun altında, 3; 7. sorunun altında, 2; 8. sorunun altında, 4 alt soru bulunmaktadır. Uygulama süreci tamamlanan her çok katmanlı metin için bir adet gözlem formu tutulmuş ve süreç sonunda on bir adet gözlem formu toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış gözlem formu Ek 3’te verilmiştir.

3.3.3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Öğrencilerin, yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için hazırlanmış olan çok katmanlı metinlere ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla geliştirilmiş bir veri toplama aracıdır. Görüşme formunun geliştirilme sürecinde araştırmanın içeriği göz önüne alınmıştır. Geliştirilen görüşme formunda 9 soru yer almaktadır. Bununla birlikte 1. sorunun altında, 3; 2. sorunun altında, 4; 3. sorunun altında, 3; 4. sorunun altında, 3; 5. sorunun altında, 2; 6. sorunun altında, 3; 7. sorunun altında, 2; 8. sorunun altında, 4 alt soru bulunmaktadır. Uygulama yapılan A1 ve A2 seviyesi sonunda öğrencilerle görüşme yapılmış ve süreç sonunda on sekiz adet görüşme formu toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu Ek 4’te verilmiştir.

3.3.4. Ses Kaydı

Araştırma süreci boyunca verilerin eksiksiz bir şekilde toplanması amacıyla ses kaydı yapılmıştır. Öğrenci günlükleri, öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşme formu ve öğretmenlerle yapılan yarı yapılandırılmış gözlem formu verilerinin toplanma sürecinde ses kaydı kullanılmıştır. Ses kayıtlarında akıllı telefon kullanılmıştır. Araştırma süreci boyunca yaklaşık olarak 3 saatlik ses kaydı alınmıştır.

3.3.5. Öğrenci Günlüğü

Bu veri toplama aracının kaynağı uygulama esnasında sınıfta bulunan ve çalışma grubunda yer alan gönüllü öğrencilerdir. Uygulamanın yapıldığı her dersin sonunda öğrencilere birtakım sorular sorulmuş, öğrencilerin uygulanan çok katmanlı metin hakkında yorumlarına ve görüşlerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Öğrenci günlüğü tutma noktasında öğrenciler zorunlu tutulmamıştır. Gönüllülük esasına dayalı olarak on bir haftalık uygulama sürecinin sonunda on iki öğrenciden yetmiş altı adet öğrenci günlüğü toplanmıştır. Öğrenci günlüğü örneği Ek 5’te verilmiştir.

3.3.6. Araştırmacı Günlüğü

Araştırmacı, her uygulama sürecine yönelik olarak görüşlerini ve gözlemlerini anlatan bir defter tutmuştur. Her uygulama esnasında ders sürecini gözlemleyen araştırmacı, objektif bir şekilde gözlemlerini not almıştır. On bir haftalık uygulama sürecinde on bir adet araştırmacı günlüğü tutulmuştur. Bu günlükler; öğrenci günlükleri, gözlem ve görüşme formları ile birlikte karşılaştırılarak bulgular kısmına yansıtılmıştır. Böylelikle verilerin analiz edilmesi sürecine katkı sağlamıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın bu bölümüne kadar uygulama sürecinin geliştirilme aşamaları, çalışma grubu, veri toplama araçları detaylı olarak açıklanmıştır. Yapılan açıklamalardan hareketle uygulamaya yönelik veri toplanma süreci ise şu şekildedir:

Tablo 3.15. Araştırma Süreci

Numara	İşlem	Veri Toplama Aracı	Tarih
1	Veri kaynağı hazırlama	Doküman inceleme	15.04.2022-15.05.2022
2	Metinlerin yazılma süreci	-	01.06.2022-15.08.2022
3	A1 seviyesi metinlerinin uzmanlara gönderilmesi ve görüşlerinin alınması	-	20.08.2022-16.10.2022
4	A1 seviyesindeki metinlerde gerekli düzeltmelerin yapılması	-	17.10.2022-21.10.2022
5	Çok katmanlı metinlerin oluşturulması	-	22.10.2022-28.10.2022
6	A1 seviyesi 1. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	05.11.2022
7	A1 seviyesi 2. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	07.11.2022
8	A1 seviyesi 3. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	14.11.2022
9	A1 seviyesi 4. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	21.11.2022
10	A1 seviyesi 5. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	28.11.2022
11	A1 seviyesi 6. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	05.12.2022
12	Öğrencilerin uygulanan çok katmanlı metinlere ilişkin görüşlerinin belirlenmesi	Görüşme formu Ses kaydı	06.12.2022

Numara	İşlem	Veri Toplama Aracı	Tarih
13	A2 seviyesi metnlerinin uzmanlara gönderilmesi ve görüşlerinin alınması	-	06.12.2022-13.12.2022
14	A2 seviyesindeki metinlerde gerekli düzeltmelerin yapılması	-	14.12.2022-15.12.2022
15	Çok katmanlı metinlerin oluşturulması	-	15.12.2022-17.12.2022
16	A2 seviyesi 1. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	18.12.2022
17	A2 seviyesi 2. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	24.12.2022
18	A2 seviyesi 3. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	30.12.2022
19	A2 seviyesi 4. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	05.01.2023
20	A2 seviyesi 5. metnin uygulaması	Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu Ses kaydı	09.01.2023
21	Öğrencilerin uygulanan çok katmanlı metinlere ilişkin görüşlerinin belirlenmesi	Görüşme formu Ses kaydı	09.01.2023

Tablodan anlaşılacağı üzere veri toplama süreci 15.04.2022 ile 09.01.2023 tarihleri arasında yoğun bir araştırma sürecinden oluşmaktadır. Araştırmaya başlamadan önce Akdeniz Üniversitesi Etik Kurul Komisyonundan 03.03.2022 tarihli 84 sayı numaralı etik kurul onayı alınmıştır. Etik kurul onayı EK 6' da yer almaktadır. Çok katmanlı metinlerin uygulama sürecinin gerçekleştirilmesi ve uygulama sürecine yönelik verilerin toplanması ise on bir haftalık bir zaman diliminden oluşmaktadır. Bu zaman diliminde araştırmacı, elde edilen verileri özüne dokunmadan objektif bir şekilde bulgular kısmına yansıtmıştır.

3.5. Araştırma Ortamı

Bu çalışma Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesindeki Türkçe öğretim merkezinde gerçekleştirilmiştir. Üniversitenin kampüsünde bulunan bu kurum, saat 09.00 ile 14.20 arasında ders vermektedir. Derslerin yapıldığı sınıf dikdörtgen bir yapıya sahiptir. Kapının hemen yanından başlayan sıralar, üçer sıradan oluşan dört sıra dizisi olarak düzenlenmiştir. Sıra dizileri arasında az bir boşluğun kalması ise hareket özgürlüğünü kısıtlamaktadır. Kapının karşı kısmı ise boydan boya pencere ile kaplıdır. Pencere önünde yer alan sıra dizisi öğretmen masası ile karşılıklı konumdadır. Öğretmen masasının hemen yanında beyaz tahta vardır. Ayrıca sınıfta projeksiyon cihazı bulunmaktadır. Kurum binası eski bir yapıya sahip olduğundan dolayı sınıf da fiziksel anlamda eski bir görünüme sahiptir.

3.6. Verilerin Analizi

Bu çalışmaya ait verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Bu tekniklerin araştırma sorularına göre kullanılma durumu Tablo 3.16' da yer almaktadır:

Tablo 3.16. Araştırma Sorularına İlişkin Veri Analizi Bilgisi.

Araştırma Sorusu	Veri Analizi Tekniği
1. A1 düzeyinde alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme metinlerinin kullanılma durumu nedir?	Betimsel analiz
2. A2 düzeyinde alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme metinlerinin kullanılma durumu nedir?	Betimsel analiz
3. A1 düzeyinde Yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinlerin uygulama süreci nasıl gerçekleşmektedir?	Betimsel analiz ve içerik analizi
4. A2 düzeyinde Yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinlerin uygulama süreci nasıl gerçekleşmektedir?	Betimsel analiz ve içerik analizi

Yukarıdaki tablodan anlaşılabacağı üzere iki araştırma sorusu betimsel analiz, iki araştırma sorusu ise hem betimsel hem de içerik analizi ile çözümlenmiştir. İlk iki araştırma sorusunun betimsel analiz tekniği ile çözümlenme sebebi, alanyazındaki kitaplardaki dinleme metinlerinin toplam sayısı, ünite başına düşen dinleme metni sayısı ve metinlerin çok

katmanlılığı konuları altında sınıflandırılmış olmasıdır. Bu konular betimsel analiz teması olarak alınmıştır. Üçüncü ve dördüncü araştırma sorularının betimsel analiz tekniği çözümlenme sebebi, uygulama sürecinin araştırma adımlarına uygun olarak adım adım aktarılacak istenmesidir. Bu sorularda betimsel analiz teması olarak araştırma sorusu altında yer alan haftalık uygulama planı akışı temel alınmıştır. Ayrıca bu iki araştırma sorusunun içerik analiziyle de çözümlenmesinin sebebi ise uygulama sürecine yönelik tüm algının detaylı bir şekilde ortaya koyulmak istenmesidir.

Çalışmada elde edilen verilen doğrulanması ve karşılaştırılması amacıyla Miles ve Huberman tarafından (1994) geliştirilen güvenilirlik formülü uygulanmıştır. Miles ve Huberman tarafından geliştirilen güvenilirlik formülüne göre iki uzman arasındaki görüş birliği %90 düzeyinde belirlenmiştir.

3.7. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Yapılan çalışmaların inandırıcılığının belirlenmesinde geçerlik ve güvenirlilik büyük bir öneme sahiptir. Guba (1981) geçerliği inandırıcılık, aktarılabilirlik, güvenilmeye layık olma ve onaylanabilirlik olarak dört başlık altında inceler.

3.7.1. İnandırıcılık

Araştırmanın inandırıcılığını sağlamak adına uygulama sürecinden önce derslere gözlemci olarak katılım sağlanmış ve gözlem yapılmıştır. Ardından yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için hazırlanmış olan çok katmanlı metinlerin uygulama süreci başlamıştır. Uygulama süreci boyunca sürekli sınıfta bulunulmuş ve süreç yakından takip edilmiştir. Uygulama süreci boyunca yapılan gözlemler için araştırmacı günlüğü tutulmuştur.

3.7.2. Aktarılabilirlik

Araştırmacı, sürecin başından itibaren yapılan her bir aşamayı detaylı bir şekilde raporlanmıştır. Raporlama işleminde, başka bir araştırmacının verilen bilgiler doğrultusunda aynı çalışmayı tekrar yapabilecek düzeyde açık ve ayrıntılı şekilde bilgi verilmesine dikkat edilmiştir.

3.7.3. Güvenilmeye Layık Olma

Araştırmanın güvenilmeye layık olabilmesi amacıyla 6 farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

3.7.4. Onaylanabilirlik

Yapılan uygulama süreci boyunca kullanılan veri kaynakları, birbirleri ile ilişkilendirilerek aktarılmıştır. Birbiriyle ilişkili olarak aktarılan bu verilere ilişkin doğrudan alıntılar kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde on bir haftalık uygulama sürecinin ne şekilde gerçekleştiğine, bu uygulama sürecine dair veriler, araştırmanın amaçları doğrultusunda sunulmuştur. Çalışmanın bu bölümünde araştırma soruları temel alınarak dört başlık altında raporlanmıştır. Birinci başlıkta, A1 düzeyinde alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme metnlerinin kullanılma durumuna ilişkin veriler; ikinci başlıkta A2 düzeyinde alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme metnlerinin kullanılma durumuna ilişkin veriler; üçüncü başlıkta, A1 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metnlerin uygulama sürecine dair bulgular; dördüncü başlıkta, A2 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metnlerin uygulama sürecine dair bulgular sunulmuş ve yorumlanmıştır.

4.1. A1 Düzeyinde Alanyazında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Metnlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu bölümde alanyazındaki dört farklı yabancı dil olarak Türkçe öğretim setine ait A1 seviyesindeki kitaplar incelenmiş ve bu kitapların dinleme metinlerine ilişkin analizleri sunulmuştur. Analiz tablosu tablo 4.1.' de gösterilmiştir:

Tablo 4.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerinin A1 Düzeyi Kitaplarında Yer Alan Dinleme Metinlerine İlişkin Bilgiler

A1 Seviyesi				
Kaynak Bilgisi	Dinleme Metni Sayısı	Ünite Başına Düşen Dinleme Metni Sayısı	Metnin Çok Katmanlılığı	
Gazi TÖMER	21	1, 2, ve 3. ünite 3 dinleme metni; 4, 5, ve 6. ünite 4 dinleme metni vardır.	Karekod	ile verilen ses kaydı
İstanbul Yedi İklim	18 34	Her ünite 3 dinleme metni vardır. 1. ünite 10; 2, 3, 5, 7. Ünite 3; 4,6, 8. Ünite 4 dinleme metni vardır.	Sadece ses kaydı	Sadece ses kaydı
Yeni Hitit (A1-A2)	45	1. ünite 10; 2, 7, 9, 11, 12. ünite 5; 3.ünite 3; 5, 6,10. ünite 1; 8.ünite 4 dinleme metni vardır. 4. ünite ise dinleme metni yoktur.	Sadece ses kaydı	

Tabloda görüldüğü üzere dört farklı kaynaktan dinleme metinleri açısından dağınık bir dağılımın olduğu görülmektedir. Gazi TÖMER yayınında altı ünitenin tamamında dinleme metni kullanıldığı görülmektedir. Bu ünitelerin yarısında üçer dinleme metni diğer yarısında ise dörder dinleme metni olmak üzere toplamda 21 tane dinleme metni kullanıldığı görülmektedir. Metinlerin çok katmanlılık durumlarına bakıldığında ise dinleme metinlerinin karekod ile verilen ses kaydından oluştuğu görülmektedir. İstanbul yayınında her üniteye üçer tane dinleme metninin kullanıldığı görülmektedir. Bu dağılım, orantılı bir şekilde olup metinlerin çok katmanlılığının ise sadece ses kaydından oluştuğu görülmektedir. Yedi İklim yayınında toplamda 34 tane dinleme metninin kullanıldığı belirlenmiştir. Bu metinlerin ünitelere ilişkin dağınık bir dağılıma sahip olduğu görülmüştür. Çünkü 1. üniteye 10; 2, 3, 5, 7. üniteye 3; 4,6, 8. üniteye ise 4 dinleme metni vardır. Bu metinlerin çok katmanlılık durumu ise sadece ses kaydından oluşmaktadır. Yeni Hitit yayını A1 ve A2 seviyeleri için tek kitaptan oluşmaktadır. Bu kitapta toplamda 45 tane dinleme metni bulunmaktadır. 1. üniteye 10; 2, 7, 9, 11, 12. üniteye 5; 3. üniteye 3; 5, 6, 10. üniteye 1; 8. üniteye 4 dinleme metni vardır. 4. üniteye ise dinleme metni yoktur. Bu dinleme metinlerinin ise sadece ses kaydından oluştuğu ve metinlerin ünitelere göre orantılı bir dağılıma sahip olmadığı görülmektedir. Verilen bilgilerden ve değerlendirmelerden anlaşılacağı gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretim setlerinde dinleme metinlerine ilişkin ortak bir anlayışın olmaması dikkat çekmektedir. Kaynaklarda kullanılan dinleme metinlerinin niceliksel durumu birbiri ile uyum göstermemektedir. Ayrıca bu metinlerin çok katmanlılık durumlarının sadece ses kaydından oluştuğu görülmektedir.

4.2. A2 Düzeyinde Alanyazında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Metinlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu bölümde alanyazındaki dört farklı yabancı dil olarak Türkçe öğretim setine ait A2 seviyesindeki kitaplar incelenmiş ve bu kitapların dinleme metinlerine ilişkin analizleri sunulmuştur. Analiz tablosu tablo 4.2.' de gösterilmiştir:

Tablo 4.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Setlerinin A2 Düzeyi Kitaplarında Yer Alan Dinleme Metinlerine İlişkin Bilgiler

A2 Seviyesi			
Kaynak Bilgisi	Dinleme Metni Sayısı	Ünite Başına Düşen Dinleme Metni Sayısı	Metnin Çok Katmanlılığı
Gazi TÖMER	20	Her üniteye 4 dinleme metni vardır.	Karekod ile verilen ses kaydı
İstanbul	18	Her üniteye 3 dinleme metni vardır.	Sadece ses kaydı
Yedi İklim	30	3, 5, 7. Üniteye 3; 1, 4, 6. üniteye 4 ve 2. Üniteye 5 dinleme metni vardır.	Sadece ses kaydı
Yeni Hitit (A1-A2)	45	1. üniteye 10; 2, 7, 9, 11, 12. üniteye 5; 3. üniteye 3; 5, 6, 10. üniteye 1; 8. üniteye 4 dinleme metni vardır. 4. üniteye ise dinleme metni yoktur.	Sadece ses kaydı

Tabloda görüldüğü üzere dört farklı kaynaktan dinleme metinleri açısından dağınık bir dağılımın olduğu görülmektedir. Gazi TÖMER yayınında beş ünitenin tamamında dinleme metni kullanıldığı görülmektedir. Bu ünitelerin her birinde dörder dinleme metni olmak üzere toplamda 21 tane dinleme metni kullanıldığı görülmektedir. Metinlerin çok katmanlılık durumlarına bakıldığında ise dinleme metinlerinin karekod ile verilen ses kaydından oluştuğu görülmektedir. İstanbul yayınında altı ünite yer almakta ve bu ünitelerin her birinde üçer tane dinleme metnin kullanıldığı görülmektedir. Bu dağılım, orantılı bir şekilde olup metinlerin çok katmanlılığının ise sadece ses kaydından oluştuğu görülmektedir. Yedi İklim yayınında toplamda 30 tane dinleme metnin kullanıldığı belirlenmiştir. Bu metinlerin ünitelere ilişkin dağınık bir dağılıma sahip olduğu görülmüştür. Çünkü 3, 5, 7. üniteye 3; 1, 4, 6. üniteye 4 ve 2. üniteye 5 dinleme metni vardır. Bu metinlerin çok katmanlılık durumu ise sadece ses kaydından oluşmaktadır. Yeni Hitit yayını A1 ve A2 seviyeleri için tek kitaptan oluşmaktadır. Bu kitapta toplamda 45 tane dinleme metni bulunmaktadır. 1. üniteye 10; 2, 7, 9, 11, 12. üniteye 5; 3. üniteye 3; 5, 6, 10. üniteye 1; 8. üniteye 4 dinleme metni vardır. 4. üniteye ise dinleme metni yoktur. Bu dinleme metinlerinin ise sadece ses kaydından oluştuğu ve metinlerin ünitelere göre orantılı bir dağılıma sahip olmadığı görülmektedir. Verilen bilgilerden ve değerlendirmelerden anlaşılacağı gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretim setlerinde dinleme metinlerine ilişkin ortak bir anlayışın olmaması dikkat çekmektedir. Kaynaklarda kullanılan dinleme metinlerinin niceliksel durumu ise birbiri ile uyum

göstermemektedir. Ayrıca bu metinlerin çok katmanlılık durumlarının sadece ses kaydından oluştuğu görülmektedir.

4.3. A1 Düzeyinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine Dair Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde, A1 seviyesinde gerçekleştirilen altı haftalık uygulama süreci aşağıdaki aşamalara göre gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalar bir önceki araştırma sorusunda alanyazındaki dinleme eğitimi metinlerine ilişkin eksikliklere göre oluşturulmuş bir ders planına dayanmaktadır.

4.3.1. Birinci Hafta

Birinci haftada “merhaba” teması, “tanışma” konusu ve “şahıs zamirleri (ben, sen)” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Merhaba!

Umay: Merhaba.

Fred: Merhaba.

Umay: Benim ismim Umay. Senin adın ne?

Fred: Benim Fred, memnun oldum.

Umay: Ben de memnun oldum. Nasılsın, iyi misin?

Fred: İyiyim teşekkür ederim. Sen iyi misin?

Umay: Ben de iyiyim, teşekkür ederim. Nereden geliyorsun?

Fred: Ben Almanya’dan geliyorum. Sen nereden geliyorsun?

Umay: Ben Türkiye’den geliyorum.

Fred: Kaç yaşındasın?

Umay: 20 yaşındayım. Sen kaç yaşındasın?

Fred: Ben 23 yaşındayım.

Umay: Görüşmek üzere. İyi günler

Fred: İyi günler.

Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

MERHABA!

Şekil 4.1. A1 Seviyesi 1. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

MERHABA!

Şekil 4.2. A1 Seviyesi 1. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.3.2. İkinci Hafta

İkinci haftada “günlük hayat” teması, “bir günüm” konusu ve “şimdiki zaman” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Günlerimiz Nasıl Geçiyor?

Merhaba, benim adım Aslı. Ben üniversitede öğrenciyim. Ben 2.sınıfa gidiyorum. İzmir’de yaşıyorum. Hafta içi her sabah 07.00’de kalkıyorum. Duş alıyorum. Kahvaltı yapıyorum. Kahvaltıda yumurta yemiyorum. Sonra okula gidiyorum. Derslerim 09.00’da başlıyor. Dersler 40 dakika sürüyor. Okulda ders aralarında kantine iniyorum, çay içiyorum. Öğle arasında arkadaşlarımla beraber yemek yiyoruz. Saat 13.00’te derslerim tekrar başlıyor. Derslerim 16.00’da bitiyor. Sonra arkadaşlarımla sahilde yürüyoruz. Arkadaşım Anıl gitar çalıyor. Arkadaşlarımla beraber şarkılar söylüyoruz. Peki, siz arkadaşlarınızla beraber şarkılar söylüyor musunuz?

18.00’de eve geliyorum. Yemek yiyorum. Akşam ailemle birlikte sohbet ediyoruz. Çok eğleniyoruz. Yemekten sonra ders çalışıyorum. Bazen kitap okuyorum. Akşam hiç müzik dinlemiyorum. Gece yarısında da uyuyorum. Bazen geç uyuyorum. Annem kızıyor. Ara sıra siz de geç uyumuyor musunuz?

Hafta sonları okul yok. Erken uyanmıyorum. Geç saatlere kadar uyuyorum. Sonra güzel bir kahvaltı yapıyorum. Cumartesi günlerini arkadaşlarımla geçiriyorum. Beraber sinemaya gidiyoruz. Kafede oturuyoruz, sohbet ediyoruz. Bazen voleybol maçı yapıyoruz. Voleybol maçları çok eğlenceli geçiyor. Genellikle biz kazanıyoruz. Maçtan sonra beraber tatlı yiyoruz. Pazar günlerini ailemle geçiriyorum. Harika bir pazar kahvaltısı yapıyoruz. Sonra dışarı çıkıyoruz, geziyoruz. Yeni yerler görüyoruz. Sonra eve dönüyoruz. Anı defterime güzel zamanları not ediyorum. Uyuyorum. Hafta sonu tatili hemen bitiyor. Sizin de hafta sonu tatiliniz hemen bitiyor mu?

Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

Günlerimiz Nasıl Geçiyor?

Şekil 4.3. A1 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.4. A1 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.5. A1 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.6. A1 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.7. A1 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.8. A1 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.9. A1 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.3.3. Üçüncü Hafta

Üçüncü haftada “nerede” teması, “okulda” konusu ve “hal ekleri” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Benim Okulum

Merhaba, benim adım Deniz. Ben İstanbul’da yaşıyorum. İstanbul’da okuyorum. Okulumu çok seviyorum. Okulum 4 katlı. İlk katta kütüphane var. Kütüphanede kitaplar var. Çalışma masaları ve bilgisayarlar var. Müzik odası var. Müzik odasında çeşitli müzik aletleri var. Müzik odasında piyano yok. Müzik derslerinde şarkılar söylüyoruz. Müzik aletlerini çalıyoruz. Üst katta sınıflar yer alıyor. Sınıflarda akıllı tahta, sıralar, masalar, panolar, perdeler var. Sınıflarda kitaplık yok. Sınıflarda 30 kişi var. Ben Selim ile oturuyorum. Okul koridorlarında çeşitli panolar var. Panolarda önemli bilgiler ve duyurular var.

Okulumuzda büyük bir bahçe de var. Bahçede, basketbol sahası, voleybol sahası ve oyun alanları var. Futbol sahası yok. Beden eğitimi derslerini bahçede yapıyoruz. Arkada küçük bir sera var. Biz buraya her sene fidanlar dikeyoruz. Öğretmenlerimizle ve arkadaşlarımızla onları suluyoruz.

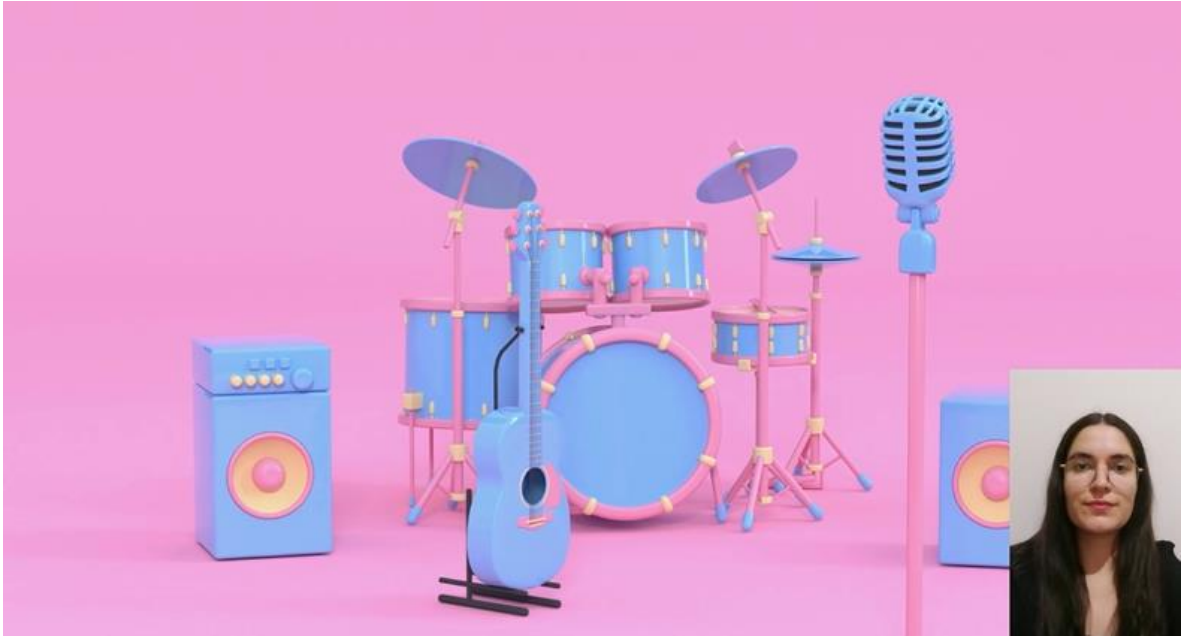
Okulu seviyorum. Okulda her gün çeşitli etkinlikler yapıyoruz. Ben basketbolu seviyorum, voleybolu sevmiyorum. Teneffüslerde basketbol sahasına gidiyoruz.

Arkadaşlarımızla basketbol oynuyoruz. Öğle arasında yemek yiyoruz. Yemekten sonra bahçeye çıkıyoruz. Bahçede okulumuzun kedileri var. Her gün onlara mama veriyoruz. Okuldan sonra arkadaşlarımla beraber parka gidiyoruz. Parkta oyun oynuyoruz. Salıncakta sallanıyoruz. Kaydıraktan kayıyoruz. Tahterevalliye biniyoruz. Parktan sonra eve gidiyoruz.

Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

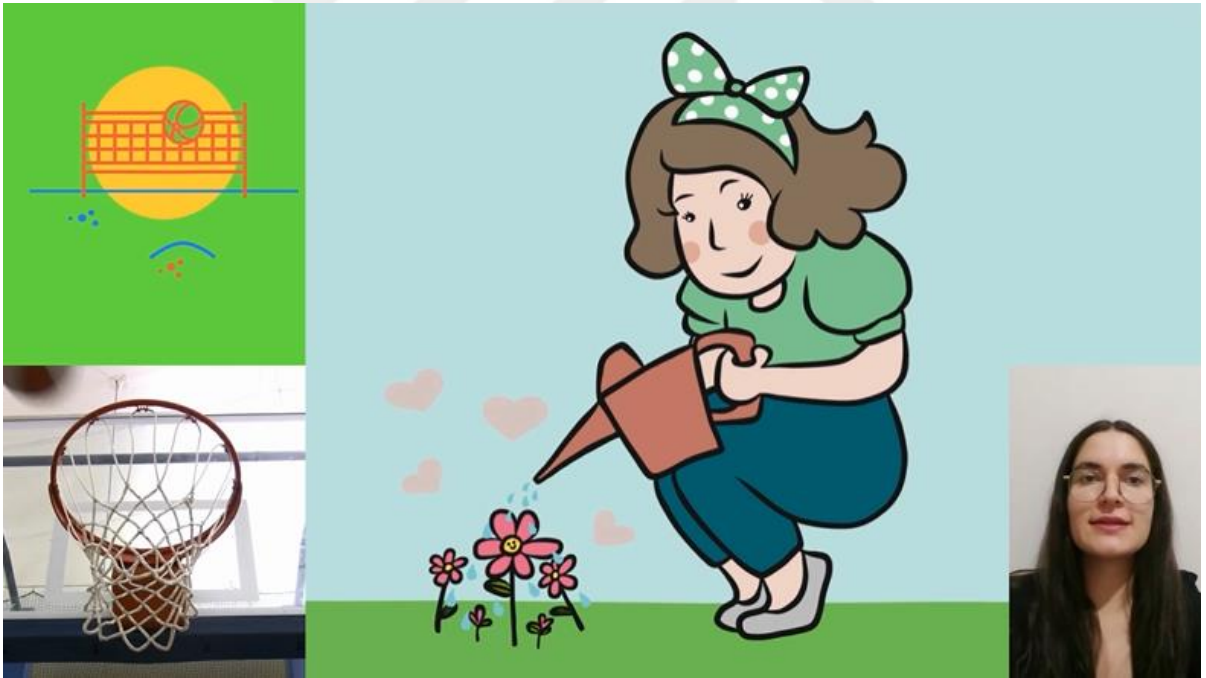
Şekil 4.10. A1 Seviyesi 3. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.11. A1 Seviyesi 3. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.12. A1 Seviyesi 3. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.13. A1 Seviyesi 3. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.14. A1 Seviyesi 3. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.15. A1 Seviyesi 3. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.3.4. Dördüncü Hafta

Dördüncü haftada “çevremiz” teması, “bizim sokağımız” konusu ve “geniş zaman” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Bizim Sokağımız

Merhaba, benim adım Nisa. Ben Karanfil Sokakta oturuyorum. Evimizin numarası 09. Evimiz iki katlı ve geniş. Annem, babam ve iki kardeşimle birlikte yaşıyorum. Evimizde balkon yok. Evimizde büyük bir bahçe var. Bahçemizde meyve ağaçları ve renk renk çiçekler var. Çiçekleri babam diker. Baharda bahçemiz çok güzel kokar. Yaz mevsiminde meyveler olur. Arkadaşlarımla beraber meyveleri yeriz. Siz meyve sevmez misiniz?

Yan komşumuz Salih Bey ve Fatma Hanım. Onların evi iki katlı. Evlerinin ilk katı bakkal. İkinci katı evleri. Kızlarının adı Selin ve İpek. Selin benim en yakın arkadaşım. Onunla beraber mahallede oyun oynarız. Beraber parka gideriz. Siz de arkadaşlarınızla parka gider misiniz?

İpek benden küçük. O kardeşlerim ile beraber zaman geçirir. Onlar parka gelmez. Onlar evde oyun oynar. Çünkü onların yaşı küçük.

Karşıda büyük bir apartman var. “Sevgi” apartmanı. 3 katlı, sarı renkli bir ev. İlk katta Hüseyin Bey var. O bir fırıncı. Bizim sokaktaki “İnci” fırınında çalışır. Her sabah 06.00’da fırına gider. İkinci katta Mehmet ve ailesi var. Mehmet benim sınıf arkadaşım. Okula onunla giderim. Mehmet’in babası ve annesi öğretmen. Mehmet her sabah fırına gider. Ekmek alır. Onu pencereden görürüm. Kahvaltıdan sonra okula gideriz. Apartmanın 3. katında Ayşe Hanım ve Ahmet Bey var. Onlar emekli memur. Onların bir çocuğu var. İsmi Sinan. Sinan üniversite öğrencisi. O başka bir şehirde okuyor. Onu çok görmeyiz.

Bizim sokağımızda herkes mutlu. Kavga ve gürültü olmaz. Sokakta bütün çocuklar oyunlar oynar. Sonra herkes evine gider. Bizim sokağımızda günler böyle geçer.

Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

Şekil 4.16. A1 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.17. A1 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.18. A1 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.19. A1 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.20. A1 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.21. A1 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.3.5. Beşinci Hafta

Beşinci haftada “ulaşım” teması, “nasıl giderim?” konusu ve “-DAn, -DAn daha, en” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Biz Tatile Gidiyoruz

Burak: Benim adım Burak. Her yaz tatile gidiyorum. Bu yaz Antalya'ya gidiyorum. Antalya sıcak bir şehir ve ben sıcaklığı seviyorum. Tatile araba ile gidiyorum. Araba, otobüsten rahat. Ben rahatlığa önem veriyorum.

Melis: Merhaba ben Melis. Bu yaz tatile çıkıyorum. Tatil için İzmir'e gidiyorum. Çünkü İzmir'e hiç gitmedim. İzmir'de birçok güzel yer var. Hepsini merak ediyorum. Tatile uçak ile gidiyorum. Uçak en hızlı araç. Uçak; arabadan, trenden, otobüsten hızlı.

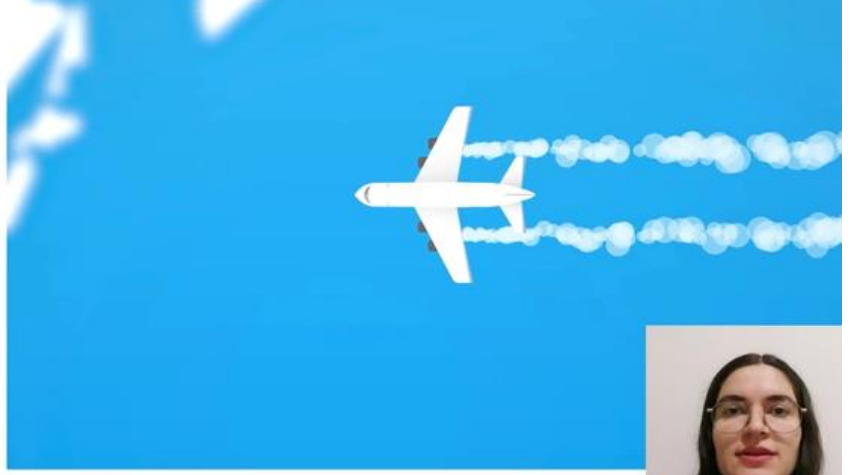
Okan: Merhaba ben Okan. Tatil için çok sabırsızlanıyorum. Bu yaz Karadeniz'e gidiyorum. Doğayı çok seviyorum. Ormanları, denizi çok seviyorum. Karadeniz'de ikisi de var. Karadeniz'de çok güzel yerler var. Sümela Manastırı, Atatürk Köşkü, şelaleler... Hepsini merak ediyorum. Karadeniz'e karavan ile gidiyorum. Karavan ile her yerde duruyorum. Mola veriyorum. Karavan en eğlenceli araç.

Deniz: Merhaba ben Deniz. Bu yıl arkadaşlarımla tatile gidiyorum. Çok mutluyum. Arkadaşlarımla Mardin'e gidiyoruz. Mardin tarihi ve kültürel birçok özelliğe sahip. Bu yüzden çok merak ediyoruz. Tatile otobüs ile gidiyoruz. Otobüs ile dağların, vadilerin arasından geçiyoruz. Bu güzel bir deneyim ve otobüs arabadan daha ekonomik.

Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

Şekil 4.22. A1 Seviyesi 5. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.23. A1 Seviyesi 5. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.24. A1 Seviyesi 5. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.25. A1 Seviyesi 5. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.3.6. Altıncı Hafta

Altıncı haftada “zaman” teması, “saatler” konusu ve “-mAk için” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Benim Hazinem: Zaman

Radyocu Ezgi: Evet, saat 14.00. Biz bugün yine buradayız. Herkese iyi günler diliyorum. Bugünkü konumuz Şarkıcı Selen. İnsan, bugünlerde Selen’i dinliyor. Hoş geldin Selen.

Şarkıcı Selen: Herkese merhaba. Hoş bulduk.

Radyocu Ezgi: Nasılsın, iyi misin?

Şarkıcı Selen: İyiyim teşekkür ederim. Sen nasılsın?

Radyocu Ezgi: Ben de iyiyim, teşekkürler. Listelerde hep ilk sıradasın. Bu başarıya ulaşmak için ne yapıyorsun?

Şarkıcı Selen: Çok ve planlı çalışıyorum.

Radyocu Ezgi: Bize biraz daha ayrıntılı anlatır mısınız? Şarkıcı Selen’in bir günü nasıl geçiyor?

Şarkıcı Selen: Hafta içi 07.00’de kalkıyorum. Spor yapmak için sahile gidiyorum. Sonra eve geliyorum, duş alıyorum. Saat 09.00’da kahvaltı yapıyorum. Hafta sonu erken kalkmıyorum.

Radyocu Ezgi: Hafta içi güne erken başlıyorsun.

Şarkıcı Selen: Evet, öyle.

Radyocu Ezgi: Peki işe kaçta gidiyorsun?

Şarkıcı Selen: İşe gitmek için 11.00'de evden çıkıyorum. Haftanın beş günü stüdyoya gidiyorum. 14.00'e kadar çalışıyorum. Biraz dinlenmek için bir saat ara veriyorum. Sonra tekrar çalışıyorum.

Radyocu Ezgi: Çok yoruluyor musun?

Şarkıcı Selen: İşimi çok seviyorum. Bu yüzden çok yorulmuyorum.

Radyocu Ezgi: İş tempon çok yoğun. Ailen ve arkadaşlarınla ne zaman görüşüyorsun?

Şarkıcı Selen: Akşam ailem ile oluyorum. Arkadaşlarımla görüşmek için hafta sonunu bekliyorum.

Radyocu Ezgi: Uykuya ne kadar zaman ayırıyorsun?

Şarkıcı Selen: Çok uyumuyorum. Günde 5-6 saat uyuyorum.

Radyocu Ezgi: Harika gerçekten. Evet, bugün Selen konuğumuzdu. Selen bir gününü böyle geçiriyor. Şimdi küçük bir ara zamanı...

Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

Şekil 4.26. A1 Seviyesi 6. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.27. A1 Seviyesi 6. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.3.7. A1 Seviyesi İçin Hazırlanmış Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine İlişkin Analiz Sonuçları

Araştırmanın bu bölümünde A1 düzeyi uygulama sürecinde toplanmış olan veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Aşağıdaki tabloda A1 düzeyine ilişkin öğrenci görüşleri, gözlem verileri, öğrenci günlükleri ve araştırmacı günlüklerine dair analiz sonuçları yer almaktadır:

Tablo 4.3. A1 Seviyesi İçin Hazırlanmış Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine İlişkin Analiz Sonuçları

Tema	Kategori	Kod	f
Çok katmanlılık	Metin algısı	Farklılık	26
		Olumlu	22
		Olumsuz	20
	Duygusal algı	Eğlencelilik	33
		Sıkıcılık	13
		İlgi çekicilik	8
	Çok katmanlılık algısı	Yazı, görsel ve efekt algısı	15
		Yazı algısı	13
		Görsel algı	9
		Efekt algısı	7
	Sorunlar	Eksiklik	20
		Anlaşılır olmama	14
		Karmaşıklık	7
		Uygun olmama	3

Tema	Kategori	Kod	f
Çok katmanlılık	Anlama düzeyi	Olumlu	38
		Olumsuz	4
	Beceriler arasılık	Yazmaya katkı	10
		Konuşmaya katkı	10
		Dil bilgisine katkı	9
		Dinlemeye katkı	8
	Metin hızı	Normal	20
		Yavaş	13
	Dil seviyesine katkı	Eski bilgileri ilerletme	10
		Kalıcılığı sağlama	10
		Hazırbulunuşluğa katkı	5
	Seviyeye uygun sözcük	Yeni sözcük edinme	13
		Sözcük öğrenme zorluğu	8
	Tema ve içerik uyumu	Tamamlayıcı yönler	11
		İlişkisiz yönler	7

Tablo 4.3.'te görüldüğü üzere A1 seviyesi için hazırlanmış olan çok katmanlı metinlerin uygulama sürecine dair öğrenci görüşleri, gözlem verileri, öğrenci ve araştırmacı günlükleri “metin algısı (f=68)”, “duyusal algı (f=54)”, “çok katmanlılık algısı (f=44)”, “sorunlar (f=44)”, “anlama düzeyi (f=42)”, “beceriler arasılık (f=37)”, “metin hızı (f=33)”, “dil seviyesine katkı (f=25)”, “seviyeye uygun sözcük (f=23)” ve “tema ve içerik uyumu (f=18)” olmak üzere on kategori ve yirmi dokuz koddan oluşmaktadır.

Metin algısı. Bu kategori kendi içerisinde üç koddan oluşmaktadır. Bunlar; “farklılık (f=26)”, “olumlu (f=22)” ve “olumsuz (f=20)” şeklindedir. Farklılık kodu ile ilgili olarak öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Sesi var, resim var. Farklıydı.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Konular daha farklıydı. Siz resim fotoğraf koyuyordunuz. Ses koyuyordunuz. O bizim için daha eğlenceliydi.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Bu video, dinleme, yazma farklı. Bu daha güzel.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

“Ses farkı var. Biraz kelime farkı var.” (EÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

Farklılık koduna ilişkin belirtilen görüşlerden de anlaşılacağı üzere katılımcılar metinlerin çok katmanlı olma özelliğine vurgu yapmaktadır. Bu özelliğin EÖ10 ve KÖ1

tarafından beğenildiği dikkat çekmektedir. Farklılık kodu gözlem formlarına ise şu şekilde yansımıştır:

“Onlar için bu metnin dinleme/izleme özelliğine sahip olması açısından faydalıydı. Çünkü birçok dil becerisine hitap eden bir metindi.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Diğer metinlerde bilinmeyen kelimeleri ben anlatıyordum ama bu metin görüntülü olduğu için öğrenci o kelimeyi görüyor ve öğreniyor. Bu yüzden diğer metinlerden farklıydı.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Bu metinde diğer metinlerden öğrencinin görmediği çeşitte cümleler vardı. Ayrıca görüntünün olması diğer metinlerden farklı olduğunu gösteriyor.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Metinlerin görüntülü ve sesli olması diğer metinlerden farklıydı. Böylesi daha etkili oldu.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

Gözlem formlarında elde edilen veriler öğrenci görüşleri ile benzerlik göstermektedir. Çünkü gözlem verilerinde de metinlerin çok katmanlılığına ilişkin ortaya konulan farklılıklara değinilmiştir. Bunun yanında metinlerde farklı cümle yapılarının olduğuna ilişkin de görüş belirtilmiştir. Farklılık kodu ile ilgili olarak ise öğrenciler, günlüklerde şu ifadeleri kullanmışlardır:

“Diğer metinlerden farklıydı. Dinleme olması farklı. Bazı kelimeler farklı. Olumlu özelliği var, olumsuz özellik yok.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 21.11.2022).

“Diğer metinlerden farklıydı. Dinleme/izleme vardı.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 28.11.2022).

“Videolu olması farklıydı.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

“Diğer metinlerden farklıydı. Dinleme/izleme vardı.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

Öğrenci günlüklerinde yer alan ifadeler de öğrenci görüşleri ve gözlem formu verileri ile aynı doğrultudadır. Katılımcılar metinlerin çok katmanlı olma özelliğini farklı bulmuşlardır. Olumluluk ile ilgili olarak öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Ses ve görüntü iyi.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“O zaman ben metinleri okudum çok iyi. Yani faydalı.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yani biz kitapta başka bir metin okuyoruz. Sizin metinler başka konulara sahip. Daha faydalıyoruz.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Mesela görüntülü olması olumlu.” (EÖ2, görüşme formu, 06.12.2022).

“Bilgiler öğretti.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

“Günlük hayattan konusu var. Ses var, olumlu.” (EÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Metinler olumlu. Çünkü güzel metinlerdi.” (EÖ7, görüşme formu, 06.12.2022).

Öğrenci görüşlerinden de anlaşılacağı gibi katılımcılar metinlerin ses ve görüntülü olma özelliğini olumlu ve faydalı bulmuşlardır. Bu durum gözlem verilerine de şu şekilde yansımıştır:

“Öğrenciler metni beğendi. Metnin görüntülü olması anlama düzeyine katkı sağladı.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Metinlerin görüntülü olması onlar açısından daha anlaşılır olduğunu düşünüyorum. Olumlu özellik olarak görüntünün olması sayılabilir.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Onlar için bu metnin dinleme/izleme özelliğine sahip olması açısından faydalıydı. Çünkü birçok dil becerisine hitap eden bir metindi.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Öğrenciler metin hakkında olumlu düşündüklerini düşünüyorum. Öğrendiklerini pekiştirmiş oldular. Öğrencilerin öğrendiklerini farklı açılardan gördüler. Bu öğrenciler için olumludur.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

Gözlem verileri de öğrenci görüşleri ile aynı doğrultudadır. Metinlerin çok katmanlı olma düzeyinin faydalı olduğu belirtilmiştir. Öğrenci günlükleri ve araştırmacı günlüklerine ise olumlu koduna ilişkin görüşler şu şekilde yansımıştır:

“Metin olumluydu, ben eğlendim.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 14.11.2022).

“Videolu olması güzeldi.” (EÖ2, öğrenci günlüğü, 14.11.2022).

“Çok katmanlı metnin dinleme/izleme sırasında öğrencilerin ilgisini çektiği, dikkatli bir şekilde dinlemeye çalıştıkları gözlemlendi. Okuma sürecinde gördükleri ‘tahterevalli’ kelimesinin telaffuzu görmeleri ise öğrencilerde anlamlı bir öğrenme oluşturduğu gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 14.11.2022).

Olumlu koduna ilişkin olarak öğrenci ve araştırmacı günlüklerine de metnin çok katmanlı boyutunun beğenildiği ve yarar sağladığı yansımıştır. Olumsuz kodu ile ilgili öğrenci görüşleri ise şu şekildedir:

“Olumsuz özellik yok.” (EÖ9, görüşme formu, 06.12.2022).

“Bence yok.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Bence yoktu.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yok. Hepsi olumlu.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

Olumsuz koduna ilişkin görüşlere göre katılımcılar, metinlerde herhangi bir olumsuz özelliğin olmadığı yönünde aynı düşünmektedirler. Bu durum gözlem formlarına şu şekilde yansımıştır:

“Seviyelerine göre çok fazla olumsuz özelliğin olduğunu gözlemlemedim. Sadece bir iki yerde alışılmadık bir ifade olduğunu fark ettim. Mesela ‘Benim adım Fred, benim Umay’ dediği zaman o ‘Ben Umay’ olsa ya da ‘Benim adım Umay’ olsa daha güzel olurdu diye düşündüm.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Olumsuz bir özelliği yok bence.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Bence olumsuz özelliği yok.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Olumsuzluk görmedim.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

Olumsuz koduna ilişkin olarak alınan yanıtlar da öğrenci görüşleri ile genel anlamda benzerlik göstermektedir. 05.11.2022 tarihindeki gözlem formunda ise metinde farklı bir ifadeye yer verilmesinin olumsuzluk olarak ele alınabileceği dile getirilmiştir. Olumsuz kodu öğrenci günlüklerine ise şu şekilde yansımıştır:

“Olumsuz özelliği bence yok.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 28.11.2022).

“Olumsuz özellik yok.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 21.11.2022).

“Biraz kelimeleri anlamadım bu olumsuz olabilir.” (EÖ9, öğrenci günlüğü, 14.11.2022).

“Olumsuz özelliği yoktu. Mükemmel bir metin.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 07.11.2022).

Öğrenci günlüklerinde, metinlerin olumsuz özelliğinin olmadığı yönündeki görüşler çoğunluktadır. EÖ9 ise metindeki bazı kelimeleri anlamadığını olumsuz bir özellik olarak ifade etmiştir.

Duyusal algı. Bu kategori kendi içerisinde üç koddan oluşmaktadır. Bunlar; “eğlencelilik (f=33)”, “sıkıcılık (f=13)” ve “ilgi çekicilik (f=8)” şeklindedir. Duyusal algı kategorisinin ilk kodu olan eğlencelilik ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Eğlenceliydi. Çok faydalı. Görüntü konu eğlenceliydi.” (EÖ9, görüşme formu, 06.12.2022).

“Ben yeni kelime gördüğüm zaman eğlendim.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Videoda eğlendim.” (EÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yani çünkü siz değişik metinler uyguladığınız için ben yeni bir kelime, yeni bir cümle öğrendiğim için eğleniyordum. Videoda bazen fotoğraf vardı, resim vardı. O güzeldi.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Videolar eğlenceli.” (EÖ2, görüşme formu, 06.12.2022).

“Videosu eğlenceli.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

Öğrenciler; çok katmanlı metinlere ait videoların, konuların ve yeni kelime öğrenme düzeyinin eğlenceli olduğu yönündeki görüşlerini dile getirmişlerdir. Bu durum gözlem formlarına ise şu şekilde yansımıştır:

“Öğrenciler bence metni eğlenceli buldular.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

“Metnin farklı katmanlı olarak anlaşılması onlar için eğlenceli olabilir.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Eğlenceli yönler gözlemlemedim.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

Gözlem formlarında eğlencelilik koduna ilişkin üç görüş yer almaktadır. Bu görüşlerden iki tanesi metnin öğrenciler tarafından eğlenceli bulunduğu, diğer bir görüş ise eğlenceli bir yönün olmadığına yöneliktir. Öğrenci görüşleri ile karşılaştırıldığında metinlerin genel olarak eğlenceli bulunduğu söylenebilir. Bu koda ilişkin öğrenci günlüklerinde yer alan örnek görüşler şu şekildedir:

“Anlamadığım yer yoktu, eğlendim.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

“Ben eğlendim çünkü iki arkadaş tanışıyor. Kitapta bu konu var.” (EÖ2, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

“Bence metin eğlenceliydi.” (EÖ5, öğrenci günlüğü, 07.11.2022).

“İzlerken eğlendim.” (EÖ9, öğrenci günlüğü, 07.11.2022).

“Ben eğlenerek dinledim.” (EÖ1, öğrenci günlüğü, 14.11.2022).

Öğrenciler, metinlerin eğlenceli olduğunu ve eğlendiklerini belirtmişlerdir. Bu durum öğrenci görüşleri ve gözlem formları ile aynı doğrultudadır. Araştırmacı günlüğüne eğlencelilik ile yansıyan ifadeler ise şu şekildedir:

“Metnin okunma süreci bittikten sonra çok katmanlı metnin dinleme/izleme aşamasına geçildi. Dinleme/izleme aşamasında öğrencilerin tüm dikkatlerini metne yoğunlaştırdıkları ve eğlendikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 07.11.2022).

“Öğrencilerin çok katmanlı metnin dinleme/izleme sürecinde eğlendikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 14.11.2022).

“Öğrencilerin çok katmanlı metni beğendikleri ve eğlendikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 21.11.2022).

Araştırmacı günlüklerinde yer alan ifadelerin diğer veriler ile uyumlu olduğu görülmektedir. Metinlerin uygulama sürecinde öğrencilerin eğlendiği belirtilmiştir. Sıkıcılık ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Yok, sıkıcı değil.” (EÖ9, görüşme formu, 06.12.2022).

“Sıkıcı bulmadım.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Sıkıcı değil.” (EÖ7, görüşme formu, 06.12.2022).

“Sıkıcı değil.” (EÖ5, görüşme formu, 06.12.2022).

“Hayır, sıkıcı yok.” (EÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Hayır, sıkıcı değil. Senin metinler çok iyi.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Sıkıcı değil.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Hayır, sıkıcı değil.” (EÖ2, görüşme formu, 06.12.2022).

Sıkıcılık koduna ilişkin olarak sekiz katılımcı da metinlerin sıkıcı olmadığını dile getirmiştir. Sıkıcılık koduna ilişkin gözlem verileri ise şu şekildedir:

“Öğrencilerin okurken sıkıldıklarını düşünmüyorum. Metne karşı olumsuz düşüncelerinin olduğunu düşünmüyorum.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Öğrencilerin sıkıcı bulduğu yer yoktu bence.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Metni sıkıcı bulduklarını düşünmüyorum.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Sıkıcı buldukları yer yoktu.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

Sıkıcılık koduna ilişkin olarak gözlem formlarında belirtilen görüşler, öğrenci görüşleri ile aynı doğrultudadır. Metinlerin sıkıcı bulunmadığı konusunda ortak bir görüş söz konusudur. Bu koda ilişkin olarak araştırmacı günlüğünde ise şu ifade yer almaktadır:

“Metnin okunma aşamasında bazı öğrencilerin az da olsa sıkıldığı gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 21.11.2022).

Araştırmacı günlüğünde ise öğrencilerin metnin okunma aşamasında sıkıldığı belirtilmiştir. Bu durum öğrenci görüşleri, gözlem formları ve öğrenci günlükleri ile uyusmamaktadır. İlgili çekicilik ile ilgili olarak ise katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Konular ve sizin kendi görüntünüzün olması, nasıl telaffuz ediyorsunuz onun olması bence ilgi çekiciydi.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yani bazı konular ilgi çekiciydi. Mesela bir şarkıcı konusu hala aklımda. İnsan unutmak istemiyor.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yani konular ilgi çekici.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

İlgi çekicilik koduna ilişkin öğrenci görüşlerinde, metinlerin ilgi çekici konulara sahip olduğu ifade edilmiştir. Bunun yanında araştırmacının çok katmanlı metinlerdeki seslendirmeyi kendi yapıyor oluşu ve telaffuzu da dikkat çeken noktalar arasında yer almaktadır. İlgi çekicilik kodu ile ilgili olarak gözlem formlarında ise şu ifadeler belirtilmiştir:

“Öğrenciler konunun ve yabancı isimlerin kullanılması, kendi kültüründen isimlerin olmaması ilgilerini çekmiş olabilir.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Öğrenciler için çok ilgi çekici buldukları yön ise şimdiki zamanın kullanımı, ifadelerin günlük hayatta yapılan işlerin olması ve girişte kendini tanıtmayı, verdiğimiz konularla aynı doğrultuda olması açısından öğrencilerin dikkatini çekmiştir.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Metnin videolu ve görüntülü olması öğrencilere ilgi çekici geldi.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Konunun günlük olması daha ilgi çekici ve anlaşılırdı. Günlük hayatta olan, her an onlara lazım olabilecek düzeyde olduğu için öğrencilerin hoşuna gitmiştir.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Metnin günlük hayatla ilgili olması, şarkıcının hayatını anlatmış olması ve kullanabilecekleri kelimelerin kullanılması ilgi çekici olabilir.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Gözlem formlarında, öğrencilerin metinleri ilgi çekici bulduğu belirtilmiştir. Bu durum; metinlerin çok katmanlı olması, konuların ve kelimelerin farklı oluşuna dayandırılmıştır.

Çok katmanlılık algısı. Bu kategori kendi içerisinde dört koddan oluşmaktadır. Bunlar; “yazı, görsel ve efekt algısı (f=15)”, “yazı algısı (f=13)”, “görsel algı (f=9)” ve “efekt algısı (f=7)” şeklindedir. Çok katmanlılık kategorisinin ilk kodu olan yazı, görsel ve efekt algısı ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Görüntü, ses olması iyiydi.” (EÖ7, görüşme formu, 06.12.2022).

“Daha iyi oldu.” (EÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Bu iyi oldu.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

“Beni güzel etkiledi. Öğrendim.” (EÖ2, görüşme formu, 06.12.2022).

“Daha çekiciydi ve ben de mesela metni okurken bazı kelimeleri yanlış söylüyorum siz metinde kelimeleri söyleyince doğruyu öğreniyordum.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Aynı zaman görmek, aynı zaman yazı, aynı zaman ses var. Daha iyi öğretiyor. Hepsi bana katkı sağladı. Anladım.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Hepsinin olması daha mükemmel. Daha iyi anlıyorum. Çünkü %100 anlıyordum. Mesela bir kelimeyi kulağım ısırmadığında metinde bakıyordum. Hangi kelime olduğuna. İyi oldu böyle.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

Bu koda ilişkin öğrenci görüşlerinden de anlaşılacağı gibi metinlerin çok katmanlı olma durumu katılımcıların öğrenme düzeyine yarar sağlamıştır. Bunun yanında çok katmanlı metinlerin ses boyutuna sahip olma düzeyinin ise kelimelerin doğru bir şekilde öğretimine katkı sağladığı KÖ1 tarafından vurgulanmıştır. Yazı, görsel ve efekt algısı ile ilgili olarak gözlem formlarına yansıyan ifadeler ise şu şekildedir:

“Yazı, görüntü ve sesin olması bir bütünlük oluşturuyor. Bir yerde anlamadıklarını diğer kısımda anlamış oluyorlar. Yani bu şekilde hepsi anlaşılmuş oldu.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Farklı katmanlılık metnin tam anlaşılmasını sağladı.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Metnin çok katmanlı olması öğrencilerin konuyu daha iyi anlamasına, telaffuzu sağlamalarına katkı sağladığını düşünüyorum.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

“Metnin yazı, görsel ve videodan oluşması öğrencilerin metni daha iyi anlamalarını sağlamıştır.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Metnin yazı, görsel ve işitsel boyuta sahip olması öğrencilere fayda sağlamıştır. Çünkü metni anlama düzeylerini yükseltmiştir. Çok katmanlı olarak hazırlanması bu yüzden onlar için faydalı oldu.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Metnin yazı, görsel ve videolu olması dil becerilerini geliştirdiğini diyebilirim.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

Yazı, görsel ve efekt kodu ile ilgili olarak gözlem formlarında belirtilen ifadelerden de anlaşılacağı gibi metinlerin çok katmanlı olma durumunun anlama düzeyine katkı sağladığı ve dil becerilerini geliştirdiği belirtilmiştir. Yazı, görsel ve efekt algısına ilişkin öğrenci ve araştırmacı günlüğüne yansıyan görüşler şu şekildedir:

“Video da aynı metni söyledi, iyi anladım.” (EÖ2, öğrenci günlüğü, 21.11.2022).

“Öğrenciler ise sorulan sorulara ilişkin olarak ‘Dinleme/izleme olduğu için çok iyi anladım.’ gibi cevaplar verdikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 21.11.2022).

Öğrenci ve araştırmacı günlüklerinde de görüldüğü gibi metinlerin çok katmanlı özelliklere sahip olması metnin anlaşılma düzeyine katkı sağlamıştır. Bu durum öğrenci görüşleri ve gözlem formları ile benzerlik göstermektedir. Yazı algısı ile ilgili olarak öğrenci görüşlerinde şu ifadeler belirtmiştir:

“Çok anlamam.” (EÖ5, görüşme formu, 06.12.2022).

“Sadece okumak iyi anlamazdım. Ama böyle tam anladım.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

“Duyamam, duysam iyi olur.” (EÖ2, görüşme formu, 06.12.2022).

“Az anlarım.” (EÖ9, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yani video olursa daha iyi olur. Yani biz dil öğreniyoruz. Sadece okumak bizi sıkıyor. Ama dinlemek güzel oluyor.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Anlıyorum ama daha az. Ses, görsel daha iyidir.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Az anlardım.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

Yazı algısı ile ilgili belirtilen görüşler incelendiğinde, katılımcıların metnin sadece yazılı olma ihtimalinin anlaşılma oranını düşüreceğini, metnin çok katmanlı oluşunun ise daha etkili olduğu yönündeki düşüncelerini dile getirmişlerdir. Yazı algısı ile ilgili olarak gözlem formlarında ise şu ifadeler yer almıştır:

“Metin sadece yazıdan oluşsa öğrenciler bunu içselleştiremeyebilirdi, ona sadece yazılı ve okuma metni olarak bakabilirdi. Öğrenci bana göre becerinin sunulmuş şekline göre

kendini düzenliyor. Yani bunun video olması onların kulağına ve Türkçe telaffuz becerisine vakıf olmalarına yaradığını düşünüyorum. Metnin hem görsel hem de işitsel olması bu anlamda öğrencilerin daha çok metne aşina olmalarını sağladığını düşünüyorum.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Metin sadece yazıdan oluşsaydı öğrenciler metne ait kelimelerin telaffuzunu öğrenemeyebilirdi.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Metin sadece yazı olsaydı öğrenciler bazı kelimeleri anlamayabilirlerdi.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Metin sadece yazı olsaydı biraz geç öğrenebilirlerdi. Sözcüklerle daha çok zaman harcarlardı, belki telaffuzda zorlanabilirlerdi.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

“Metin sadece yazıdan oluşsaydı çok etkili olmazdı.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Metin sadece yazı olsaydı eksik anlayabilirlerdi.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

Gözlem formlarında yer alan ifadelerden de anlaşılacağı üzere, metinlerin sadece yazıdan oluşma ihtimalinin metnin anlaşılma düzeyini olumsuz etkileyeceğine değinilmiştir. Bu durum öğrenci görüşleri ile aynı doğrultudadır. Görsel algı ile ilgili olarak ise öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Öyle de iyi olurdu ama biz bazı kelimeleri atlayabiliyoruz. O yüzden yazı olursa da iyi olur.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Az anlarım. İnsan üç şeyi biliyor. Aynı vakit görmek, ses, yazı daha iyi. Ama bir tane sadece görmek ya da yazı olsa azdır.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Benim için o kadar Türkçem iyi değil. Yazı olsa rahat olur.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

Görsel algıya yönelik görüşler incelendiğinde katılımcılar; anlama düzeyi açısından sadece görselliğin yetmediğini, görselin yanında yazı ve ses gibi boyutların da olması gerektiğini dile getirmişlerdir. Görsel algı kodu, gözlem formlarına ise şu şekilde yansımıştır:

“Sadece görselden oluşsaydı da tam anlaşılamazdı.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Metin sadece görselden oluşsaydı okuma becerisi gelişemezdi diye düşünüyorum.”
(Gözlem formu, 14.11.2022).

“Metin sadece görselden oluşsaydı metnin okunması için ayrı bir çalışma yapılması gerekirdi. Çünkü öğrencilerin dil öğrenme sürecinde okuma becerisine dayalı etkinlikler yapması önem taşımaktadır.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Sadece görselden oluşsaydı telaffuzda sıkıntı yaşayabilirlerdi. Öğretmenin bunu seslendirmesi gerekirdi. Dolayısıyla sesin kullanılması hem zamandan tasarruf sağlar hem de sesletim açısından öğrenciyi yetiştirmiş olur ve dinleme becerisine de yardımcı olur.”
(Gözlem formu, 05.11.2022).

“Sadece görsel olsaydı da etkili olmazdı.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Metin sadece görsel olsaydı yine kelimeyi tanıyamayabilirlerdi, konuşma hızını yakalayamayabilirlerdi.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Görsel algı koduna ilişkin olarak belirtilen gözlem verilerinden anlaşılaacağı üzere, metinlerin sadece görselden oluşması metnin anlaşılabilmesi, telaffuz sıkıntı yaşanması ve okuma becerisinin gelişimine olanak sağlamayacağına değinilmiştir. Bu durum öğrenci görüşleri ile benzerlik göstermektedir. Metinlerin sadece görsel olarak hazırlanması anlama düzeyini düşürmektedir. Efekt algısı ile ilgili olarak ise katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Yine yazıyı görmem gerekir. Yazı olmadan %75 anlardım.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

Efekt algısı yönünde fikrini belirten EÖ6, kullanılacak metinlerin yazı boyutuna sahip olması gerektiğine, olmama ihtimalinde ise anlama düzeyinde tam bir başarı sağlanamayacağını kendi düşüncesi ile dile getirmiştir. Efekt algısı koduna ilişkin gözlem formları ise şu şekildedir:

“Sadece videodan oluşsaydı öğrencilerin okuma becerisini destekleyemezdi, okuma becerisini geliştirmek için de ayrı bir metin hazırlanması gerekirdi.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Metin sadece video olsaydı da öğrenciler metni okuyamayabilirdi. Bu da onların anlama becerisini olumsuz etkiler.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Sadece video olsaydı da aynı durum geçerli olur, okuma becerisi gelişmezdi.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Sadece video olması da aynı şekilde anlaşılmazdı.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Metnin sadece videodan oluşması da metnin tam olarak anlaşılmasını sağlayamazdı. Farklı katmanlılık metnin tam anlaşılmasını sağladı.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Sadece video olsaydı kelimelerin yazılışını tahmin edemeyebilirlerdi.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Efekt algısı koduna ilişkin olarak ortaya konan gözlem verilerinde görüldüğü üzere; metinlerin sadece video olarak hazırlanması öğrencilerin metni okuyamamaları, kelimelerin yazılışlarını görememeleri, okuma becerisinin geliştirilememesi ve metnin anlaşılmasına sebep olmaktadır. Bu durum EÖ6’nın görüşü ile benzerlik göstermektedir.

Sorunlar. Bu kategori kendi içerisinde dört koddan oluşmaktadır. Bunlar; “eksiklik (f=20)”, “anlaşılır olmama (f=14)”, “karmaşıklık (f=7)” ve “uygun olmama (f=3)” şeklindedir. Eksiklik koduna ait ifadeler ise öğrenci günlüklerinde şu şekilde yer almıştır:

“Metinde eksik yoktu.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 28.11.2022).

“Eksik yoktu.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

“Bence metnin eksiği yoktu.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 07.11.2022).

“Metinde bence eksik yoktu.” (EÖ1, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

“Bence eksiği yoktu. Metnin eksiği yoktu.” (EÖ4, öğrenci günlüğü, 07.11.2022).

Eksiklik kodu ile ilgili ifadelerin hepsi, metinlerin herhangi bir eksiğinin olmadığı yönündedir. Anlaşılır olmama kodu ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Bazı kelimeleri anlamdım.” (EÖ7, görüşme formu, 06.12.2022).

“Hepsini anladım. Metin kolaydı.” (EÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yani bazı kelime anlamadım.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

“Bazen çok zor kelime vardı. Benim için telaffuzu zordu.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Biraz var. Benim Türkçe daha az. Birkaç mesela anlamadığım yer var.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Biraz var. Çok az anlamadığım şey var.” (EÖ9, görüşme formu, 06.12.2022).

Katılımcıların anlaşılır olmama koduna ilişkin olarak vermiş oldukları görüşlerin benzer olduğu görülmektedir. EÖ1 dışındaki öğrenciler, anlaşılır bulmadığı bazı kısım ve kelimelerin olduğunu dile getirmişlerdir. Bunun yanında KÖ1 anlaşılmayan kelimelerin telaffuzunun zor olduğunu belirtmiştir. Anlaşılır olmama koduna ilişkin olarak gözlem verilerinde ise şu görüşler yer almıştır:

“Kullanılan kelimelerin onların ana dilindeki karşılığına çok benzemediğinden dolayı zorluk çektiğini düşünüyorum. Özellikle içinde ‘u’ seslisi ve ‘y’ sessizi geçen kelimeleri telaffuz ederken zorlandıklarını düşünüyorum.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Öğrencilerin metni dinlerken sorun yaşadığını düşünmüyorum. Metinde bence uygun olmayan ve anlaşılmayan yer yoktu. Fakat metinde geçen ‘tahterevalli’ sözcüğü anlaşılması zor olabilirdi ama metin görüntülü olduğu için daha iyi anlaşıldığını düşünüyorum.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Metni dinlerken/izlerken öğrencilerin sorun yaşadığını düşünmüyorum. Metnin anlaşılmayan ve karmaşık yönü yoktu. Kendi düzeylerine, A1 düzeyine uygundu.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

Gözlem formlarında belirtilen görüşler arasında bazı kelimelerden ötürü sıkıntı yaşandığı belirtilmiştir. Metinde geçen “tahterevalli” sözcüğünün ise metnin çok katmanlı olması ile anlaşıldığı vurgulanmıştır. Bu durumlar dışında anlaşılır olmayan bir duruma değinilmemiştir. Anlaşılır olmama koduna ilişkin öğrenci günlükleri ise şu şekildedir:

“10 kelime kadar anlamadım. Hız bence güzeldi.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 14.11.2022).

“Anlamadığım yer yoktu.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

“Metin çok iyiydi, hepsini anladım.” (EÖ2, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

Öğrenci günlüklerinde belirtilen görüşlerde EÖ10, metindeki 10 kelimeyi anlamadığını belirtmiştir. EÖ6 ve EÖ2 ise metni anladıklarını belirtmişlerdir. Bu durum araştırmacı günlüğüne ise şu şekilde yansımıştır:

“Öğretmenin uygulama sonunda metne yönelik olarak ‘Günlük hayata ilişkin güzel ve anlaşılır bir metindi.’ şeklinde dönütte bulunduğu gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 05.11.2022).

“Metnin okunma sürecinde öğrencilerin görmediği kelimelerden biri olan ‘tahterevalli’ kelimesi dikkat çekti. Bu kelimenin telaffuzunda sıkıntı yaşandığı gözlemlendi. Okuma süreci bittikten sonra öğretmen, çok katmanlı metnin dinleme/izleme aşamasına geçilmesini sağladı. Çok katmanlı metnin dinleme/izleme sırasında öğrencilerin ilgisini çektiği, dikkatli bir şekilde dinlemeye çalıştıkları gözlemlendi. Okuma sürecinde gördükleri ‘tahterevalli’ kelimesinin telaffuzu görmeleri ise öğrencilerde anlamlı bir öğrenme oluşturduğu gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 14.11.2022).

Araştırmacı günlüğünde de yer alan ifadelerde de görüldüğü üzere metnin anlaşıldığı, anlaşılır olmayan yönlerinin ise metnin çok katmanlı olarak hazırlanması ile ortadan kalktığı belirtilmiştir. Karmaşıklık ile ilgili olarak ise öğrenciler şu görüşleri belirtmiştir:

“Yok, ben anladım hepsini.” (EÖ5, görüşme formu, 06.12.2022).

“Hayır, yok.” (EÖ2, görüşme formu, 06.12.2022).

“Bence yok.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

Karmaşıklık koduna ilişkin olarak katılımcılar, çok katmanlı metinlerin karmaşık bir yönünün olmadığını belirtmişlerdir. Karmaşık kodu gözlem formlarına ise şu şekilde yansımıştır:

“Metnin uzun olması biraz karmaşık olmasına sebep oldu. Uzun olduğu için öğrencilerin zorlandıklarını düşünüyorum.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Öğrenciler metnin dinleme/izleme sürecinde sorun yaşamadı, zannetmiyorum. Bence metnin anlaşılmayan, karmaşık yönü yoktu.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Karmaşık yönü yoktu. Metin gayet açık ve anlaşılırdı. Kelime düzeyi ve gramer kalıplarıyla da uygun olduğunu düşünüyorum.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Karmaşık ve uygun olmayan yön yoktu. Ama cümleler biraz daha kısa olabilirdi. Biraz daha hızlı konuşulabilirdi.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Karmaşık koduna ilişkin olarak gözlem formlarında yer alan görüşlerden üç tanesi öğrenci görüşleri ile benzerlik göstermekte ve karmaşık bir özelliğin olmadığı vurgulanmaktadır. Gözlem formunda yer alan bir görüş ise metnin uzun bulunduğu ve bu durumun metni karmaşık hale getirdiği dile getirilmiştir. Sorunlar kategorisinin son kodu olan uygun olmama ile ilgili olarak ise öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Bence yoktu.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

Uygun olmama koduna ilişkin olarak görüş belirten tek öğrenci KÖ1 olmuştur. KÖ1 çok katmanlı metinlerin uygun olmayan bir noktasının bulunmadığını ifade etmiştir. Uygun olmama koduna ilişkin gözlem formu verileri ise şu şekildedir:

“Metnin uygun olmayan yönleri yoktu.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Kelime düzeyi ve gramer kalıplarıyla da uygun olduğunu düşünüyorum.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

Uygun olmama koduna ilişkin gözlem verileri ve öğrenci görüşleri benzerlik göstermektedir. Metinlerin uygun olmayan yönlerinin olmadığı vurgulanmıştır.

Anlama düzeyi. Bu kategori kendi içerisinde iki koddan oluşmaktadır. Bunlar, “olumlu (f=38)” ve “olumsuz (f=4)” şeklindedir. Olumlu kodu ile ilgili olarak gözlem formlarında şu ifadeler yer almıştır:

“Öğrenciler hazırlanan metni genel itibarıyla beğendiler ve yüksek oranda anladıklarını belirttiler.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Öğrenciler bu metni çabuk kavradılar bence. Çok fazla zorlanmadılar. A1 düzeyi başlangıç seviyesi için uygun bir metindi. Öğrenciler okurken hiç zorlanmadıklarını gördüm. Zaten günlük hayattaki kalıp ifadelerdi bunlar.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

Gözlem formlarında, metinlerin öğrenciler tarafından anlaşıldığı ve seviyelerine uygun olduğu belirtilmiştir. Olumlu kodu ile ilgili olarak öğrenci günlüklerinde yer alan örnek görüşler aşağıda sunulmuştur:

“Metin güzeldi, anladım.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

“Metin çok iyiydi, hepsini anladım.” (EÖ1, öğrenci günlüğü, 07.11.2022).

“Metin iyiydi, ben %95 anladım.” (EÖ9, öğrenci günlüğü, 07.11.2022).

“Metin çok iyiydi, ben %100 anladım.” (EÖ2, öğrenci günlüğü, 14.11.2022).

“Metin iyiydi, çok anladım.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 28.11.2022).

Öğrenci günlükleri de gözlem formları ile benzerlik göstermektedir. Çünkü öğrenciler metinleri anladıklarını belirtmişlerdir. Bu koda ilişkin araştırmacı günlükleri ise şu şekildedir:

“Öğretmenin ‘Metni beğendiniz mi, anladınız mı?’ gibi sorularına öğrenciler tarafından ‘Evet, ben beğendim, anladım.’ gibi yanıtlar verdikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 05.11.2022).

“Çok katmanlı metnin dinleme/izleme aşaması bittiğinde öğretmenin sorduğu ‘Metni anladınız mı, beğendiniz mi?’ sorularına öğrenciler tarafından olumlu cevaplar verilerek anladıklarını ve beğendiklerini dile getirdikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 14.11.2022).

“Metnin okunma, dinleme/izleme aşamaları bittikten sonra öğretmen öğrencilere ‘Metni beğendiniz mi, yüzde kaç anladınız?’ gibi sorular sorduğu gözlemlendi. Öğrencilerin ise öğretmenin sorduğu sorulara ilişkin olarak; ‘Ben beğendim.’, ‘Yüzde yüz anladım.’, ‘Metin iyiydi.’ gibi cevaplar verdikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 05.12.2022).

Araştırmacı günlüklerinde yer alan ifadeler öğrenci günlükleri ve gözlem formları ile aynı doğrultudadır. Metinlerin öğrenciler tarafından anlaşıldığı araştırmacı günlüklerine yansıyan ifadelerden olmuştur. Anlama düzeyi kategorisine ait ikinci ve son kod olan olumsuz koduna ilişkin öğrenci günlüklerinde şu ifadeler yer almıştır:

“Metin iyiydi. 10 kelime kadar anlamadım.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 14.11.2022).

“İyiydi metin, ben %55 anladım.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 14.11.2022).

“Metni %50 anladım, metin iyiydi.” (EÖ9, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

“Metin iyiydi. Ben %55 anladım.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

Olumsuz koduna ilişkin öğrenci günlüklerinde yer alan ifadelerde de görüldüğü üzere, bir öğrenci on kelimeyi anlamadığını belirtmiştir. Üç öğrencisi ise metnin sadece %50-55'ini anladığını dile getirmiştir.

Beceriler arasılık. Bu kategori kendi içerisinde dört koddan oluşmaktadır. Bunlar; “yazmaya katkı (f=10)”, “konuşmaya katkı(f=10)”, “dil bilgisine katkı (f=9)” ve “dinlemeye katkı (f=8)” şeklindedir. Yazmaya katkı ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Mesela aslında metneleriniz bize dil bilgisi için örnek veriyordu. O kurallar nasıl kullanıldığını gösteriyordu. Yazma etkinliğinde bundan yararlanırdım.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Anlamadıklarımı yazıyorum.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Bazı kelimeler zor olduğu için onları yazardım. Bazı cümleleri siz Türkçede çok kullanıyorsunuz. Onları yazardım ki aklımda kalsın.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yeni öğrendiğim kelimeyi yazarım.” (EÖ9, görüşme formu, 06.12.2022).

Hazırlanmış olan çok katmanlı metinlerin dil becerileri ile kullanımının incelendiği bu kısımda, yazmaya katkı koduna ilişkin dört öğrenci görüşlerini belirtmiştir. Öğrenciler; oluşturulan metinlerden anlamadıkları kısımları, yeni öğrenilen kelimeleri ve zor kelimeleri dil bilgisi kurallarına ilişkin olarak yazma etkinliği açısından yararlanabileceklerini ifade etmişlerdir. Yazmaya katkı kodu ile ilgili olarak gözlem formlarında yer alan ifadeler şu şekildedir:

“Metin diğer dil becerilerine katkıda bulundu. Dil bilgisi yapıları kullanıldığı için, metnin video ile sunulması, yazılı olması, sohbet olması diğer dil becerilerine de katkı sağlamıştır. Yazma etkinliği olarak bu videonun dinlenirken yazılması, kendilerinin bir metin yazmaları istenebilir. Verilecek bir forumun sohbet metnine aktarılması istenebilir.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Metin öğrencilerin bütün dil becerilerine katkıda bulunmuştur. Metinle ilgili yazma etkinliği olarak öğrencilerin duyduğu metni yazmaları, ilk defa duydukları kelimeleri not almalarını, aynı dil bilgisi yapılarını cümlede kullanmalarını, fiilleri çekimlemelerini isteyebiliriz.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Metin diğer dil becerilerine de katkı sağlamıştır. Örneğin yazma etkinliği olarak duyulanlar yazılabilir.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Metin diğer dil becerilerinin gelişimine de katkıda bulunmuştur. Yazma becerisine ilişkin etkinlik ile bu metindeki geniş zamanı kullanabilirler.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Metin diğer dil becerilerine katkı sağlamıştır. Yazma etkinliklerinde metni yazabilirler.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Metin diğer dil becerilerine katkı sağlamıştır. Yazma etkinliklerinde metnin aynısını kendileri için yazmaları istenebilir.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Yazmaya katkı koduna ilişkin gözlem formlarında yer alan ifadelerde de görüldüğü gibi metinlerin diğer dil becerilerinin gelişimine katkı sağladığı vurgulanmaktadır. Ayrıca yazma etkinlikleri kapsamında metinlerden çeşitli şekillerde faydalanılabileceğine değinilmiştir. Kelimelerin yazımı, duyulanların yazımı, dil bilgisi kurallarının fark edilmesi ve yeni cümlelerle kullanılabilmesi gibi etkinliklerle metinlerden faydalanılabileceği dile getirilmiştir. Bu ifadeler öğrenci görüşleri ile benzerlik göstermektedir. Bir diğer beceriye ilişkin olarak konuşmaya katkı kodu ile ilgili öğrenciler şunları belirtmiştir:

“Söylediğim kelimeleri ve aklımdaki kelimelerin sayısını yükseltmiş. Kelimeleri telaffuz ederim. Sizin görüntünüzü görünce nasıl dudaklarımı kontrol edebilirim. O benim için önemli.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Siz öyle videodan konuşunca ben de dinliyordum içimden tekrar ediyorum. Konuşmama faydalı oluyordu.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

Konuşmaya katkı kodu için iki öğrenci görüşünü dile getirmiştir. Metnin seslendirme boyutunun kelime telaffuzu açısından yardımcı olduğu iki öğrencinin de görüşünden anlaşılmaktadır. Ayrıca metnin, öğrencilerin kelime haznesine katkı sağladığı da ortaya konan görüşlerden anlaşılmaktadır. Bu durum gözlem formlarına şu şekilde yansımıştır:

“Konuşma etkinliği olarak aynı metin sınıfta canlandırılabilir. Çeşitli roller ya da kendi kimlikleri ile canlandırılabilir.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Konuşma etkinliği olarak günlük yaptığı işleri saydırarak sohbet edebiliriz.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Konuşma etkinliğinde ise metnin okunması ve telaffuz edilmesi söylenebilir.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Konuşma becerisinde ise bu metni uygulamaları istenebilir.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Konuşma etkinliklerinde metnin konuşarak ve dinlenerek uygulanması bu becerilere ilişkin etkinlik sağlayabilir.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Konuşma etkinliğinde cümle yapılarını tekrar etmeleri sağlanabilir.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Gözlem formlarında yer alan ifadeler öğrenci görüşleri ile aynı doğrultudadır ve metinlerden konuşma becerisi için yararlanılabileceği belirtilmiştir. Metnin canlandırılması, metne yönelik sohbet edilmesi, cümlelerin tekrar edilmesi örnek verilen etkinlikler arasındadır. Konuşmaya katkı koduna ilişkin araştırmacı günlükleri ise şu şekildedir:

“Okuma sürecinde gördükleri ‘tahterevalli’ kelimesinin telaffuzu görmeleri ise öğrencilerde anlamlı bir öğrenme oluşturduğu gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 14.11.2022).

“Metnin okunma aşaması bittikten sonra dinleme/izleme aşamasına geçildi. Bu aşama sorunsuz bir şekilde tamamlandı. Metnin okunma sürecinde yapılan telaffuz hatalarının ortadan kalktığı ve öğrencilerin doğru telaffuzları öğrendikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 28.11.2022).

Araştırmacı günlüklerinde de görüldüğü üzere, metinlerin çok katmanlı boyutu öğrencilerin konuşma becerisine katkı sağlamıştır ve yapılan telaffuz hatalarını ortadan kaldırmıştır. Beceriler arasılık kategorisindeki üçüncü kod olan dil bilgisine katkı koduna dair katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Yazmada da dediğim gibi aslında. Kuralların nasıl kullanıldığını görürüm. Dil bilgisi kuralını yuvarlak içine alabilirim.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Kuralları metinde görüyorum. Sizin metinde kurallar vardı. Onları fark edebilirim.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Mesela cümle yaparken neyi ilk başta kullanıyoruz öğreniyoruz. Örnek cümle yapabiliyoruz.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

Öğrenciler; öğrendikleri dil bilgisi kurallarını metinde fark edebildikleri, örnek cümle kurabildikleri etkinlikler ile çok katmanlı metinlerden yararlanacaklarını vurgulamışlardır. Dil bilgisine katkı koduna ilişkin gözlem formlarına ise şu ifadeler yansımıştır:

“Dil bilgisi etkinliği olarak metindeki dil bilgisi yapılarının öğrenciler tarafından bulunması sağlanabilir.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Dil bilgisi etkinliği olarak fiillerin tespit edilmesi, yapılan iş ve fiil uyumu, şahıs eklerinin tespiti ve bunun üzerine yeni cümleler kurdurabiliriz.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Dil bilgisinde ise metinde işlenilen dil bilgisi kuralları bulunabilir.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Dil bilgisinde de kelimeleri bulup, ek ve köke ayırabilirler.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Dil bilgisi etkinliği için öğretilen kuralın metinde görülmesi şeklinde yapılabilir.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Dil bilgisi yapılarını orada seçip belki aynı cümleleri tekrar kurdurabiliriz.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Dil bilgisi koduna ilişkin ifadeler de öğrenci görüşleri ile aynı doğrultudadır ve metinlerden dil bilgisi etkinlikleri kapsamında yararlanılabileceği ifade edilmiştir. Bu etkinlikler öğrenilen kuralların metinde fark edilebilmesi, bu kurallarla cümleler kurulması, kelimelerin ek ve köklerinin bulunması şeklinde örnek gösterilmiştir. Buna ek olarak dinlemeye katkı ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Dinlerken yararlanırım.” (EÖ9, görüşme formu, 06.12.2022).

“Dinleme tabii çok etkiliydi. Zaten dinliyorum. Biraz yavaştı metinler.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Metni dinlerim.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Evet, videoyu izlerken dinleme de yapıyoruz.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

Dinlemeye katkı kodunda dört öğrenci görüşünü sunmuştur. Metnin uygulama sürecinde dinleme yapıldığını katılımcılar belirtmişlerdir. Dinlemeye katkı kodu ile ilgili gözlem formlarından şu ifadeler yer almıştır:

“Dinleme etkinliği olarak bizzat videonun sunulması ve ona yönelik soruların sorulması ile dinlemenin gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol dileyebilir.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Dinleme etkinliğinde dinledikleri metne yönelik sorular sorabiliriz.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Dinleme becerisinde ise metnin dinlenmesini etkinlik olarak kullanabilirler.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Dinleme etkinliğinde soruları cevaplayabilirler. Mesela metne yönelik sorular sorulursa faydalı olur.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Gözlem formlarından da anlaşılacağı gibi metinlerden dinleme etkinlikleri kapsamında yararlanılabileceği belirtilmiştir. Bu durum öğrenci görüşleri ile uyumlu haldedir. Dinleme becerisi kapsamında yapılacak olan etkinliklerin ise genel olarak metne yönelik sorular sorulması ve bu soruların cevaplandırılması şeklinde ifade edilmiştir.

Metin hızı. Bu kategori kendi içerisinde iki koddan oluşmaktadır. Bunlar; “normal (f=20)” ve “yavaş (f=13)” şeklindedir. Normal kodu ile ilgili öğrenci günlüklerine yansıyan örnek ifadeler şu şekildedir:

“Hızı normaldi.” (EÖ9, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

“Metin orta hızdaydı.” (EÖ1, öğrenci günlüğü, 07.11.2022).

“Metnin normal hızdaydı. Ben eğlenerek dinledim.” (EÖ1, öğrenci günlüğü, 14.11.2022).

“Hızı normaldi.” (EÖ4, öğrenci günlüğü, 28.11.2022).

Normal koduna ilişkin öğrenci günlüklerine yansıyan ifadelerde de görüldüğü üzere, öğrencilerin büyük bir kısmı metinlerin normal hızda olduğunu belirtmiştir. Bu durum araştırmacı günlüğüne ise şu şekilde yansımıştır:

“Metnin uygulama süreci sonunda ise öğretmenin ‘Metin güzeldi. Hızı iyiydi, normaldi.’ şeklinde dönütte bulunduğu görüldü.” (Araştırmacı günlüğü, 28.11.2022).

Araştırmacı günlüğü de öğrenci günlükleri ile aynı doğrultudadır. Yavaş kodu ile ilgili olarak gözlem formunda şu ifade belirtmiştir:

“Hızı da iyiydi bence. Bir tık daha yavaş da olabilirdi. Çünkü A1 seviyesinde daha yavaş hız ister öğrenciler.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

Gözlem formunda belirtilen ifadeden anlaşılacağı gibi metinlerin hızı beğenilmiş, metinlerin daha yavaş hızda olması da beklenmiştir. Yavaş koduna ilişkin görüşler ise öğrenci günlüklerine şu şekilde yansımıştır:

“Metin yavaştı, iyi oldu.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

“Metin çok yavaştı ama bu iyiydi.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 07.11.2022).

“Metnin hızı yavaştı, iyi anladım.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 21.11.2022).

“Hızı bence yavaştı.” (EÖ2, öğrenci günlüğü, 05.11.2022).

Öğrenci günlüklerinde de görüldüğü üzere, metinlerin yavaş hızda olduğunu belirten ifadeler bulunmaktadır.

Dil seviyesine katkı. Bu kategori kendi içerisinde üç koddan oluşmaktadır. Bunlar; “eski bilgileri ilerletme (f=10)”, “kalıcılığı sağlama (f=10)” ve “hazırbulunuşluğa katkı (f=5)” şeklindedir. Eski bilgileri ilerletme ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Öğrendiğim kural vardı metinde. Bundan iyi oldu.” (EÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Öğrendiğim bilgiler çıktı.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

“Daha çok konuşmak ve gramer için pekiştirdi.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Tekrar ediyorum öğrendiğimi.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Evet, tekrar etti. Mesela dil bilgisi konusu ne ile ilgiliyse o kuralı kullanıyordunuz. O çok iyiydi bence.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

Eski bilgileri ilerletme koduna ilişkin beş öğrenci görüşünü belirtmiştir. Bu öğrenciler; öğrenmiş oldukları kuralların metinde yer aldığını, tekrar yapabildiklerini, metni konuşma ve gramer için kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu durum gözlem formlarına ise şu şekilde yansımıştır:

“Öğrencilerin dil seviyesine katkı sağladı. Çünkü kullanılan ekler, zamirler tamamen seviyelerine uygundu. Önceki öğrenmelerini de pekiştirdi.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Metin öğrencilerin dil seviyelerine katkı sağladı çünkü tam onların seviyelerine uygundu. Öğrencilerin önceki öğrenmelerini pekiştirdi. Çünkü tüm işlenen konuları kapsayan bir metindi. Ayrıca örneğin hâl eklerini işlemişsiniz ve bu konuyu öğrenci metinde görmüş oldu.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Metin öğrencilerin dil seviyesine katkı sağlamıştır. Öğrencinin önceki öğrenmelerini pekiştirmiştir. Yani öğrenilen bilgilerin bir metin içerisinde görülmesi daha etkili olmuştur.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Metin öğrencilerin dil seviyesine katkı sağladı. Metnin farklı katmanlardan oluşması da metni kolaylaştırmış oldu.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Metin dil seviyesin katkı sağlayacak yeterlilikteydi. Öğrencilerin günlük hayattaki dil seviyelerini ve kelime kadrolarını epey dengeleyecektir. Öğrencilerin önceki öğrenmelerinin dil bilgisi yapıları şeklinde verilmesi bu bilgileri pekiştirmiştir.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Gözlem formlarında yer alan ifadelerde görüldüğü üzere; metinlerin öğrencilerin dil seviyelerine katkı sağladığı, eski bilgilerini ilerlettiği ve pekiştirdiği, önceki öğrenmelerin metin içerisinde görülerek etkili hale geldiği dile getirilmiştir. Bu ifadeler öğrenci görüşleri ile uyum içerisindedir. Dil seviyesine katkı kategorisinin ikinci kodu olan kalıcılığı sağlama ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Sürekli dinleme ile akılda kalıcı olur.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

“Siz değişik metin getiriyordunuz. Ses olarak da dinliyorduk, okuyorduk. Daha çok aklımda kalıyordu.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Bence sizin video çok iyi. Çünkü her bir kelime bir motif var. Bu kalıcı oldu.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Görüntü olması kalıcı yaptı.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Ses olması daha iyi yaptı.” (EÖ9, görüşme formu, 06.12.2022).

Kalıcılığı sağlama koduna dair beş öğrenci görüşünü sunmuştur. Öğrenciler çok katmanlı metinlerin ses ve görüntü boyutuna vurgu yapmıştır. Bu boyutların akılda kalıcılığı sağladığı dile getirilmiştir. Bu koda ilişkin görüşler gözlem formlarına şu şekilde yansımıştır:

“Hem dinleme hem yazı boyutunda olması kalıcılığı artırdı.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Metin öğrencilerin yaşantıları ile aynı doğrultuda olması için bence bunları daha kalıcı sağlamıştır.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Verilen kuralın günlük hayatta verilmesi onlarda kalıcılığı artırdı.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Ayrıca bu farklı katmanların olması akılda kalıcılığı artırdı.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Edinilen bilgiler ise metnin görüntülü ve sesli olması sayesinde akılda kalıcı olmuştur.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Kalıcılığı sağlama koduna ilişkin gözlem formlarında yer alan ifadelerde, metinlerin çok katmanlı olarak hazırlanma özelliğinin kalıcılığı artırdığı ve metin konularının günlük hayatla ilgili olmasının da kalıcılık düzeyine katkı sağladığı belirtilmiştir. Bu ifadeler öğrenci görüşleri ile benzer durumdadır. Hazırbulunuşluğa katkı ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Günlük konuşma öğrendim.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

“Daha çok konuşmak için... Gramer olarak kuralları öğrendim. Yazma için de faydalı oldu.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Mesela dil bilgisi, konuşma yönünden... Kelime de öğretti.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

Hazırbulunuşluk koduna dair katılımcılar; metinlerin günlük konuşma kalıplarını ve dil bilgisi kalıplarını öğrettiğini, konuşma ve yazma becerisine katkı sağladığını dile getirmişlerdir. Bununla birlikte EÖ6, çok katmanlı metinlerin kelime öğretimini gerçekleştirdiğini de eklemiştir. Hazırbulunuşluk kodu gözlem formlarına ise şu şekilde yansımıştır:

“Önceki öğrenmelerinde günlük konuşma ile başlarlar. Biz de bu konudan başladık. Dolayısıyla konuyu destekledi.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Metin yoğunlu. Dil bilgisi yapılarına öğrencileri hazırladı. Öğrencilerin cümle dağarcıklarına katkı sağlamıştır. Dil seviyesi bakımından cümle eksenli olarak daha çok yapılar sunduğu için bu açıdan faydalı oldu.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

Hazırbulunuşluğa ilişkin gözlem formlarında belirtilen ifadelerde de görüldüğü gibi metinlerin öğrencileri yeni dil bilgisi yapılarına hazırladığı ve cümle dağarcıklarına katkı sağladığı belirtilmiştir. Buna ek olarak metinlerin; öğrenilen konuları desteklediğine, günlük konuşma becerileri ve ifadelerine katkı sağladığına da değinilmiştir. Bu ifadelerin öğrenci görüşleri ile uyumlu olduğu görülmektedir.

Seviyeye uygun sözcük. Bu kategori kendi içerisinde iki koddan oluşmaktadır. Bunlar; “yeni sözcük edinme (f=13)” ve “sözcük öğrenme zorluğu (f=8)” şeklindedir. Yeni sözcük edinme ile ilgili olarak öğrenciler şu görüşleri belirtmiştir:

“Ses olunca daha iyi anladım.” (EÖ9, görüşme formu, 06.12.2022) .

“Sesli olması kolay yaptı. Aklımdaki kelimeleri videolu olunca kolay öğretti. O bence çok etkili bir nokta.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yeni kelime öğrendim. Siz söylediniz videoda kelimeyi. Güzel öğrendim.” (EÖ4, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yani ben şimdi bir kelimeyi öğrendiğim zaman cümlede kullanınca daha çok aklımda kalıyor. Siz de kullanırken ve videoda resimle söylerken daha aklımda kalıyor, faydalı oluyor.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yani video ile ya da dinliyorum. Öğreniyorum.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

Yeni sözcük edinme koduna ilişkin olarak katılımcılar, metnin çok boyutlu olma durumunun yeni kelimelerin öğrenimine yarar sağladığını belirtmişlerdir. Bu noktada katılımcılar ortak bir fikir belirtmişlerdir. Yeni sözcük öğrenme kodu gözlem formuna şu şekilde yansımıştır:

“Sözcükler öğrencilerin seviyesine uygundu. Metinde zamir şahıslarının kullanılması iyiydi. Bunun dışında isim, yaş, rakamların kullanılması kolay taraflardı.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Metindeki sözcükler öğrencilerin seviyesine uygundu. İlk defa kullanılan sözcüklerin günlük hayattan verilen örnekler olduğu için anladılar yani günlük hayattan kopuk değildi.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Bence metindeki kelimeler seviyeye uygundu. Ama söylediğim gibi ‘tahterevalli’ kelimesinin ilk önce öğrenciler anlamadı. Sonra video sayesinde anladılar. Bu yüzden metnin çok katmanlı olması kelime öğretimini kolaylaştırmıştır.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Metindeki sözcükler öğrencilerin seviyesine uygundu. Metnin görüntülü olması yeni kelimelerin öğretilmesini kolaylaştırmış oldu. Öğrenci bir yerde anlamadığını diğer yerde telafi ediyor.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Sözcükler öğrencilerin seviyesine uygundu. A1 düzeyine uygundu. İlk defa öğretilecek sözcüklerin görselinin görülmesi, kelimenin dinlenilmesi yani farklı katmanların olması kelimenin kolay anlaşılmasını sağlamıştır.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Sözcükler öğrencilerin seviyelerine büyük ölçüde uygundu. İlk defa öğretilecek sözcüklerin öğretimi için telaffuz olması, diyalog olması, görüntü, ses metnin bir arada olması kolaylaştırıcıdır.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Yeni sözcük edinme kodu ile ilgili olarak gözlem formlarına yansıyan ifadelerde de görüldüğü gibi metinlerde yer alan kelimelerin öğrencilerin seviyelerine uygun olduğu belirtilmiştir. Bunun yanında yeni öğretilecek sözcüklerin de metinde yer aldığı vurgulanmıştır. Yeni öğretilecek sözcüklerin ise metnin çok katmanlı yapısı ile daha rahat ve kolay öğretildiği dile getirilen ifadelerden olmuştur. Bu durum öğrenci görüşleri ile uyum içerisinde. Yeni sözcük edinme koduna ilişkin olarak öğrenci ve araştırmacı günlüklerine yansıyan ifadeler şunlardır:

“Bazı kelimeler yeni, biz kelimeleri yeni öğreniyoruz.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 14.11.2022).

“Metnin okunma sürecinde öğrencilerin görmediği kelimelerden biri olan ‘tahterevalli’ kelimesi dikkat çekti. Bu kelimenin anlamında ve telaffuzunda sıkıntı yaşandığı gözlemlendi. Okuma süreci bittikten sonra öğretmen, çok katmanlı metnin dinleme/izleme aşamasına geçilmesini sağladı. Çok katmanlı metnin dinleme/izleme sırasında öğrencilerin ilgisini çektiği, dikkatli bir şekilde dinlemeye çalıştıkları gözlemlendi. Okuma sürecinde gördükleri ‘tahterevalli’ kelimesinin telaffuzunun görülmesi ise anlamlı bir öğrenmenin oluştuğunu gösterdi.” (Araştırmacı günlüğü, 14.11.2022).

Günlüklerde yer alan ifadelerde de görüldüğü üzere, öğrencilerin yeni kelimeler öğrendiği dile getirilmiş ve bu kelimelerin öğretiminde çok katmanlı metinlerden yararlanıldığı belirtilmiştir. Bu ifadeler öğrenci görüşleri ve gözlem formlarında yer alan görüşler ile aynı doğrultudadır. Sözcük öğrenme zorluğu ile ilgili olarak ise öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Bence yok.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yok.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

Sözcük öğrenme zorluğuna ilişkin olarak EÖ6 ve KÖ1 görüş belirtmiştir. İki katılımcı da sözcük öğrenme zorluğuna ilişkin bir durumun olmadığını dile getirmiştir. Sözcük öğrenme zorluğuna ilişkin gözlem formlarında ise şu ifadelere yer verilmiştir:

“Güçlük yaşadıklarını düşünmüyorum. Anlayamadıkları sözcük yoktu bence. Belki birkaç tane yabancı sözcük de kullanılabilirdi.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Öğrencilerin anlayamadıkları sözcükler yoktu bence.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Kelime öğretimini zorlaştıran bir özellik bence yok.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Yeni sözcüklerin öğrenimini zorlaştıran özellik yoktu. Anlamadıkları sözcük yoktu.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Zorlaştıran unsur yoktu.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Öğrencilerin anlayamadığı sözcüklere metnin uzun olması sebep olabilir. Diyalogun daha az cümlelerden oluşması daha iyi olurdu.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Sözcük öğrenme zorluğuna ilişkin gözlem formlarında belirtilen görüşlerde, öğrencilerin anlamadığı ve sözcüklerin anlaşılma düzeyini zorlaştıran özelliklerin olmadığı belirtilmiştir. Bu durum öğrenci görüşleri ile uyum içerisindedir. Gözlem formlarında yer alan son görüşte ise metnin uzun bulunduğu ve bu durumun metnin anlaşılmasına sebep olabileceği dile getirilmiştir.

Tema ve içerik uyumu. Bu kategori kendi içerisinde iki koddan oluşmaktadır. Bunlar; “tamamlayıcı yönler (f=11)” ve “ilişkisiz yönler (f=7)” şeklindedir. Tamamlayıcı yönler ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Konular...” (EÖ9, görüşme formu, 06.12.2022).

“Konu, gramer uyumluydu. Konu da bana iyi geliyordu. Çünkü farklı farklı konular seçiyordunuz. Bu da bana hoş geliyordu.” (EÖ6, görüşme formu, 06.12.2022).

“Kelimeler, cümleler uyumlu. Gramer de bazen uyumluydu.” (KÖ1, görüşme formu, 06.12.2022).

“Konu, dil bilgisi uyumlu.” (EÖ2, görüşme formu, 06.12.2022).

“Kelimeler, kurallar...” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

Oluşturulan çok katmanlı metinlerin ünitelerle uyumuna ilişkin olarak beş öğrenci görüş belirtmiştir. Bu öğrenciler metinlerin ünite ile uyumlu olduğunu belirtmişlerdir. Bu uyumun ise konu, dil bilgisi kuralları, kelime ve cümleler açısından gerçekleştiği ifade edilmiştir. Bu koda ilişkin ifadeler gözlem formlarında şu şekilde yer almıştır:

“Metin ünite ile uyumluydu. Kelime haznesi, kullanılan dil bilgisi yapıları, içerik, konu, basit sözcükler ile sohbet etme uygundu.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Şimdiki zaman kullanımı, kelime haznesi, dil bilgisi yapısı, cümlelerin uzunluğu ünite ile uyumluydu. Fakat rutin olarak yapılan işlerin geniş zaman ile değil de şimdiki zaman ile anlatılması öğrencileri düşündürebilir.” (Gözlem formu, 07.11.2022).

“Metin ünite ile uyumluydu. İşlenilen konunun bu metinde geçmesi uyumlu yönüydü.”
Gözlem formu, 14.11.2022).

“Metin ünite ile uyumluydu. Metnin karmaşık olmaması ve onların seviyesine uygun olması uyumluydu.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Metin ünite ile uyumluydu. Öğrenilenlerin burada pekiştirilmesi farklı şekilde görülmesi uyumluydu.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Metin ünite ile uyumluydu. Bir günün planlanması, hobiler, tema, konu, dil bilgisi uyumluydu.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

Gözlem formlarında yer alan ifadeler, öğrenci görüşleri ile uyum göstermektedir. Metinlerin konu, tema, dil bilgisi kuralları açısından ünite ile uyumlu bulunduğu dile getirilmiştir. Oluşturulan çok katmanlı metinlerin ünite ile uyumsuz olan yönlerinin sorulduğu ilişkisiz yönler kodu ile ilgili olarak ise katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Yoktu bence.” (EÖ2, görüşme formu, 06.12.2022).

“Yok, uyumsuz yok.” (EÖ10, görüşme formu, 06.12.2022).

Öğrenciler, çok katmanlı metinlerin ünite ile uyumsuz olan herhangi bir yönünün olmadığını vurgulamışlardır. Bu noktada görüş bildiren EÖ2 ve EÖ10’un aynı fikirde olduğu görülmektedir. İlişkisiz yönler koduna ilişkin gözlem formlarında ise katılımcılar şu görüşleri belirtmişlerdir:

“Uygun olmayan yönü yoktu.” (Gözlem formu, 05.11.2022).

“Bence ünite ile uyumsuz bir yön yoktu.” (Gözlem formu, 14.11.2022).

“Uyumsuz yönü yoktu.” (Gözlem formu, 21.11.2022).

“Uyumsuz bir yön yoktu.” (Gözlem formu, 28.11.2022).

“Uyumlu olmayan yönü yoktu.” (Gözlem formu, 05.12.2022).

İlişkisiz yönler koduna ilişkin gözlem formlarında da görüldüğü üzere, metinlerin üniteler ile uyumsuz olan herhangi bir özelliğinin olmadığı ifade edilmiştir. Bu ifadeler öğrencilerin görüşleri ile aynı doğrultudadır.

4.4. A2 Düzeyinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine Dair Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde, A2 seviyesinde gerçekleştirilen beş haftalık uygulama süreci aşağıdaki aşamalara göre gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalar bir önceki araştırma sorusunda alanyazındaki dinleme eğitimi metinlerine ilişkin eksikliklere göre oluşturulmuş bir ders planına dayanmaktadır.

4.4.1. Birinci Hafta

Birinci haftada “iletişim” teması, “telefon” konusu ve “gelecek zaman” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Doğum Günü Partisi

Organizasyon Şirketi: İnci Organizasyon şirketi, buyurun.

Bade Hanım: Alo, iyi günler. İki hafta sonra kızıma doğum günü partisi yapacağız. Bu konuda şirketinizden bilgi alacağım.

Organizasyon Şirketi: Tabii efendim, öncelikle mutlu yıllar diliyoruz.

Bade Hanım: Teşekkür ederiz.

Organizasyon Şirketi: Hanımefendi, kızınız kaç yaşına girecek?

Bade Hanım: 10 yaşına girecek.

Organizasyon Şirketi: Peki hangi renkleri seviyor? Bu renklerle bir pasta tasarlayacağız.

Bade Hanım: Turuncu ve yeşili çok seviyor.

Organizasyon Şirketi: Peki, hemen not alıyorum. Pastayı nasıl seviyor? Çikolatalı, meyveli...

Bade Hanım: Çikolatalı pastayı çok seviyor.

Organizasyon Şirketi: Tamam. Davetli sayısı çok olacak mı?

Bade Hanım: Çok olmayacak. 15 kişi davet edeceğiz.

Organizasyon Şirketi: Peki, not ediyorum.

Bade Hanım: Balon ve süs de gönderecek misiniz?

Organizasyon Şirketi: Balon göndereceğiz, süs göndermeyeceğiz.

Bade Hanım: Kaç lira peki?

Organizasyon Şirketi: Toplam 300 lira hanımefendi.

Bade Hanım: İndirim yapmayacak mısınız?

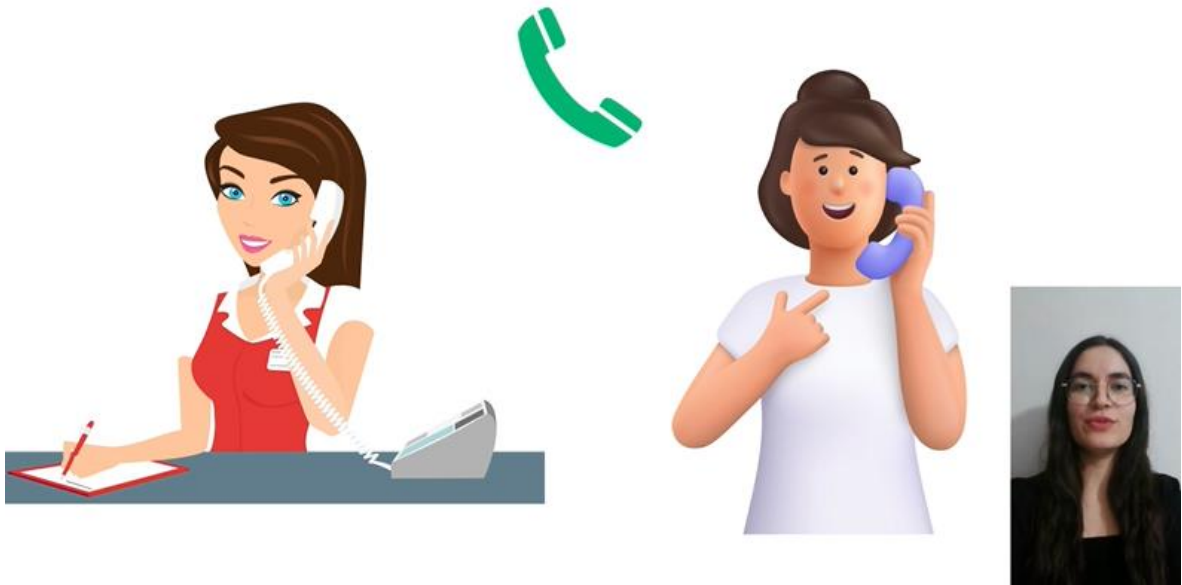
Organizasyon Şirketi: Sizi kırmayacağız. Bugüne özel %20 indirim yapacağız.

Bade Hanım: Tamam, teşekkür ederim.

Organizasyon Şirketi: Rica ederiz, iyi günler dilerim.

Bade Hanım: İyi günler.

Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

Şekil 4.28. A2 Seviyesi 1. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.29. A2 Seviyesi 1. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.30. A2 Seviyesi 1. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.31. A2 Seviyesi 1. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.4.2. İkinci Hafta

İkinci haftada “sosyal etkinlikler” teması, “hangi filme gidelim?” konusu ve “belirsizlik sıfatları” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Haydi Sinemaya!

Sinan: Cumartesi günü için bazı planların var mı Sarp?

Sarp: Hayır, yok. Bütün gün boşum.

Sinan: Peki. Sinemaya gidelim mi?

Sarp: Olur. Ben sinemayı çok severim. Her hafta giderim.

Sinan: O zaman kesin gidelim. Hangi filme gideceğiz?

Sarp: Vizyonda birçok film var. Ben birkaç filmi izledim. Harry Potter serisini biliyor musun?

Sinan: Hayır, bu serideki hiçbir filmi izlemedim. Filmlerin türü nedir?

Sarp: Fantastik ve macera. Birkaç gün önce serinin dördüncü filmi vizyona girdi.

Sinan: Adı ne?

Sarp: Harry Potter ve Ateş Kadehi. Sınıftaki çoğu arkadaşım beğenmiş. İzlemeyen pek az kişi var. Bu filme gidebiliriz.

Sinan: Konusu nedir?

Sarp: Serinin konusu Hogwarts Cadılık ve Büyücülük Okulu öğrencileri Harry Potter, Ron Weasley ve Hermonie Granger'in maceralarından oluşuyor. Yeni çıkan dördüncü filmde ise bazı büyücülük okullarının öğrencileri arasındaki turnuvayı anlatıyor.

Sinan: Çok dikkat çekici. Kesinlikle buna gideceğiz o halde.

Sarp: Okulun yanındaki sinemada bu film var.

Sinan: Tamam. Hangi seansa gideceğiz?

Sarp: 15.00, 18.00 ve 19.00 seansları var. Ben her seans için müsaitim.

Sinan: Bana 18.00 seansı uygun.

Sarp: Tamam. Cumartesi görüşürüz Sinan.

Sinan: Görüşürüz Sarp.

Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

Şekil 4.32. A2 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.33. A2 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.34. A2 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.35. A2 Seviyesi 2. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.4.3. Üçüncü Hafta

Üçüncü haftada “sağlıklı yaşam” teması, “her şeyin başı sağlık” konusu ve “-DİktAn sonra/ -mAdAn önce” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Sağlık ve Spor

Sunucu Nazlı: Sevgili izleyicilerimiz, iyi günler dileriz. Bu haftaki konumuz sağlıklı yaşam. Bu haftaki konuğumuz ise Milli Sporcu Nuri Bey. Konuğumuzla sağlıklı yaşam ve spor ile ilgili bir sohbet gerçekleştireceğiz. Hoş geldiniz Nuri Bey. Nasılsınız?

Konuk Nuri Bey: Hoş bulduk. İyiyim, teşekkür ederim. Siz nasılsınız?

Sunucu Nazlı: Ben de iyiyim teşekkür ederim. Birçok başarıya imza attınız. Özellikle Dünya Taekwondo Şampiyonasındaki birinciliğiniz çok önemli. Bu başarıya ulaşmadan önce neler yaptınız?

Konuk Nuri Bey: Her sabah erken kalktım, spor yaptım. Spor yapmadan önce bol bol su içtim. Spor yaptıktan sonra sağlıklı bir kahvaltı yaptım.

Sunucu Nazlı: Çok güzel. Geçen ay Dünya Taekwondo Şampiyonu oldunuz. Şampiyon olmadan önce neler yaptınız?

Konuk Nuri Bey: Maç günü gelmeden önce beş gün dinlendim. Ağır hareketlerden kaçındım. Maç günü yaklaştıktan sonra hafif egzersizler yaptım.

Sunucu Nazlı: Peki o sabah...

Konuk Nuri Bey: O sabah da aynı şekilde geçti. Önce kalktım, sporumu yaptım. Spor yaptıktan sonra duş aldım, kahvaltı yaptım. Maça iki saat vardı. Maç saati gelmeden önce diğer sporcuları izledim, sonra hazırlandım.

Sunucu Nazlı: Çok heyecanlandınız mı?

Konuk Nuri Bey: Evet, çok heyecanlıydim. Maça çıkmadan önce stresliydim. Maçı kazandıktan sonra ise çok mutlu oldum. Ödül töreninden sonra ülkemın marşı çaldı. Bu benim için büyük bir gururdu.

Sunucu Nazlı: Çok etkileyici. Genç sporculara bir tavsiyeniz var mı?

Konuk Nuri Bey: Spor yapsınlar ve sağlıklı beslensinler. Çünkü sağlıklı bir vücut büyük bir hazine.

Sunucu Nazlı: Güzel sohbetiniz için teşekkür ederiz.

Konuk Nuri Bey: Rica ederim.

Sunucu Nazlı: Sohbetimizi sonlandırmadan önce küçük bir ara veriyoruz.

Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

Şekil 4.36. A2 Seviyesi 3. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.37. A2 Seviyesi 3. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.38. A2 Seviyesi 3. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.4.4. Dördüncü Hafta

Dördüncü haftada “hayatı öğreniyoruz” teması, “nasıl çalışır?” konusu ve “emir kipi” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Akıllı Telefon Kullanıyorum

Beyza: Babaanne akıllı telefon mu aldın?

Ayşe Hanım: Evet, yeni aldım ama kullanamıyorum. Beyzacığım bana öğretir misin?

Beyza: Babaanne tabii ki öğretirim. İlk önce telefonu aç.

Ayşe Hanım: Telefonu nasıl açacağım?

Beyza: Önce şu tuşa bas. Sonra ekranı parmağınla kaydır.

Ayşe Hanım: Böyle mi?

Beyza: Hayır, babaanne. Önce tuşa basacaksın.

Ayşe Hanım: Tamam, tuşa bastım. Şimdi ne yapacağım.

Beyza: Şimdi ekranı kaydır.

Ayşe Hanım: Ay yapamıyorum.

Beyza: Sakin ol babaanne. Ver, ben bir bakayım. Kontrol edeyim.

Ayşe Hanım: Al Beyzacığım.

Beyza: Bak babaanne, böyle yapacaksın.

Ayşe Hanım: Tamam, tekrar deneyeyim. Oldu galiba.

Beyza: Tebrik ederim babaanne.

Ayşe Hanım: Şimdi bir özçekim yapalım. Nasıl yapacağım?

Beyza: Önce kamera simgesine dokun.

Ayşe Hanım: Bastım. Aaa kamera açıldı. Şimdi ne yapacağım?

Beyza: Şimdi poz verelim. Sonra şu ortadaki yuvarlak simgeye dokun.

Ayşe Hanım: Tamam, bastım. Fotoğrafımız çok güzel oldu. Ama bu telefonda çık çık diye sesler geliyor. Ne oldu, telefon bozuluyor mu?

Beyza: Hayır, babaanne sadece şarjı bitiyor. Şarj kablosu nerede?

Ayşe Hanım: Bak şu masanın üstündeki herhalde.

Beyza: Sen bekle, ben alayım. Babaanne bu kabloyu prize, kablonun ucunu da telefonun şurasına takacaksın. Bak, şarj oluyor.

Ayşe Hanım: Evet, anladım. Peki, birini aramak için ne yapacağım?

Beyza: Babaanne önce rehber gir, sonra istediğin kişiyi seç.

Ayşe Hanım: Beyzacığım yavaş anlat. Ben hızlı yapamıyorum. Şimdi rehber giriyorum. Oldu galiba.

Beyza: Çok güzel babaanne, devam et. Aramak için birini seç ve ismine dokun. Mesela benim numaramı seçebilirsiniz.

Ayşe Hanım: Tamam senin ismine dokundum. Şimdi ne yapacağım?

Beyza: Orada telefon simgesi var, ona dokun.

Ayşe Hanım: Tamam, oldu herhalde. ‘‘Aranıyor’’ yazısı çıktı.

Beyza: Evet babaanne oldu, bak telefonum alıyor.

Ayşe Hanım: Teşekkür ederim Beyzacığım, bence bugünlük bu kadar bilgi yeter. Bana her gün biraz öğretir misin?

Beyza: Rica ederim babaanneciğim. Tabii ki  ğretirim.

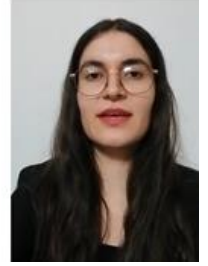
Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

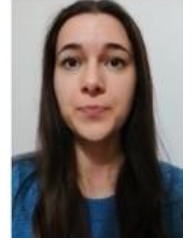
şekil 4.39. A2 Seviyesi 4. Hafta ok Katmanlı Metin Görseli.

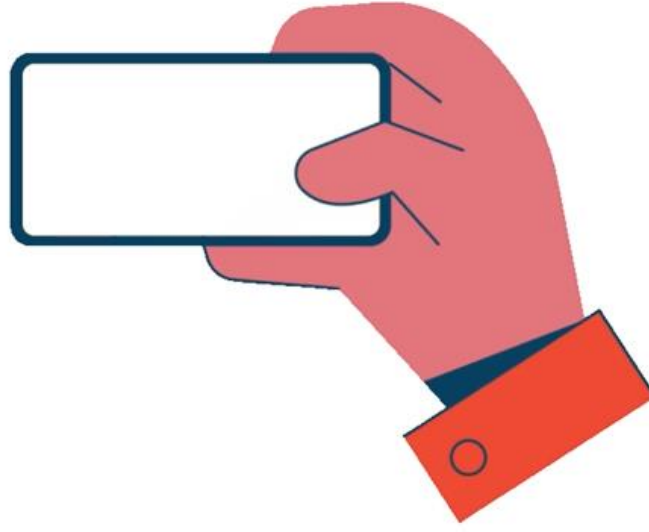
Şekil 4.40. A2 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.41. A2 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

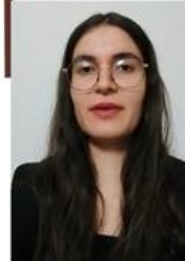
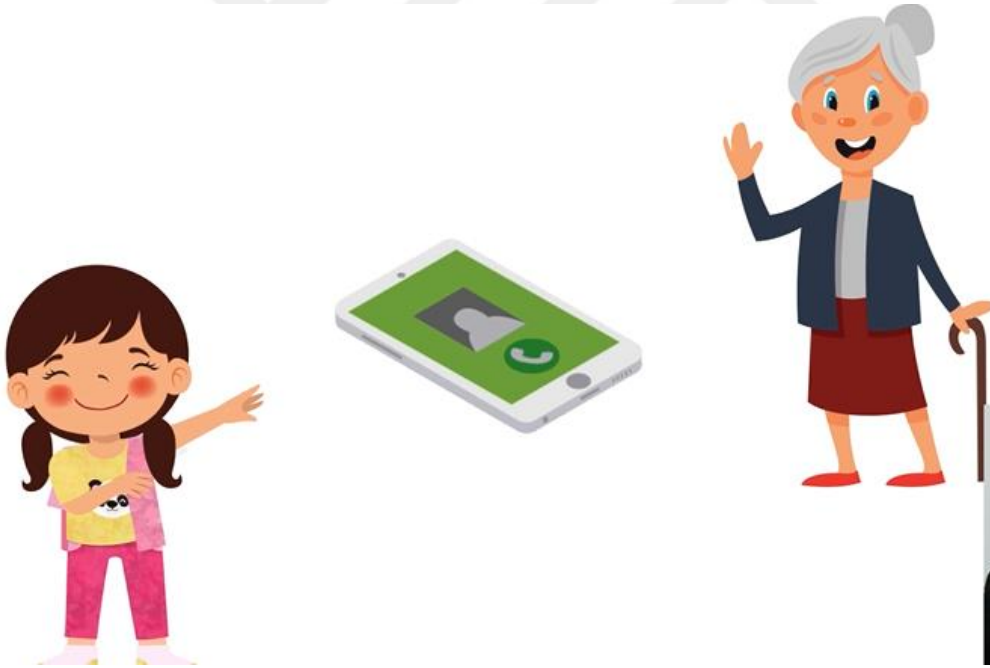
Şekil 4.42. A2 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.43. A2 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.44. A2 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.45. A2 Seviyesi 4. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.4.5. Beşinci Hafta

Beşinci haftada “gezelim, görelim” teması, “farklı şehirler farklı hayatlar” konusu ve “bura, şura, ora” dil bilgisi kuralına ilişkin metin kullanılmıştır. Metin aşağıda yer almaktadır:

Tarihin Sıfır Noktası: Göbeklitepe

Turist Rehberi: Sevgili arkadaşlar, şu anda dünyadaki en önemli yerlerden birindeyiz. Burası Şanlıurfa'ya bağlı Göbeklitepe. Diğer adıyla “Tarihin Sıfır noktası”. Burada yıllar önce dünyanın en önemli keşfi yapıldı. Bu keşif ile birlikte insanlık tarihi de değişti.

Selin Hanım: Peki bu keşif nasıl oldu?

Turist Rehberi: Burası 1963 yılında İstanbul Üniversitesi ve Chicago Üniversitesi'nin araştırması sonucunda keşfedildi. 1986 yılında ise bir çiftçinin bulduğu heykel ile Göbeklitepe'de somut bulgular elde edildi. 1995 yılında ise ilk kazılar başladı. Kazı başkanlığını Alman Arkeolog Klaus Schmidt yaptı.

Ali Bey: Peki buranın önemi nedir?

Turist Rehberi: Burası dünyanın en eski ve en büyük tapınağıdır.

Ömer Bey: Buranın tarihi ne kadar eskiye dayanıyor?

Turist Rehberi: Buranın tarihi yaklaşık 12 bin yıl öncesine dayanıyor arkadaşlar. Yani Mısır Piramitleri ve İngiltere'deki Stonehenge Anıtı'ndan binlerce yıl daha eski. Burada irili ufaklı birçok “T” şekilli sütun var. Bu sütunlardan bazıları tonlarca ağırlığında.

Selin Hanım: Bu sütunların anlamı nedir?

Turist Rehberi: Arkadaşlar bu sütunlar insanı tasvir ediyor. Sütunların üstünde ise farklı şekiller ve hayvan figürleri var. Örneğin şuradaki sütunun üzerindeki hayvan figürünü görebildiniz mi?

Aybala Hanım: Evet, çok belirgin hem de.

Turist Rehberi: Orada başka şekiller de var.

Ömer Bey: Şuradaki şekil bir kertenkeleye benziyor.

Turist Rehberi: Şurada da yılanı benzer bir şekil var. Görebildiniz mi?

Ali Bey: Evet, çok etkileyici.

Turist Rehberi: Daha birçok farklı şekil göreceksiniz arkadaşlar. Ayrıca şuranın ilerisinde yeni kazı alanları da var. Orada kazılar şu anda devam ediyor.

Selin Hanım: O halde çok büyük bir alandan bahsediyoruz.

Turist Rehberi: Evet arkadaşlar. Burası 90 dönümlük bir alan. Yani yaklaşık 20 futbol sahası büyüklüğünde diyebiliriz.

Aybala Hanım: Burası eşsiz bir yer.

Turist Rehberi: Kesinlikle öyle. Ayrıca Göbeklitepe; 2011 yılında UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne, 2018 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alındı arkadaşlar. Şimdi yarım saat serbest zaman geçirebilirsiniz. Bu sürede sütunları daha yakından inceleyebilir ve fotoğraf çekebilirsiniz.

Bu metne ilişkin hazırlanmış olan çok katmanlı metne ait görseller ise şu şekildedir:

Şekil 4.46. A2 Seviyesi 5. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.47. A2 Seviyesi 5. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.48. A2 Seviyesi 5. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.49. A2 Seviyesi 5. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

Şekil 4.50. A2 Seviyesi 5. Hafta Çok Katmanlı Metin Görseli.

4.4.6. A2 Seviyesi İçin Hazırlanmış Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine İlişkin Analiz Sonuçları

Araştırmanın bu bölümünde A2 düzeyi uygulama sürecinde toplanmış olan veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Aşağıdaki tabloda A2 düzeyine ilişkin öğrenci görüşleri, gözlem verileri, öğrenci günlükleri ve araştırmacı günlüklerine dair analiz sonuçları yer almaktadır:

Tablo 4.4. A2 Seviyesi İçin Hazırlanmış Çok Katmanlı Metinlerin Uygulama Sürecine İlişkin Analiz Sonuçları

Tema	Kategori	Kod	f
Çok katmanlılık	Metin algısı	Olumlu	30
		Olumsuz	26
		Farklılık	25
	Duygusal algı	Eğlencelilik	35
		Sıkıcılık	11
		İlgi çekicilik	7
	Çok katmanlılık algısı	Yazı, görsel ve efekt algısı	15
		Yazı algısı	14
		Görsel algı	12
		Efekt algısı	11
	Sorunlar	Eksiklik	28
		Anlaşılır olmama	10
		Karmaşıklık	6
		Uygun olmama	6
		Yazmaya katkı	12
	Beceriler arasılık	Dil bilgisine katkı	12
		Dinlemeye katkı	9
		Konuşmaya katkı	9
		Olumlu	39
	Anlama düzeyi	Olumsuz	2
		Eski bilgileri iletme	14
	Dil seviyesine katkı	Kalıcılığı sağlama	10
		Hazırbulunuşluğa katkı	10
		Normal	23
	Metin hızı	Yavaş	9
		Yeni sözcük edinme	14
	Seviyeye uygun sözcük	Sözcük öğrenme zorluğu	9
		Tamamlayıcı yönler	10
	Tema ve içerik uyumu	İlişkisiz yönler	9

Tablo 4.4.'te görüldüğü üzere; A2 seviyesi için hazırlanmış olan çok katmanlı metinlerin uygulama sürecine dair öğrenci görüşleri, gözlem verileri, öğrenci ve araştırmacı günlükleri “metin algısı (f=81)”, “duyusal algı (f=53)”, “çok katmanlılık algısı (f=52)”,

“sorunlar (f=50)”, “beceriler arasılık (f=42)”, “anlama düzeyi (f=41)”, “dil seviyesine katkı (f=34)”, “metin hızı (f=32)”, “seviyeye uygun sözcük (f=23)” ve “tema ve içerik uyumu (f=19)” olmak üzere on kategori ve yirmi dokuz koddan oluşmaktadır.

Metin algısı. Bu kategori kendi içerisinde üç koddan oluşmaktadır. Bunlar; “olumlu (f=30)”, “olumsuz (f=26)” ve “farklılık (f=25)” şeklindedir. Olumluluk ile ilgili öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Metinleri mesela çok iyi anladım. Bu olumlu.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Mesela ben konuşmak için çok zorlanıyorum ama bakıyorum videoda siz yavaş anlatıyorsunuz. Ben diyorum kolay oluyor konuşmak için.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yeni kelimeler benim için bence iyidir. Evet, bu kadar. Dinleme, görme, video iyiydi.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Her defa yeni kelime vardı. Dinleme, videosu iyi.” (EÖ4, görüşme formu, 09.01.2023).

“Görüntülü olması olumlu.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Olumlu var. Video, ses olumlu.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Çok pozitif. Okumaktan tarafı benim için çok iyi. Çünkü okumak benim için biraz zor. Bu metinler benim için çok iyi.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Sesli olması olumlu. Çok güzel yani.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Ama hepsi bence güzel, hiç eksiği yok.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

Olumlu koduna ilişkin olarak dokuz öğrenci görüş belirtmiştir. Bu görüşlerin ortak noktasına bakıldığında EÖ6, EÖ4, EÖ1, EÖ10 ve EÖ2 metinlerin çok katmanlı boyutuna ilişkin vurgu yapmaktadır. KÖ1 ise videonun yavaş olma özelliğini, KÖ2 metinleri anlamış olduğunu, EÖ3 ise metinlerin okuma becerisine katkı sağladığını, EÖ7 ise metinlerin herhangi bir eksiğinin olmadığını ifade etmiştir. Olumlu koduna ilişkin gözlem formlarında ise şu ifadeler yer almıştır:

“Öğrenciler bence metni anladılar. Metnin kolay olduğunu düşündüler. Metnin kelimelerine aşına olduklarını hissettim. Bu metnin onlara göre olumlu özellikleri kelimelerin günlük hayattan seçilmiş olması, görsel ve işitsel olarak desteklenmiş olması onların metne daha çok alışmalarını sağladılar. Bu metnin konusu seyahat ile ilgili organizasyon sohbetinin olması onlara faydalı olabilir.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Metin bence genel anlamda basit düzeyde seviyeye uygun hazırlanmış. Konu seçimi ve birkaç kelime dışında hiçbir sıkıntı yoktu. Türkçe öğretim metni olduğu için yabancı kelimelerin minimum düzeyde kullanılmalı. Kafa karışıklığı olmaması için. Bence metnin anlaşılabilirliği kitaptan daha iyiydi ve pratik olmuştu. Öğrencinin kendi seviyesinde pratikliğini artırabilir.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Öğrenciler metinlerin derste çok faydalı olduğunu düşünüyorlar. Dersle paralel olduğunu ve dersin gereği olduğunu düşünüyorlar. Metne karşı böyle olumlu yaklaşımları var. A2 seviyesinde öğrencilerin dil bilgisi yapılarını desteklediğini, kelime haznesine yardımcı olduğunu düşünüyorum.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Öğrenciler metne karşı olumlu bir tutum geliştirdiler bence, keyifle okudular. Metnin içeriği öğrencilere keyifli geldi. Bir alışverişin anlatılması, yaşlı bir teyze ile torununun telefon ile güncel ihtiyaca cevap veren bir konuydu.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Öğrenciler metni ve özellikle konuyu beğendi. Çünkü bu şehir de yaşıyorlar ve buraya ait bir mekânın kullanılması yararlı olmuştur. Mekâna ait çeşitli video ve görsellerin kullanımı öğrenciler açısından burayı tanımaları için olumluydu.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Olumlu kodu ile ilgili olarak gözlem formlarında; metinlerin olumlu bulunduğu, kelime haznesini desteklediği, olumlu konulardan oluştuğu şeklinde çeşitli görüşler yer almıştır. Buna ek olarak bir metinde yer alan yabancı kelimelerin kafa karışıklığı yarattığı dile getirilmiştir. Bu koda ilişkin öğrenci günlüklerinde yer alan örnek ifadeler şu şekildedir:

“Görüntü olması iyiydi. Hem okudum hem dinledim.” (EÖ4, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Görüntülü olması iyi. Kitaptaki metinlerden daha iyi.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

- “Yeni kelime öğrendiğim için olumlu metin.”* (EÖ6, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).
- “Görüntülü-sesli olması olumlu.”* (EÖ10, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).
- “Metnin hepsi olumluydu.”* (EÖ1, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).
- “Görüntü ve ses var. Bu güzeldi.”* (KÖ2, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).
- “Görüntülü olması çok olumlu.”* (EÖ7, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).
- “Olumlu özellik videosu, detay çok iyiydi.”* (EÖ6, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).
- “Görsel, video, konu olumlu.”* (EÖ4, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).
- “Videolu olması iyi.”* (EÖ10, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).
- “Hepsi olumlu.”* (EÖ1, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).
- “Görüntülü olması olumlu.”* (EÖ8, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).
- “Hızı çok güzel, daha iyi anladım. Kelimeler, görüntü güzel.”* (KÖ2, öğrenci günlüğü, 09.01.2023)
- “Videolu-sesli olması olumlu.”* (KÖ1, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

Olumlu koduna ilişkin öğrenci günlüklerinde de görüldüğü üzere, öğrenciler metni olumlu bulmuşlardır. Metnin görüntü ve sesli olarak hazırlanmış olması olumlu bulunmuştur. Buna ek olarak metinlerin konuları ve kelimeleri de olumlu bulunmuş ve beğenilmiştir. Bu durum, görüşme formları ve gözlem formlarında yer alan ifadelerle uyum içerisindedir. Araştırmacı günlüklerinde ise şu ifadeler yer almıştır:

“Öğretmenin ise ‘Öğrencilerin seviyesine uygun, güzel bir metindi.’ diyerek metni olumlu bulduğu ve dersi sonlandırdığı gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 18.12.2022).

“Öğretmenin metnin okuma ve dinleme/izleme süreci bittikten sonra ‘Metni anladınız mı, anlamadığınız yer var mı?’ gibi sorularına olumlu cevap verdikleri ve telaffuz problemi yaşayan öğrencilerin ise metnin seslendirme özelliğine sahip olmasının olumlu olduğu yönünde yanıtlar verdikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 24.12.2022).

Araştırmacı günlüklerinde yer alan ifadelerde de görüldüğü üzere, metinler öğrenciler ve öğretmenler tarafından olumlu bulunmuştur. Bu durum olumlu koduna ilişkin diğer veriler ile aynı doğrultudadır. Olumsuz ile ilgili olarak ise katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Bazı cümleler yavaş.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hayır. Yani biraz bazı kelimeleri anlamıyorum. Tercüman yapıyorum. Sonra anlıyorum.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hayır, olumsuz yok.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bence olumsuz yok.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bence yok.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bence yok.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yok. Benim için çok faydalıydı.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

Olumsuz kodu ile ilgili olarak EÖ2 ve EÖ3 dışındaki öğrenciler, metinlerin olumsuz herhangi bir özelliğe sahip olmadığını belirtmiştir. EÖ2 çok katmanlı metinlerin seslendirme düzeyinin yavaş olduğunu dile getirerek bu durumun kendi adına olumsuz olduğunu vurgulamıştır. EÖ3 ise olumsuz bir durumun olmadığını fakat bazı kelimeleri anlamadığını ve bu kelimeleri tercüme yoluyla anladığını ifade etmiştir. Olumsuz kodu gözlem formlarına şu şekilde yansımıştır:

“Birkaç kelimeyi, soyut ve mecaz kelimeleri anlamadılar. Bazı telaffuzlarda sıkıntılar yaşadıklarını fark ettim. Bu metnin konusu seyahat ile ilgili organizasyon sohbetinin olması onlara faydalı olabilir.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Öğrenciler genellikle bilmediği kelimelere önyargılı yaklaşıyorlar. Bildikleri kelimelere daha pozitif yaklaştığı için anlaşılabilirliği artıyor veya zorlandıkça metinden kopma eğilimi daha fazla olabiliyor. Bu metinde olumsuz anlamda bir şey yoktu. Sadece tanımadıkları kelimeler ön olan çıkınca oraya takılıyor. Bu metindeki ‘turnuva’ kelimesi onların seviyesinin üstünde kalıyor. Bunun dışında yabancı kelimelerin zorluk çıkardığını gördük.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Bazı kelimelerde ve uzun kelimelerde sıkıntı yaşadılar. Metin belki biraz daha kısa olabilirdi.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Olumsuzluk olarak metin uzun olduğu için okuyanları değil dinleyenleri sıkmış olabilir.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Bence öğrencilere göre birkaç sözcük dışında olumsuz özellik yoktu.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Olumsuz koduna ilişkin gözlem formlarında, bazı kelimelerin anlaşılmadığına ve bu durumun olumsuzluk yarattığına değinilmiştir. Buna ek olarak bazı metinlerin uzun bulunduğu da olumsuz koduna ilişkin ifadelerdendir. Olumsuz kodu öğrenci günlüklerine ise şu ifadelerle yansımıştır:

“Olumsuz özelliği yoktu.” (EÖ4, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Olumsuz özellik yok.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Metnin hepsi olumluydu, olumsuz özellik yok.” (EÖ1, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Olumsuz özellik yok bence.” (KÖ2, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Olumsuz özellik, eksik yok.” (EÖ8, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Olumsuz özelliği bence yok.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Görüntülü olması çok olumlu, olumsuz özellik yok.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Olumsuz özellik yok.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Olumsuz özellik yok.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Hepsi olumlu, olumsuz yok.” (EÖ1, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Olumsuz özellik yok.” (KÖ2, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Görüntülü olması olumlu, olumsuz yok.” (EÖ8, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Olumsuz özellik bence yani yok.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Olumsuz özellik yok.” (EÖ4, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

Olumsuz kodu ile ilgili öğrenci günlüklerinde yer alan ifadelerde olumsuz herhangi bir özelliğin olmadığı vurgulanmaktadır. Farklılık ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Bu videoluydu. O farklı.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bu şekilde daha güzel benim için. Video akılda kalıyor. Daha güzel.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Ses ile video çok güzel. İkisi de çok iyi.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Biraz farklı. Görüntü olması farklı.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Videolu olması farklı.” (EÖ4, görüşme formu, 09.01.2023).

“Video ve siz yavaşça konuşuyorsunuz. Kelime için bizim için kolay oluyor.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Kitaptan farklı, güzel.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Ama biraz hızlı değil. Biraz yavaş.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

KÖ2 ve EÖ7 dışındaki tüm öğrenciler, metinlerin çok katmanlı boyutu ile ilgili olarak bir farklılığın ortaya çıktığını dile getirmiştir. KÖ2 ise metinlerin ders kitabındaki metinlerden farklı olduğunu belirterek kendi düşüncesini ortaya koymuştur. EÖ7 ise farklılık koduna ilişkin olarak metinlerin yavaş olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Farklılık koduna ilişkin gözlem formlarındaki görüşler şu şekildedir:

“Metin yeni konuydu. Metin, kullandığımız materyallere göre daha katmanlıydı.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Konu, yapılar, çok katmanlı olması farklıydı.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Çok katmanlı olması açısından farklılık sağladığını düşünüyorum.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Farklılık koduna ilişkin gözlem formlarında yer alan görüşlerden de anlaşılacağı gibi metinlerin konuları ve çok katmanlı olarak hazırlanması farklı bulunmuştur. Bu ifadeler

öğrenci görüşleri ile benzerlik göstermektedir. Bu koda ilişkin öğrenci günlükleri ise şu şekildedir:

“Kitaptaki metinlerden farklıydı. Videolu olması farklıydı.” (EÖ4, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Kitaptaki metinlerden az farklıydı. Bu metinde yeni kelimeler gördüm.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Görüntülü olması farklıydı.” (EÖ2, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Kitaptaki metinlerden de farklıydı. Konu güzeldi.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Kitaptaki metinlerden farklıydı. Görüntü ve kelimeler farklıydı.” (KÖ2, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Kitaptaki metinden farklıydı. Kitaptaki metin biraz zordu.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 24.12.2022).

“Kitaptaki metinlerden biraz farklıydı. Görüntülü olması mesela. Böyle güzel oldu. Kelimeler de farklıydı.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Metinlerden farklıydı. Görüntülü olması iyiydi.” (EÖ1, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Kitaptaki metinlerden farklıydı. Görüntülüydü, daha iyi öğrendim.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Kitaptaki metinlerden farklıydı, görüntü vardı.” (KÖ2, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Bazı kelimeler vardı. Bu kelimeler yeniydi. Yeni kelime öğrendiğim için mutluyum.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Bu videolar çok iyiydi. Göbeklitepe ile detay vermesi çok iyiydi.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Bazı kelimeler vardı. Bu kelimeler yeniydi. Yeni kelime öğrendiğim için mutluyum.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

Farklılık koduna ilişkin ifadelerde görüldüğü üzere; EÖ4, EÖ2, KÖ2, EÖ10, KÖ1, EÖ6 metinlerin kitaplardaki metinlerden farklı olduğu ve bu farklılığın çok katmanlılığa dayandığını çeşitli görüşler ile belirtmişlerdir. Buna ek olarak EÖ6, KÖ2, EÖ10, EÖ7 ise metinlerde farklı kelimelerin olduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca EÖ6, kitaplardaki metinlerin zor olduğunu dile getirmiştir. Farklılık koduna ilişkin araştırmacı günlüğünde ise şu ifade yer almıştır:

“Metnin çok katmanlı olarak hazırlanmış olma durumunun ise öğrenciler açısından farklı bulunduğu ve anlama düzeyine katkı sağladığı vurgulandı.” (Araştırmacı günlüğü, 09.01.2023).

Araştırmacı günlüğünde, metnin çok katmanlı olarak hazırlanmış olma durumunun öğrenciler açısından farklı bulunduğu dile getirilmiştir. Farklılık koduna ilişkin görüşme formları, gözlem formları, öğrenci ve araştırmacı günlüklerinde de bu ifadeyi destekleyen veriler bulunmaktadır.

Duygusal algı. Bu kategori kendi içerisinde üç koddan oluşmaktadır. Bunlar; “eğlenceliklik (f=35)”, “sıkıcılık (f=11)” ve “ilgi çekicilik (f=7)” şeklindedir. Eğlenceliklik ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Tüm metinler eğlenceliydi. Komşu ve fırın var metinde. Eğlenceli. Konu eğlenceli.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hepsi eğlenceli.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hepsinde eğlendim. Hep güzel metinler. Videolar güzel, kolay anladım.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Konuları...” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Eğlenceliydi hepsi.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“İzlemek, okumak eğlenceliydi.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

Eğlencelilik kodu ile ilgili ortaya konan görüşlerden de anlaşılacağı üzere, öğrenciler çok katmanlı metni eğlenceli bulmuştur. EÖ2 ve EÖ6, metinlerin eğlenceli konulara sahip olduğunu belirtmişlerdir. KÖ2 ve EÖ1 ise metinlerin çok katmanlı oluşunu eğlenceli bulmuşlardır. Eğlencelilik kodu ile ilgili gözlem formlarında ise şu ifadeler yer almaktadır:

“Eğlenceli tarafı yeni bir konu olması olabilir.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

Eğlencelilik koduna ilişkin belirtilen görüşte, metinlerin yeni konulara sahip olması eğlenceli bulunmuştur. Eğlencelilik kodu, öğrenci günlüklerinde ise şu örnek ifadelerle yer almıştır:

“Ben eğlendim.” (EÖ1, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Güzeldi metin. Ben eğlendim.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 24.12.2022).

“Cümleler güzeldi, eğlendim ben.” (KÖ2, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Bu metin önemli ve eğlendim.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Ben eğlendim. Konusu Urfa olduğu için eğlendim. Tarihi bahsediyor, çok güzel.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Eğlendim. Çünkü bu mekân çok eski, çok önemli. Videolu olması eğlenceli.” (EÖ8, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Bu metinde eğlendim. Çünkü ben oraya gittim. Çok güzel bir mekân. Bu metinde daha iyi bilgiler var. Bu detaylar, taşların anlatılması, tarih olması iyi.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Ben eğlendim. Benim mesleğim tarih, konu güzeldi.” (EÖ4, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Ben eğlendim. Bana göre bu metindeki bilgiler önemli. Çünkü biz burada yaşıyoruz.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

Eğlencelilik kodu ile ilgili öğrenci günlüklerinde yer alan ifadelerde; öğrencilerin eğlendikleri, konuların beğenildiği, metinlerin önemli ve güzel bulunduğu dile getirilmiştir. Bu durum araştırmacı günlüklerine ise şu şekilde yansımıştır:

“Ayrıca metnin uygulama sürecinde öğrencilerin eğlendikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 09.01.2023).

“Bazı öğrencilerin ise ‘Ben çok eğlendim, metin çok eğlenceliydi.’ şeklinde yanıtlar verdiği görüldü.” (Araştırmacı günlüğü, 05.01.2023).

Araştırmacı günlüklerinde de görüldüğü üzere, öğrencilerin çok katmanlı metinleri eğlenceli buldukları ifade edilmiştir. Bu ifadeler; görüşme formları, gözlem formları ve öğrenci günlüklerinde yer alan görüşleri destekler niteliktedir. Sıkıcılık ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Hayır hayır, sıkıcı yok.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hayır, sıkıcı değil. Çünkü her metin kısa ve konu farklı.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hayır, sıkıcı bulmadım.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hiç sıkıcı değil.” (EÖ4, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hayır, sıkıcı olmadı.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Sıkıcı değildi.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hayır, sıkıcı değil. Hepsi hayatımda var.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

Sıkıcılık kodu altında verilen yedi görüşe göre tüm öğrenciler metinlerin sıkıcı olmadığı yönünde ortak bir görüş içerisindeyler. Sıkıcılık kodu ile ilgili gözlem formu verileri ise şöyledir:

“Metindeki bazı kelimeleri ve soyutlukları sıkıcı bulmuş olabilirler. Onlara göre deneyimledikleri bir diyalogdu.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Belki uzun olması onları sıkımsı olabilir.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Sıkıcı bulduklarını düşünmüyorum.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Sıkıcı bulduklarını bir özelliğın olduğunu düşünmüyorum.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Sıkıcılık koduna ilişkin gözlem formlarında yer alan iki görüşe göre, metinlerin uzun olması ve bazı kelimelerin yapısı sıkıcı bulunmuştur. Diğer iki görüşte ise metinlerin sıkıcı olmadığı vurgulanmaktadır. Bu durum öğrenci görüşleri ile uyumludur. İlgi çekicilik ile ilgili olarak ise katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Konular bence daha ilginçtir. Son metindeki yaşlı hanım ve çocuk metni de ilginç.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Konusu değişik olunca insan düşünüyor o ne olacak ne konuşacak. İlgi çekti.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Çok ilgi çekici değildi.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

İlgi çekicilik kodu ile ilgili verilen görüşlerden de anlaşılacağı üzere, metinlerin konusu EÖ7 dışındaki öğrenciler açısından ilginç ve dikkat çekici bulunmuştur. Bu kod, gözlem formlarına ise şu şekilde yansımıştır:

“Öğrencilerde yani günlük hayatı rahat idame edebilecek sohbeti yapabilecekleri duygusu uyandırmış olabilirler. Onlara göre deneyimledikleri bir diyalogdu. Pasta almak ve telefonla konuşmak. Bu ilgi çekici olabilir onlar için.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Torun ile babaannenin konuşması, işin telefon ile ilgili olması öğrencilere ilgi çekici geldi.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Mekânı ve görselleri ilgi çekici ve eğlenceli bulduklarını düşünüyorum.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Gözlem formlarında yer alan iki görüşe göre, metinlerin konusunun ilgi çekici olduğu dile getirilmiştir. Bu ifadeler EÖ6 ve KÖ1’in görüşleri ile aynı doğrultudadır. Gözlem formlarındaki diğer görüşe göre ise görseller ilgi çekici olarak nitelendirilmiştir. Bu durum araştırmacı günlüğüne şu ifade ile yansımıştır:

“Çok katmanlı metnin dinleme/izleme aşamasında öğrencilerin metnin konusuna ilişkin kendi aralarında eğlenerek ‘Ben de böyle bir olay yaşadım, bu konu güzel, benim babaannem de böyle...’ gibi konuşmalar yaptıkları ve konuyu ilgi çekici buldukları gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 05.01.2023).

Araştırmacı günlüğünde de görüldüğü üzere, öğrencilerin metnin konusunu ilgi çekici buldukları dile getirilmiştir. Bu ifade, görüşme ve gözlem formları verileri ile uyum içerisindedir.

Çok katmanlılık algısı. Bu kategori kendi içerisinde dört koddan oluşmaktadır. Bunlar; “yazı, görsel ve efekt algısı (f=15)”, “yazı algısı (f=14)”, “görsel algı (f=12)” ve “efekt algısı (f=11)” şeklindedir. Yazı, görsel ve efekt algısı ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Yani bu benim için çok iyi. İzlemek benim için faydalı. Daha iyi anladım.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“İyi öğrendim. Yani insan zevk alıyor. Yani okusun, izlesin...” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Özellikle resim de var. Onun ile daha iyi öğreniyorum.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“İyi etkiledi. Ben hepsini anladım. Bazılarını %100 anladım.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hepsi olunca daha iyi.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Çok iyi benim için. Çünkü şu an ben sıfırdan öğreniyorum. Hepsine ihtiyacım var.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Beğendim. Daha öğreniyorum yani.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bence hiç sıkıntı yok. Yazmada, görüntüde ama biraz yavaştı. Ben görüntüyle daha anladım.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

Yazı, görsel ve efekt algısının bir arada oluşuna yönelik olarak dile getirilen sekiz görüş bulunmaktadır. Bu sekiz görüşün ortak noktası metinlerin çok katmanlı bir şekilde hazırlanmış olması ile birçok duyuya hitap edilerek anlama ve öğrenme oranını artırdığı yönündedir. Bu durum gözlem formlarında şu ifadelerle yer almaktadır:

“Çok katmanlı özelliği ile yeni kelimeler fark etmelerini sağladı ve kelime haznelerini zenginleştirdiğini düşünüyorum.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Bu metnin çok katmanlı oluşu öğreticilik açısından ve bütün becerilere hitap etmesi açısından en verimli yöntem bu. Çünkü tanıdığı kelimeyi telaffuzda bazen şaşırabiliyor öğrenci. Alt yazı olarak desteklenebilir. Kelimeyi biliyor, artık zihnine daha güzel kodluyor. Görselde bu konuda çok yardımcı oluyor.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Metnin çok katmanlı olduğu için daha iyi anladıklarını düşünüyorum.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Çok katmanlı oluşması farklı ve iyi oldu.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Metinlerin çok katmanlı olması dil öğretiminde çok etkili olduğunu düşünüyorum.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Yazı, görsel ve efekt algısına ilişkin gözlem formlarında da görüldüğü üzere; metinlerin çok katmanlı olma özelliğinin kelime öğretimine, telaffuz becerisine, anlama düzeyine, dil öğretimi sürecine katkı sağladığı ve bu özelliğin farklı bulunduğu dile getirilmiştir. Gözlem formlarına ait olan bu ifadeler öğrenci görüşleri ile uyum içerisindedir. Bu durum öğrenci günlükleri ise şu şekilde yansımıştır:

“Görüntülüydü, daha iyi öğrendim.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

Öğrenci günlüklerinde belirtilen ifadede, görüntülü olarak hazırlanan metinlerin daha iyi öğrenildiği belirtilmiştir. Yazı, görsel, efekt algısı ise araştırmacı günlüğünde şu ifade ile yer almıştır:

“Metnin çok katmanlı olarak hazırlanmış olma durumunun ise anlama düzeyine katkı sağladığı vurgulandı.” (Araştırmacı günlüğü, 09.01.2023).

Araştırmacı günlüğünde belirtilen ifade; öğrenci görüşleri, gözlem formlarına ait veriler ve öğrenci günlükleri ile uyumludur. Çünkü metinlerin çok katmanlı olma özelliği anlama düzeyini artırmıştır. Yazı algısı ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Yani zor olur.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yani biraz sıkıcı olurdu.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yazma çok duygusal değil. Resim, fotoğraf ve dinleme ile daha iyi olacak.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“%50 anlarım sonra anlamazdım.” (EÖ4, görüşme formu, 09.01.2023).

“Daha kötü anlarım. Ama video olması çok iyi.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hayır, bu güzel değil. Dinleme lazım. Video lazım. Sadece yazı yeterli değil.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Biraz zor anlarım.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yazı iyi ama az anlayabilirim.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Hayır, çok anlamam.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

Çok katmanlılık algısı kategorisine ait olan yazı algısı koduna yönelik dokuz görüş belirtilmiştir. Bu görüşler, metinlerin sadece yazılı olarak verilme durumunun öğrenciler tarafından daha az ve zor anlaşılmasına sebep olacağını ortaya koymaktadır. Bu kategoriye ait gözlem formlarında ise şu görüşler yer almaktadır:

“Metin sadece yazıdan oluşsaydı bunun bir diyalog olup olmaması konusunda ve mekânı kafalarında tasarlayamazlardı.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Çok katmanlılıkta bu metin için bir farklılık sezinlemediler bence. Metin sadece yazı olsaydı anlamını bilmedikleri kelimelere takılıp metinle ilgili olumsuzluk yaşayacaktık. Metnin açıklamasını yaptıktan sonra anlaşılabilirliğin arttığını gördük.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Metin sadece yazı olsaydı sıkıcı olabilirdi, telaffuzu kendileri ayırt edemeyebilirlerdi.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Sadece yazı olsa belki telaffuz etmelerinde sıkıntı olabilirdi.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Metin sadece yazı olsaydı anlama oranı ciddi oranda düşüyor. Çünkü görselle desteklendiğinde bilinmeyen kelimeleri de anlamlandırmaya başlıyorlar ama sadece yazılı da bilmedikleri için anlama oranı çok düşüyor.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Yazı algısı koduna ilişkin gözlem formlarında yer alan ifadelerde, metinlerin sadece yazıdan oluşma durumunun telaffuzu geliştiremeyeceği ve anlama oranını düşüreceğine

değinilmiştir. Bu ifadeler öğrenci görüşleri ile de benzerdir. Çok katmanlılık kategorisinin bir diğer kodu olan görsel algı ile ilgili olarak ise katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Zor öğrenirdim.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“O da güzel olur ama biz Türkçe çok iyi anlamıyoruz o yüzden konuşsa daha iyi. Ses olsa yani...” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“O da güzel ama yetersiz kalır.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Tam anlamam.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Resim iyi. Kelimeler görünmez. Olumsuz olur.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Sıkılıyorum o zaman. Yine zor anlarım.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yazma da olsa daha iyi.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023)

Görsel algı ile ilgili olarak belirtilen görüşlerde görüldüğü üzere, metnin sadece görsel olma ihtimali metin açısından yetersiz bulunmuş ve metnin öğrenciler tarafından tam olarak anlaşılamayacağı belirtilmiştir. Görsel boyuta ek olarak KÖ1 ses, EÖ7 ise yazı ile metnin bir arada oluşunun daha iyi olacağını dile getirmiştir. Bu durum gözlem formlarına şu şekilde yansımıştır:

“Metin sadece görsel olsaydı okumaları desteklenmezdi.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Metin sadece görsel olsaydı anlamayacaklardı. Görsel spesifik bir şey anlatmıyor çünkü.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Sadece görsel olsaydı belki okumalarını desteklemezdi.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Sadece görsel olsaydı kendileri işe katılmamış, pasif olabilirlerdir.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Sadece görsel olsaydı bu sefer de kelimeler olmadığı için öğretim biraz aşağı seviyede oluyor.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Görsel algı koduna yönelik gözlem formlarında yer alan ifadelerde; metinlerin sadece görsel olarak hazırlanması okuma becerisini destekleyemeyeceği, öğrencilerin aktif olamayacağı ve anlama düzeyinin olumsuz etkileneceği vurgulanmıştır. Efekt algısı ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Dinleme olmasaydı, kelimeleri görmezdim. Zor olur.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Benim için zor olacak. Çünkü ben eğer ki bir metne baksam daha iyi anlıyorum.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yarısını anlarım.” (EÖ4, görüşme formu, 09.01.2023).

“Okuyamazdım.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Orta olur. Hareket var. Oradan anlarım metni.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Videoda ben daha anlıyorum.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023)

EÖ3 ve EÖ7 dışındaki öğrenciler, metnin diğer boyutlarının olmaması halinde zorlanacaklarını ve metnin anlaşılma oranının düşeceğini ifade etmişlerdir. Efekt algısı kodu gözlem formlarına şu şekilde yansımıştır:

“Metin sadece video olsaydı kelimeleri görmeleri açısından, gramer yapılarını bizzat kelime içinde ayırt etme, analiz etmelerine imkân vermezdi.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Sadece videodan oluşsaydı metindeki sıkıntının bir benzerini yaşayabilirlerdi. Türkçe kelimeleri de anlamayabilirlerdi. Çünkü telaffuzda hala sıkıntı yaşıyorlar.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Sadece videodan oluşsa yine okuma ve anlama eksik olabilir ya da kelimelerin telaffuzunda zorlanabilirlerdi. Cümle yapılarını akıllarında tutamayabilirlerdi.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Sadece video olsaydı da dil bilgisini göremeyebilirler. Kelimeleri kendileri telaffuz etmeleri daha iyi oldu diye düşünüyorum.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Sadece video olsaydı anlamaya çalışacaklardı ama yine ayrı ayrı becerilerde düşüş olacaktı.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Gözlem formlarında belirtilen ifadelerde, metinlerin sadece videodan oluşma ihtimalinin anlama düzeyini olumsuz etkileyeceğine değinilmiştir. Özellikle kelimelerin yazımı ve telaffuzunda sorun yaşanabileceği dile getirilmiştir. Bu ifadeler öğrenci görüşleri ile benzer durumdadır.

Sorunlar. Bu kategori kendi içerisinde dört koddan oluşmaktadır. Bunlar; “eksiklik (f=28)”, “anlaşılır olmama (f=10)”, “karmaşıklık (f=6)” ve “uygun olmama (f=6)” şeklindedir. Sorunlar kategorisinin ilk kodu olan eksiklik koduna ilişkin öğrenci günlükleri ise şu şekildedir:

“Bence eksiği çok yoktu.” (KÖ2, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Eksiği bence hiç yoktu.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 24.12.2022).

“Ama eksik yoktu bence.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Eksik yoktu.” (EÖ2, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Bence eksik yoktu.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Eksiği yok.” (KÖ2, öğrenci günlüğü, 09.01.2023)

Eksiklik koduna ilişkin öğrenci günlüklerinde yer alan ifadelerde, metinlerin herhangi bir eksikliğinin olmadığı dile getirilmiştir. Anlaşılır olmama ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Yok bence.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bence yok ama bazı kelimeler çok zor oluyor, o yüzden biraz zorlanıyoruz.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bazı kelimeler...” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yok bence.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bazı kelimeler var metin içinde. Anlamadım.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Tabii ki var. Yani bazı kelimeleri bilmiyoruz.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Evet var. Çok yeni bir kelimeyi gördüm. Çok anlamadım.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023)

Anlaşılır olmama koduna ilişkin olarak ortaya konulan görüşlerden de anlaşılacağı üzere, KÖ2 ve EÖ1 anlaşılır olmayan bir durumun olmadığını ifade etmişlerdir. KÖ1, EÖ6, EÖ10, EÖ3 ve EÖ7 ise bazı kelimelerin anlaşılabilirliğe engel olduğu konusunda ortak bir görüş içerisinde olmuşlardır. Gözlem formlarında ise bu koda ilişkin şu ifadeler yer almıştır:

“Birkaç kelimenin telaffuzunda sıkıntı yaşadılar. Metnin uzun olması belki onları sıkıktır. Metnin anlaşılır olmayan yönü metne tam hazırlıksız olmaları olabilir.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Dinlerken/izlerken sorun yaşamadıklarını düşünüyorum. %80-90 oranında bir anlama var. Anlaşılır olmayan değil ama tabir olarak bilmediği şeyler vardı metin içerisinde. A2 seviyesi için bekli henüz öğrenmedikleri şeyler vardı. Onun dışında bence metin genel anlamda uygundu.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Gözlem formlarında metinlerin uzun bulunduğu, öğrencilerin bazı kelimelerin telaffuzunda sıkıntı yaşadığı ve henüz öğrenmedikleri kullanımların olduğuna değinilmiştir. Bu durum öğrenci görüşlerinde yer alan ifadelerle benzerlik göstermektedir. Çünkü öğrenciler bazı kelimelerde sorun yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Anlaşılır olmama koduna ilişkin araştırmacı günlüğünde ise şu ifade yer almaktadır:

“Metin okunduktan sonra bir öğrenci metinde geçen ‘süs’ kelimesini anlamadığını söyledi. Öğretmen kısa bir şekilde ‘süs’ kelimesinin anlamına değindi. Sonrasında metin iki kişi tarafından tekrar okundu. Metnin okunma süreci bittikten sonra çok katmanlı metnin dinleme/izleme aşamasına geçildi. Dinleme/izleme aşamasında herhangi bir problemle karşılaşılma. Metnin okunma aşamasında ‘süs’ kelimesini anlamayan öğrencinin metinde yer alan görseller ile bu kelimenin onun için daha somut hale geldiği ve daha anlamlı bir şekilde öğrendiği gözlemlendi. Aynı öğrencinin metnin dinleme/izleme aşaması bittikten sonra ise ‘Şimdi anladım ben.’ diyerek bu sözcüğü anladığına ilişkin yanıt verdiği gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 18.12.2022).

Araştırmacı günlüğünde de görüldüğü üzere; metinde yer alan bir kelimenin anlaşılmadığı, çok katmanlı metnin dinleme/izleme sürecinde ise bu kelimenin anlamlı bir

şekilde öğrenildiği dile getirilmiştir. Karmaşıklık ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Yok bence.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yok.” (EÖ4, görüşme formu, 09.01.2023).

Karmaşıklık koduna dair dile getirilen iki görüş de çok katmanlı metinlerde karmaşık olan herhangi bir durumun olmadığı yönündedir. Bu durum gözlem formlarına ise şu şekilde yansımıştır:

“Metnin genel yapısı pratikti, kolaydı, A2 seviyesine uygundu. Sorun yaşadıkları yabancı kelimeler oldu, bunu da gördük zaten. Karmaşık yapısı ve uygun olmayan yönü de bu olabilir. Yabancı kelimeleri bilen olabilir, bilmeyen olabilir. O yüzden yaklaşım olarak hata olabilir.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Karmaşık yönü cümleler biraz uzundu. Cümleler biraz kısaltılabilir.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

Gözlem formlarında bazı yabancı kelimelerin sıkıntı yarattığı, cümlelerin uzun bulunduğu dile getirilmiştir. Bu ifadeler öğrenci görüşleri ile uyuşmamaktadır. Çünkü öğrenci görüşlerinde herhangi bir karmaşık durumun olmadığı ifade edilmiştir. Bu durum öğrenci günlüklerine ise şu şekilde yansımıştır:

“Ama bazı kelimeler vardı. Yabancı kelime var, onları tam anlamadım.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 24.12.2022).

Öğrenci günlüklerinde yer alan ifadeye göre KÖ1, metindeki bazı yabancı kelimeleri anlamadığını dile getirmiştir. Bu durum gözlem formları ile aynı doğrultudadır. Araştırmacı günlüklerinde ise şu görüş yer almıştır:

“Metin iki kişinin karşılıklı konuşması şeklinde hazırlandığı için iki kişi okuma için görevlendirildi. Okuma esnasında bir öğrencinin metindeki İngilizce olan ‘Hogwarts, Granger’ sözcüklerinde telaffuz zorluğu yaşadığı gözlemlendi. Diğer öğrencinin ise telaffuz zorluğu yaşamadığı gözlemlendi. Okuma eylemi bittikten sonra öğretmen bir kez daha metni karşılıklı olacak şekilde okuttu. Bu okuma sürecinin önceki okuma sürecine göre daha iyi bir seviyede olduğu gözlemlendi. Okuma süreci bittiğinde çok katmanlı metnin dinleme/izleme

aşamasına geçildi. Öğrenciler dinleme/izleme aşamasını bitirdiğinde telaffuz problemi olan öğrencilerin çok katmanlı metindeki, seslendirmeye göre kelimeleri tekrarladıkları ve yaşamış oldukları telaffuz probleminin ortadan kalktığı gözlemlenmiş oldu.” (Araştırmacı günlüğü, 24.12.2022).

Metinde yer alan yabancı kelimelerin öğrenciler açısından telaffuz sıkıntısı yarattığı dile getirilmiştir. Bu sıkıntının ise metnin çok katmanlı şekilde hazırlanmış olması ile ortadan kalktığına değinilmiştir. Uygun olmama kodu ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Bence yok.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Uygun, hepsi münasip.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

Uygun olmama koduna ilişkin olarak KÖ2 ve EÖ1 görüş belirtmiştir. KÖ2 ve EÖ1’in görüşleri, çok katmanlı metinlerin uygun olmayan bir özelliğinin olmadığı ve bu materyallerin uygun olduğu yönündedir. Buna ek olarak uygun olmama kodu gözlem formlarında şu şekilde yer almıştır:

“Metni dinlerken/izlerken peki bir sorun yaşadıklarını düşünmüyorum. Uygun olmayan yönleri olarak ‘tasarlamak, organizasyon’ gibi bu tür telaffuzu zor kelimeler olabilir.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Uygun olmayan ve karmaşık yön yoktu.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

Uygun olmama koduna ilişkin gözlem formlarında yer alan ifadelerde, bazı kelimelerin telaffuzunun sıkıntı yaratabildiği dile getirilmiştir. Bunun haricinde uygun olmayan herhangi bir durumun olmadığı belirtilmiştir. Uygun olmama koduna ilişkin araştırmacı günlüklerinde ise şu görüşler yer almıştır:

“Bir öğrencinin ‘Metin biraz uzundu.’ şeklinde görüş belirttiği gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 05.01.2023).

“Öğretmenin uygulama süreci sonunda ‘Seçilen kelimeler, konu öğrenciler için öğreticiydi ve bu mekânın seçilmesi yararlı olmuş. Her anlamda uygun bir metindi.’ şeklinde araştırmacıya dönüt verdiği gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 09.01.2023).

Araştırmacı günlüklerinde uygun olmama kodu ile ilgili iki görüş yer almaktadır. İlk görüşe göre metin bir öğrenci tarafından uzun bulunmuştur. İkinci görüşte ise metnin öğrenciler için öğretici bir nitelik gösterdiği ve uygun olduğu vurgulanmıştır.

Beceriler arasılık. Bu kategori kendi içerisinde dört koddan oluşmaktadır. Bunlar; “yazmaya katkı (f=12)”, “dil bilgisine katkı (f=12)”, “dinlemeye katkı (f=9)” ve “konuşmaya katkı (f=9)” şeklindedir. Yazmaya katkı ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Kuralları yazardım.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Ben hep kelimeleri yazıyorum. Böyle faydalı oldu.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Metni bu şekilde düşünmedim.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bilmediğim kelimeleri yazarım.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Anlamadığım kelimeleri not ediyorum.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“O zaman bu video var. Hatırladıklarımı yazacaktım.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yeni kelimeyi gördüm. Mesela büyük harf nerede. Onu yazarım.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

Öğrenciler, hazırlanmış olan çok katmanlı metinlerden yazma etkinliği olarak yararlanılabileceğini dile getirmişlerdir. KÖ1, EÖ1, EÖ10 ve EÖ7 kelimeleri yazma etkinliğinde kullanabileceklerini belirtmişlerdir. EÖ3 ise metinden hatırladıklarını yazabileceğini, KÖ2 kuralları yazabileceğini söylemiştir. EÖ6 ise metinden yazma etkinliği olarak nasıl yararlanacağını düşünmediğini ifade etmiştir. Bu durum gözlem formlarına ise şu şekilde yansımıştır:

“Metin diğer dil becerilerinin gelişimine okuma, dinleme, okuma, konuşma becerilerine katkı sağlamıştır. Yazma etkinliğinde aynısını yazdırabiliriz. Kendi diyaloglarını aynı konuda oluşturmalarını sağlayabiliriz ya da cümleleri tamamlamalarını sağlayabiliriz.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Yazma etkinliği olarak boşluk doldurma olabilir. Dil bilgisi konusunda boşluk doldurma yaptırılabilir.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Metin diğer dil becerilerine de katkıda bulunmuştur. Yazma etkinliğinde benzer dil bilgisi yapıları kullanarak kısa bir diyalog yazdırılabilir.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Diğer dil becerilerine yararlı oldu. Dinleme, okuma, konuşmaya yararlı oldu. Yazma etkinliğinde benzer diyaloglar yapılabilir. Diyaloglarda cevaplar boş bırakılarak öğrencilerin doldurması istenebilir.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Diğer dil becerilerine toplu olarak baktığında evet, kesinlikle katkı sağlamıştır. Yazma etkinliğinde boşluk doldurma kullanılırsa belki hani bilgilerini ne kadar anladılar, yerleştirebiliyorlar mı cümle bazında mesela bu şekilde yararlanılabilir.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Yazmaya katkı koduna ilişkin olarak gözlem formlarına yer alan beş görüş bulunmaktadır. Bu görüşlere göre oluşturulan çok katmanlı metinler öğrencilerin dil becerilerine katkı sağlamıştır. Oluşturulan bu metinlerden diyalog oluşturma, cümle tamamlama ve boşluk doldurma gibi çeşitli yazma etkinlikleri şeklinde yararlanabileceği gözlem formlarında ifade edilmiştir. Dil bilgisine katkı kodu ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Yeni cümle yapıyorum.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Dil bilgisi kurallarını metinde gördüm, fark ettim. Metin çok fayda sağladı.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Onlarla cümle kurarım.” (EÖ4, görüşme formu, 09.01.2023).

“Şimdiki zaman, geçmiş zaman, geniş zaman hepsini biliyorum. Metinde görüyorum. İşaret yapacağım.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Ya işaret yapıyorum ve sonra mesela iki cümle var. İşaret yapıyorum ve hepsine bakıyorum. Sonra anlıyorum.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Kuralları fark ediyorum, görüyorum ben.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Dil bilgisi yazma için faydalı. Önce dil bilgisi konusu bilmeli, sonra metne bakarım.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

Dil bilgisine katkı koduna ilişkin olarak dile getirilen yedi görüş bulunmaktadır. Bu görüşlerden KÖ2 ve EÖ4 cümle kurma etkinliği yapabileceğini dile getirmiştir. KÖ1 ve EÖ2 ise metinde geçen dil bilgisi kurallarını fark ettiğini, EÖ10 ve EÖ3 ise dil bilgisi kurallarına ilişkin olarak işaretlemeler yapabileceğini, EÖ7 dil bilgisi konusunu öğrendikten sonra metinden yararlanacağını belirtmiştir. Beceriler arasılık kategorisinin ikinci kodu olan dil bilgisine katkı koduna ilişkin gözlem formları ise şu şekildedir:

“Dil bilgisi etkinliği olarak metindeki dil bilgisi yapılarını ayırt etmeleri, aynı zaman ve aynı şahıs kip çelimlerinde cümleler kurmaları istenebilir.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Dil bilgisi etkinliği için yazma ile söylediğim şey aynı. Çünkü yazma dediğimiz şey gramer de içerdiği için yazma için söylediklerim gramer için de geçerli.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Dil bilgisinde de istenen yapıları bulmaları sağlanabilir.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Dil bilgisinde dil bilgisi yapıları seçilip benzer cümleler yazmaları istenebilir.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Dil bilgisinde zamirler konusunda özellikle yararlanılabilir. Çünkü sıklıkla geçen konu bu zaten. Bunu dışında her şekilde kullanılabilir.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Gözlem formlarında da görüldüğü üzere oluşturulan çok katmanlı metinlerin dil bilgisi etkinliklerinde kullanılabileceği çeşitli görüşler ile dile getirilmiştir. Bu durum öğrenci görüşleri ile aynı doğrultudadır. Bir sonraki kod olan dinlemeye katkı ile ilgili olarak ise katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Metni çok dinliyorum.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Metni dinlerim. Dinleme hepsine lazım.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Metni dinliyorum hep.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Metni dinliyorum.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

Öğrenciler, metni dinleyerek dinleme etkinliğini gerçekleştirdiğini dile getirmişlerdir. Bu durum gözlem formlarına ise şu ifadelerle yansımıştır:

“Dinleme etkinliklerinde metne yönelik sorular sorabiliriz.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Dinleme etkinliği olarak da bir metni ikili olarak öğrencilere okuttuğunuzda hem konuşma hem de dinleme becerisine hitap etmektedir.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Dinleme etkinliği olarak da metin dinletilir, soru sorulur, metnin boşlukları oluşturularak doldurulur.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Dinleme etkinliğinde metne yönelik sorular sorulabilir.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Dinleme etkinliğinde de yeterli metin.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Gözlem formlarına yansıyan ifadelerde de görüldüğü üzere, metinler ile çeşitli dinleme etkinlikleri yapılabileceğine değinilmiş ve metinler yeterli bulunmuştur. Bu etkinlikler; metne yönelik soru sorma, boşluk doldurma, okuma ve dinleme şeklinde örnek verilmiştir. Konuşmaya katkı ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Kelimeleri telaffuz ettim.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Telaffuzları çok iyiydi, ben de yaptım. Çünkü parçada İstanbul Türkçesi var.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Şimdi konuşmak için her gün konuşuyorum. Metinleri de konuştum.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Çok kelimeleri dinliyorum ve konuşacağım.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

Konuşmaya katkı kodu ile ilgili olarak belirtilen görüşlerden de anlaşılacağı üzere, öğrenciler metinde geçen kelimeleri telaffuz ederek konuşma becerilerine katkı sağlayacağını dile getirmişlerdir. Konuşmaya katkı koduna ilişkin gözlem verileri ise şu şekildedir:

“Konuşma etkinliklerinde aynı konuda benzer bir diyalog ya da grup şeklinde sohbet ile mümkün olacak.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Konuşma etkinliği olarak ikili diyalog şeklinde yaparak yararlanılabilir.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Konuşma etkinliğinde de öğrencilerin sınıfta aynı metne yakın bir diyalog oluşturabilmeleri söylenebilir.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Konuşma etkinliğinde metin sınıfta iki öğrenci ile canlandırılabilir.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Konuşma etkinliğinde diyalog şeklinde olduğu için konuşma etkinliğinde, okuma ve anlamada da olsa her türlü yararlanılabilir.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Gözlem formlarında görüldüğü üzere, metinlerin çeşitli konuşma etkinliklerinde kullanılabileceğine değinilmiştir. Bu konuşma etkinlikleri diyalog, grup sohbeti ve canlandırma olarak örnek verilmiştir. Oluşturulan çok katmanlı metinlerden çeşitli şekillerde yararlanılabileceği görüşme ve gözlem formlarında bu ifadelerle yer almıştır.

Anlama düzeyi. Bu kategori kendi içerisinde iki koddan oluşmaktadır. Bunlar; “olumlu (f=39)” ve “olumsuz (f=2)” şeklindedir. Olumlu kodu ile ilgili olarak öğrenci günlüklerinde yer alan örnek ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“Metin iyiydi ve hepsini anladım.” (EÖ4, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Metni anladım, güzeldi. Ben %90 anladım.” (KÖ2, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Ben hepsini anladım.” (EÖ3, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Metni anladım, güzeldi.” (KÖ2, öğrenci günlüğü, 24.12.2022).

“Metni anladım, iyi metin.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Ben metni beğendim. %100 anladım” (KÖ2, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Metin çok iyiydi, anladım.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

Anlama düzeyi kategorisine ait olan olumlu koduna ilişkin öğrenci günlüklerinde, metinlerin anlaşıldığı dile getirilmiştir. Bu durum araştırmacı günlüğüne ise şu ifadelerle yansımıştır:

“Metnin dinleme/izleme aşaması bittikten sonra ise öğretmenin ‘Metni anladınız mı?’ sorusuna öğrenciler tarafından olumlu cevaplar verildiği gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 18.12.2022).

“Metnin okunma süreci bittikten sonra ise öğrencilerin; ‘Metnin hızı güzeldi.’, ‘Ben metni anladım.’, ‘Metni beğendim.’, ‘Hepsini anladım.’ şeklinde yanıtlar verdikleri gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 30.12.2022).

“Öğretmenin uygulama sürecinin sonunda ise metne yönelik olarak ‘Rahat anlaşılan ve öğrencilerin sevilerine uygun bir metindi.’ şeklinde yanıt verdiği gözlemlendi.” (Araştırmacı günlüğü, 05.01.2023).

Araştırmacı günlüklerinde yer alan ifadelerde öğrencilerin metni anladığı dile getirilmiştir. Bu durum öğrenci günlüklerinde yer alan görüşler ile uyumludur. Anlama kategorisinin son kodu olan olumsuz ile ilgili olarak ise iki görüş bulunmaktadır. Bu görüşler aşağıda yer almaktadır:

“Bazı kelimeleri anlamadım. Çünkü yeni kelimeler vardı.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

“Biraz yeni kelime vardı. Bazı kelimeyi anlamadım.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

Olumsuz kodu ile ilgili olarak öğrenci günlüklerinde yer alan görüşlerde, bazı kelimelerin anlaşılmadığı dile getirilmiştir. Bu durumun olumsuz olduğu belirtilmiştir.

Dil seviyesine katkı. Bu kategori kendi içerisinde üç koddan oluşmaktadır. Bunlar; “eski bilgileri ilerletme (f=14)”, “kalıcılığı sağlama (f=10)” ve “hazırbulunuşluğa katkı (f=10)” şeklindedir. Eski bilgileri ilerletme ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Çok iyi tekrar ettim. Yeni cümle kurdum.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Konuşmak için nerede neyi koyacağımı öğrendim. Daha iyi cümle kurdum.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Türkçe kültürünü bu metinde kelimelerde görebilirim. Dil bilgisi gördüm.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bu metinler önce biraz anladım. Sonra çok iyi anladım.” (EÖ4, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bu videolar iyi. Katkı sağladı. Dil bilgisi, konuşma, yazma yarar sağladı.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Zamanlar, konular... Yani her konu çok lazım. Geçmiş konular vardı.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bu metinler iyiydi. Dil bilgisi olması katkı yaptı. Çünkü gelecek zaman, şimdiki zaman var.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Konuları metinde gördüm. Hepsi metinde var.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

Eski bilgileri ilerletme kodu altındaki görüşlerden de anlaşılacağı üzere, öğrenciler metinlerden dil bilgisi ve dil becerilerine ilişkin olarak yararlandıklarını belirtmişlerdir. KÖ2 ve KÖ1 cümle kurma açısından metinlerden yararlandıklarını dile getirmişlerdir. EÖ6 metinde yer alan kelimelerde Türkçe kültürünü, EÖ3 ve EÖ7 ise işlenmiş olan konuları gördüğünü belirtmiştir. Bu kod gözlem formlarına ise şu şekilde yansımıştır:

“Öğrencilerin dil seviyesine katkı sağlamıştır. Kelime haznesi ve cümle yapısı iyiydi. Gramer yapılarını görmeleri, cümle ve kelime kullanımı önceki öğrenmelerini pekiştirmiştir.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Olumsuz taraflarını görmeden cevap verirsem bu bence okuma açısından faydalı bir metindi. Yani bir sinema kültürünün nasıl oluştuğunu anlatması açısından bence verimli bir metindi. Önceki öğrenmeler için mesela dün sinema kültürünü öğrendik. Bugün bu metin ile pekiştirdik. Öğrenim kolaylığı ve pekiştireç görevi gördü. Ama birkaç kelimenin görselle desteklenmesi etkiyi artırabilirdi.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Metin öğrencilerin dil seviyesine katkı sağlayacak yeterlilikteydi. Yeni bir konu, yeni bir diyalog illaki katkı sağlamıştır. Video halinde olması da onlara katkı sağlamıştır. Sohbet esnasında cümle ve dil bilgisi yapılarını metinde görmüşlerdir. Dil bilgisi yapılarını pratik olarak tecrübe etme şansı bulmuştur. Görsel ve işitsel olması önceki bilgilerine de yardımcı olmuştur.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Metin öğrencilerin dil seviyesine katkı sağlayacak yeterlilikteydi. Aynı kelimeleri başka cümle yapıları ve bağlamda görmeleri, yeni cümle yapıları ile ilişkilendirmeleri önceki öğrenmelerine fayda sağlamıştır. (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Yeni birkaç kelime öğrenimi ve kelimenin yapısı ile ilgili dil seviyelerine katkı sağladığını düşünüyorum.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Gözlem formlarında yer alan ifadelerde de görüldüğü üzere; metinler öğrencilerin önceki öğrenmelerini destekleyerek dil bilgisi kuralları, kelime öğretimi, cümle yapıları açısından fayda sağlamıştır. Bunun yanında metinlerin çok katmanlı yapısının da önceki öğrenmelere katkı sağladığı belirtilmiştir. Bir başka görüşte ise metindeki bazı kelimelerin de görsellerle desteklenmesinin daha etkili olacağına değinilmiştir. Bu koda ilişkin araştırmacı günlüğünde ise şu ifade yer almaktadır:

“Ayrıca önceki derslerde öğrenilen dil bilgisi kurallarının metin sayesinde öğrencilere hatırlatıldığı vurgulandı.” (Araştırmacı günlüğü, 09.01.2023).

Öğrencilerin daha önce öğrenmiş oldukları dil bilgisi kurallarının metin ile hatırlatıldığı araştırmacı günlüğüne yansımıştır. Bu ifade gözlem formları ile benzerlik göstermektedir. Dil seviyesine katkı kategorisinin ikinci kodu olan kalıcılığı sağlama ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Dinlemek ve izlemek olduğu için kalıcı oldu.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Görüntülü olması kalıcı oldu bence.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“İzlemek ile daha kalıcı olur.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Video, ses olması iyi oldu. Video çok iyi, pratik yaptım.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Videolu olması ile...” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Sesli olması...” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Eğer konuşursak daha anlıyorsun, aklında kalıyorsun.” (EÖ7, görüşme formu, 09.01.2023).

Kalıcılığı sağlama kodu ile ilgili ortaya konulan yedi görüş bulunmaktadır. EÖ7 dışındaki tüm katılımcılar, metinlerin çok katmanlı olma durumunun kalıcılığı artırdığına değinmiştir. EÖ7 ise kalıcılığın konuşarak artacağını dile getirmiştir. Kalıcılık kodu gözlem formlarına şu şekilde yansımıştır:

“Görsel ve işitsel olması daha çok akılda kalıcı olmasına yardım etmiştir.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Bu metin hem tekrar oldu bizim dersteki etkinliklere hem de aşına oldukları bil konu olduğu için tekrar etmiş oldular.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Kelimelerin kullanım yerlerini görmeleri açısından faydalı olmuştur. Kelimeleri öğreniyoruz ama nerede kullanılacağını bilmiyor öğrenci. Bu kelimelerin nerede kullanılacağını görünce kalıcı olmuştur. Çok katmanlı olması da kesinlikle yarar sağlamıştır.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Gözlem verilerinden de anlaşılabacağı üzere, metinlerin çok katmanlı yapısının kalıcılığa katkı sağladığı vurgulanmıştır. Bu durum öğrenci görüşleri ile uyum göstermektedir. Ayrıca metinlerin tekrar etme olanağı sağladığı dile getirilmiştir. Metinde, kelimelerin kullanım yerlerinin görülmesiyle de kalıcılığın sağlandığı belirtilmiştir. Hazırbulunuşluğa katkı ile ilgili olarak da katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Kelime öğrendim.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Konuşmak için katkı sağladı. Dil bilgisinden katkı yaptı.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Kelimeleri iyi söyleyebildim.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Kural öğrendim.” (EÖ4, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yeni sözcük öğrendim. Günlük hayat konuşması konusu vardı. Daha iyi oldu.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Okumak, yeni kelimeler katkı sağladı.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

Hazırbulunuşluğa katkı kodu ile ilgili görüşlerden de anlaşılabacağı üzere KÖ2, EÖ1 ve EÖ3 yeni kelimeler öğrendiklerini dile getirmişlerdir. KÖ1 ve EÖ4 ise metinlerin dil bilgisi

kurallarının öğretimi noktasında yardımcı olduğunu belirtmiştir. KÖ1 ve EÖ6 ise metinlerin konuşma becerisi ve kelimelerin telaffuzuna yarar sağladığını dile getirmişlerdir. Hazırbulunuşluk koduna ait gözlem verilerinde ise şu ifadeler yer almaktadır:

“Telaffuz, kelime haznesi, cümle yapısı, diyalog yapıları öğrencilerin dil yapısına katkı sağlamıştır.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Öğrencilerin yakın zamanda öğrendikleri kelimeleri tekrar ederek içselleştirmelerini sağladı.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Cümle yapısı, dil bilgisi yapıları konusunda öğrencilerin dil seviyelerini desteklemiştir.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

Hazırbulunuşluk kodu ile ilgili gözlem verilerinden de anlaşılabacağı gibi metinlerin kelime yapısı, cümle yapısı, dil bilgisi yapıları açısından yarar sağladığı belirtilmiştir. Gözlem formlarında yer alan bu ifadeler görüşme formları ile aynı doğrultudadır. Bu durum araştırmacı günlüğüne şu ifade ile yansımıştır:

“Metnin öğrenilen dil bilgisi kuralına ilişkin olarak öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyesine katkı sağladığı vurgulandı.” (Araştırmacı günlüğü, 05.01.2023).

Araştırmacı günlüğünde metnin öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyesine katkı sağladığı belirtilmiştir.

Metin hızı. Bu kategori kendi içerisinde iki koddan oluşmaktadır. Bunlar; “normal (f=23)” ve “yavaş (f=9)” şeklindedir. Normal kodu ile ilgili olarak ise öğrenci günlüklerinde yer alan örnek ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“Metnin hızı normaldi.” (EÖ6, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Hızının normal olmasını sevdim.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Hızı normaldi. Normal olması güzel, çok hızlı değil.” (EÖ7, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Hızı normal ve daha iyi öğrendim.” (EÖ4, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Hızı ortaydı.” (EÖ1, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

“Hızı normaldi, iyi oldu.” (EÖ10, öğrenci günlüğü, 09.01.2023).

Metinlerin normal hızda olduğuna ilişkin çeşitli görüşler yer almaktadır. Bu görüşler arasında metinlerin normal hızda olma durumunun beğenildiği ve öğrenme düzeyine katkı sağladığı ile ilgili görüşler bulunmaktadır. Bu durum araştırmacı günlüğünde ise şu şekilde yer almaktadır:

“Ayrıca metnin normal hızda olduğu belirtildi.” (Araştırmacı günlüğü, 05.01.2023).

Araştırmacı günlüğünde metnin normal hızda olduğu belirtilmiştir. Bu durum öğrenci günlükleri ile aynı doğrultudadır. Yavaş kodu ile ilgili olarak katılımcılar öğrenci günlüklerinde şunları belirtmiştir:

“Hızı yavaştı. Yavaş olması güzeldi, ben eğlendim.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 18.12.2022).

“Bence metin biraz yavaştı. Yavaş olması güzel çünkü daha iyi anladım.” (EÖ4, öğrenci günlüğü, 24.12.2022).

“Hızı yavaştı. Yavaş olması güzeldi.” (EÖ2, öğrenci günlüğü, 30.12.2022).

“Hızı biraz yavaştı. Yavaşı iyi anladım.” (KÖ1, öğrenci günlüğü, 05.01.2023).

Yavaş koduna ilişkin öğrenci günlüklerinde yer alan görüşlerde metnin yavaş olma durumunun beğenildiği ve daha iyi olduğu belirtilmiştir.

Seviyeye uygun sözcük. Bu kategori kendi içerisinde iki koddan oluşmaktadır. Bunlar; “yeni sözcük edinme (f=14)” ve “sözcük öğrenme zorluğu (f=9)” şeklindedir. Yeni sözcük edinme ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Ses olunca metinde kelimeyi kolay hatırladım.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Zor bir kelime var. Sonra video var. Videodan anlıyorum.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Her zaman yeni kelime öğrendim. Video olunca iyi. Kelime öğretti.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Videoda izleyince öğrendim.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bazı kelimeleri anlamıyor ben. Dinleme yapınca anlıyorum.” (EÖ4, görüşme formu, 09.01.2023).

“Video ile. O çünkü resim gösteriyor. Onu daha anlıyorum. Anlamadığımı çeviri kullanıyorum.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Videolu, sesli olması daha iyi öğrenebildim.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Metni hepsini okudum ve anladım. Videolu olması kolaylaştırdı.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

Yeni sözcük öğrenme koduna ilişkin olarak ortaya konulan görüşlerden de anlaşılacağı üzere, metinlerin çok katmanlı oluşu yeni sözcüklerin öğrenilmesi yönünde yardımcı olmuştur. Ayrıca EÖ3, metinlerin çok katmanlı özelliğe sahip olma durumunun anlaşılmayan kelimeleri de öğreteceği yönünde düşüncesini dile getirmiştir. Bu durum gözlem formlarına şu şekilde yansımıştır:

“Metindeki sözcüklerin çoğu seviyelerine uygundu. Metindeki yeni kelimeleri bağlamın içinden tahmin ettiler.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Birkaç kelime hariç metindeki sözcükler seviyeye uygundu. ‘turnuva’ kelimesi bence çıkartılmalıydı. Daha üst seviye için daha uygundu.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Sözcüklerin büyük kısmı öğrencilerin seviyesine uygundu. İlk defa öğretilecek sözcükler için metnin sesli ve videolu olması kolaylaştırmıştır.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Kelimeler öğrencilerin seviyesine uygundu. Çok tuhaf kelime yoktu. Video ve sestten olması ilk öğrenilecek kelimeleri kolaylaştırmıştır.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Evet, sözcükler seviyelerine uygundu. Mesela ‘tapınak’ kelimesini bu metin ile ilk kez öğreneceklerdi. Bu görselle desteklendiği için anlamaları kolaylaştı.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Yeni sözcük öğrenme kodu ile ilgili gözlem verilerinde de görüldüğü gibi metinde yer alan kelimelerin çoğunlukla seviyeye uygun olduğu belirtilmiştir. Yeni kelimelerin öğretiminde ise metinlerin çok katmanlı yapısının kolaylaştırıcı etkisine değinilmiştir. Bu ifade öğrenci görüşleri ile uyumludur. Bu koda ilişkin araştırmacı günlüğünde ise şu ifade yer almaktadır:

“Ayrıca yeni kelimelerin öğretiminde çok katmanlı metinlerin yarar sağladığı belirtildi.” (Araştırmacı günlüğü, 05.01.2023).

Araştırmacı günlüğünde yer alan görüşe göre yeni kelimelerin öğretiminde çok katmanlı olarak hazırlanan metinlerin yararlı olduğu vurgulanmıştır. Bu ifade görüşme ve gözlem formu verilerini desteklemektedir. Sözcük öğrenme zorluğu ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Zorlaştıran yok.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Böyle zor özellik yok.” (EÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yok.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bence zorlaştıran sebep yok.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

Sözcük öğrenme zorluğu kodu altında dört öğrenci görüşünü belirtmiştir. Bu dört görüşün ortak noktası ise sözcüklerin öğrenimini zorlaştıran bir durumun olmadığı yönündedir. Sözcük öğrenme zorluğuna ilişkin gözlem verileri ise şu şekildedir:

“Anlaşılmayan sözcüklerin öğrenimini zorlaştıran yön yoktur. Belki telaffuz ve soyutluk zorlaştırmıştır.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Yeni kelimelerin görsel olarak desteklenmesi daha kolaylık sağladı.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Anlamadıkları kelimeleri zorlaştıran bir yöne şahit olmadım.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Zorlaştıran özellik yoktu.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Zorlaştıran unsur olarak örneğin ‘UNESCO’ gibi özel isimleri ve açılımları anlamayabiliyorlar. Onun dışında metinle ilgili bence hiçbir sıkıntı yoktu.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Sözcük öğrenme zorluğuna ilişkin gözlem verilerinden de anlaşılabileceği gibi zorlaştırıcı özelliklerin olmadığı vurgulanmaktadır. Buna ek olarak bazı kelimelerin telaffuzlarında ve kısaltmalarda sıkıntıların yaşandığı belirtilmiştir.

Tema ve içerik uyumu. Bu kategori kendi içerisinde iki koddan oluşmaktadır. Bunlar; “tamamlayıcı yönler (f=10)” ve “ilişkisiz yönler (f=9)” şeklindedir. Tamamlayıcı yönler ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Yani bu metni okudum anlıyorum, dinliyorum anlıyorum. Seviyeme uygun.” (EÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

“Tema, konu.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Konu uyumlu.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Dil bilgisi, konu uyumluydu. Bazen uyumluydu.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bu çok farklı, güzel.” (KÖ2, görüşme formu, 09.01.2023).

Tamamlayıcı yönler koduna ilişkin olarak belirtilen beş görüş bulunmaktadır. EÖ3, EÖ10 ve KÖ1’in görüşlerine göre metinler; tema, konu ve dil bilgisi açısından kitaptaki metinler ile uyumludur. EÖ2 ise metinlerin seviyesine uygun olduğunu, KÖ2 metinlerin farklı ama güzel olduğunu dile getirmiştir. Tamamlayıcı yönler koduna ilişkin gözlem formları ise şu şekildedir:

“Metin ünite ile uyumluydu. Dil bilgisi, kelime haznesi, bağlaçlar, edatlar uyumluydu.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Ünite ile çok uyumluydu. Dün benzer bir metin işlemiştik bu konuda. Genel olarak metnin dil bilgisi de öğrenciyi zorlayacak durumu yoktu.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Metin, ünite ile uyumluydu. Dil bilgisi yapıları ünite ile uyumluydu.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Metin, ünite ile uyumluydu. Dil bilgisi, kelime haznesi, konu ünite ile uyumluydu.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Ünite ile bence uyumluydu. İşlenen konular içerisinde yer almıştı. Bence uyumluydu. Ayrıca da kültürel açıdan da katkı sağladığını düşünüyorum. Şu an burada yaşadıkları için bulundukları ortamda böyle bir metnin seçilmesi bence onlar için iki kat faydalı.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

Tamamlayıcı yönler kodu ile ilgili gözlem formlarında belirtilen ifadelerin hepsi, metinlerin ünite ile uyumlu olduğu şeklindedir. Bu uyumun ise dil bilgisi kuralları, kelime, bağlaç, edat ve konular ile sağlandığı ifade edilmiştir. Bu görüşler öğrenci görüşleri ile de uyumludur. İlişkisiz yönler ile ilgili olarak ise katılımcılar şunları belirtmiştir:

“Bence yok.” (EÖ3, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yok.” (EÖ10, görüşme formu, 09.01.2023).

“Yok bence yok.” (EÖ6, görüşme formu, 09.01.2023).

“Bence yoktu.” (KÖ1, görüşme formu, 09.01.2023).

Öğrenciler, metinlerin ünite ile uyumsuz olan bir yönünün olmadığını ifade etmişlerdir. Bu noktada EÖ3, EÖ10, EÖ6 ve KÖ1 aynı görüştedir. İlişkisiz yönler kodu gözlem formlarına şu ifadelerle yansımıştır:

“Uyumlu olmayan yönü yoktu. Genel olarak uyumluydu.” (Gözlem formu, 18.12.2022).

“Ünite ile uyumsuz bir yönü gözlemlemedim ve rastlamadım.” (Gözlem formu, 24.12.2022).

“Uyumsuz yönü yoktu.” (Gözlem formu, 30.12.2022).

“Uyumlu olmayan yönü olduğunu düşünmüyorum.” (Gözlem formu, 05.01.2023).

“Uyumsuz yönü ben fark etmedim.” (Gözlem formu, 09.01.2023).

İlişkisiz yönler kodu ile ilgili gözlem formlarında yer alan ifadelerde de görüldüğü üzere, metinlerin üniteler ile uyumsuz herhangi bir yönünün olmadığı belirtilmiştir. Bu durumun öğrenci görüşlerine de aynı şekilde yansıdığı görülmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metin üretmek ve bu metinlerin uygulama sürecini ortaya koymaktır. Göker ve İnce (2019) Web 2.0 araçlarının yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin akademik başarısına olan etkisini ortaya koymaya çalışmışlardır. Coşkun ve Demirkan (2016) Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretiminde dinleme becerisini geliştirmede web radyo ve podcast uygulamalarının katkılarını incelemiştir. Karababa ve Üstünsoy Taşkın (2012) yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan ders kitaplarına ilişkin öğretmen görüşlerini almış ve değerlendirmişlerdir. İşcan ve Yassıtaş (2018) yabancı dil olarak Türkçe öğretimi derslerinde kullanılan kitapların kültür aktarımındaki yeri ve önemini sorgulamış; Yedi İklim Türkçe Öğretim seti B1 ve B2 düzeyi ders kitaplarını incelenmişlerdir. Alanyazındaki çalışmalara bakıldığında yapılan çalışmaların yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı için genel olarak ders kitaplarının incelenmesi, dil becerilerinin geliştirilmesi, teknoloji kullanımı ve kültür aktarımı şeklinde olduğu görülmektedir. Fakat bu çalışmalar arasında çok katmanlı metinler ile ilgili herhangi bir çalışmanın olmadığı dikkat çekmektedir. Ancak bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için dinleme ve izleme becerisine katkı sağlayacak şekilde hazırlanmış olan çok katmanlı metinler ele alınmıştır.

A1 düzeyinde alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme metinlerinin kullanılma durumu incelendiğinde kaynakların birbiri ile tutarsız ve dağınık bir dağılıma sahip olduğu görülmektedir. Alanyazındaki mevcut yayınlardan olan İstanbul yayınının her temada eşit dinleme metni verdiği, diğer yayınlardan Gazi TÖMER, Yedi İklim, Yeni Hitit yayınlarının ise her temada farklı sayıda dinleme metni verdiği görülmektedir. Alanyazındaki bu kitaplarda yer alan metinlerin ise çok katmanlılık özelliği açısından sadece ses kaydı ile verildiği ortaya koyulan sonuçlardandır. Yalçın, Özdemir ve Özkan (2022) yaptıkları çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde A1 ve A2 seviyesinde kullanılan kitaplardaki birçok dinleme metni için görsel kullanılmadığını tespit etmişlerdir. Bu durum yapılan çalışmanın da içeriği destekleyerek dinleme metinlerinin görsel boyuta ihtiyaç

duyduğunu göstermektedir. Tabak ve Göçer (2017) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde A1-C1 düzey dinleme etkinliklerini incelemeye çalışmışlardır. Bu amaç doğrultusunda dinleme etkinlikleri; dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası etkinlikler açısından incelenmiştir. Gün ve Alptekin (2019) çalışmasında Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim seti temel seviye ders kitabında yer alan dinleme etkinliklerinin Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde temel seviye dinleme becerileri için belirlenen ölçütlere uygunluğu, ders kitabında yer alan etkinlikler içerisinde dinleme etkinliklerinin yeri ve dinleme etkinliklerinin dinleme sürecine uygunluğunu incelemişlerdir. Maden, Altunbay ve Dinçel (2016) yaptığı çalışmada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kavram haritaları ile sözcük öğretimi üzerinde durulmuş ve sözcük öğretiminde kavram haritalarının etkililiği tartışılmıştır. Alanyazındaki A1 düzeyinde yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak yabancı dil olarak Türkçe öğretim kitaplarındaki dinleme metinleri ve etkinlikleri ile ilgili olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın amacı çok katmanlı metinlere dayandığı için alanyazında yapılan çalışmalardan ve bu çalışmaların sonuçlarından farklılık göstermektedir.

A2 düzeyinde alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme metinlerinin kullanılma durumu incelendiğinde alanyazında kullanılan kaynakların birbiri ile uyumlu olmadığı görülmektedir. Bu kaynaklar, kitaplarında vermiş oldukları toplam dinleme metni sayıları ve ünite başına düşen dinleme metni sayıları ile birbirlerinden farklılık gösterdikleri görülmüştür. Gazi TÖMER ve İstanbul yayınlarının her üniteye eşit dinleme metni verdiği, Yedi İklim ve Yeni Hitit yayınlarının ise ünitelerde vermiş oldukları metin sayılarının farklı olduğu görülmüştür. Alanyazındaki bu yayınlarda yer alan metinlerin ise çok katmanlılık özelliği açısından sadece ses kaydı ile verildiği ortaya koyulan sonuçlardandır. Geçim (2022) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki dinleme bölümlerini dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası etkinlikleri bakımından incelemiştir. Erdal, Dağdeviren, Gökhan, Şen ve Şenay (2018) yapmış oldukları çalışmada, yabancılara Türkçe öğretimi alanında A2 düzeyinde kullanılan ders kitaplarından bazılarını inceleyerek hedef dile ait kültürel öğelere ne ölçüde yer verildiğini sorgulamışlardır. Çangal ve Kırış (2021) yapmış oldukları çalışmada Türkiye'de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen A2 düzeyindeki öğrencilerin dil bilgisi yapılarını kullanma alışkanlıklarını araştırmışlardır. Alanyazında A2 düzeyinde yapılan çalışmaların amaçları ve sonuçları ile bu çalışmanın amaçları ve sonuçları farklılık göstermektedir. Çünkü bu çalışmanın amaçları ve sonuçları çok katmanlı metinlere dayanmaktadır.

A1 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinlerin uygulama süreci incelendiğinde toplam altı adet metin uygulandığı görülmektedir. Bu metinlerin çok katmanlı boyutunun anlama düzeyine olan yararı, kelime öğretimini kolaylaştırdığı, dil bilgisi açısından yarar sağladığı, öğrencilerin kelime hazinesine katkıda bulunduğu, ders kitaplarındaki metinlerden farklı olduğu ve bu metinlerin diğer dil becerilerine ilişkin olarak çeşitli etkinliklerde de kullanılabileceği konusunda farklı görüşler öğrenci günlükleri, araştırmacı günlüğü, görüşme formu ve gözlem formuna yansımıştır. Morali ve Göçer (2020) yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yararlanılabilecek bir teknik olan dijital öykülemeye değinmişlerdir. Farklı boyut ve katmanlara hitap eden dijital öykülerden A1-A2-B1 seviyesinde bir materyal olarak okuma, dinleme ve konuşma derslerinde kullanılabileceği belirtilmiştir. Ersoy (2019) çalışmasında öğreticilerin, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki görsellerle ilgili görüşlerini belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki görsellerin özellikle başlangıç düzeyinde çok önemli olduğu ve dersi kolaylaştırıcı etkisinin olduğu ortaya koyulmuştur. Mattiussi ve Baş (2020), yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılabilecek farklı uyaranlı dinleme metinlerinin öğrencilerin dinleme becerilerine etkisini belirlemek amacıyla yapmış oldukları çalışmada ses ve görsel uyaranlı dinleme metinlerinin daha etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Çakır (2015) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde video kullanımının dinleme becerisine etkisini incelediği çalışmada, video kullanılarak yapılan dinlemelerin video kullanılmayarak sadece sesteki dinlemelere göre daha başarılı olduğunu tespit etmiştir. Kocaer (2022) yaptığı çalışmada görsel materyallerin yabancılara Türkçe öğretiminde yarar sağladığını ve kelime öğretimini kolaylaştırdığını ortaya koymuştur. Verilen örnek çalışmalardan da anlaşılacağı üzere yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde görsel, işitsel materyallerin öğretim sürecine yarar sağlayacağı anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar, yapılan çalışmanın amaçları ile benzerlik göstermektedir. Çünkü bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi A1 ve A2 seviyesinde kullanılmak üzere yazı boyutunun dışında görsel ve işitsel boyutları da içeren çok katmanlı metinler hazırlanarak bu metinlerin öğretim sürecine yönelik etkisi incelenmiştir.

A2 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinlerin uygulama süreci incelendiğinde toplam beş adet metnin uygulama sürecinin gerçekleştiği görülmektedir. Bu metinlerin genel anlamda olumlu bulunduğu, çok katmanlı

olma özelliğinin yarar sağladığı, anlama düzeyine katkı sağladığı, dil becerilerini geliştirdiği, farklı ve dikkat çekici konularda hazırlanarak dersi daha ilgi çekici hale getirdiği, dil bilgisine katkı sağladığı ve yeni kelime öğretimini desteklediği yönünde çeşitli görüşler öğrenci günlükleri, araştırmacı günlüğü, görüşme formu ve gözlem formuna yansımıştır. Göçmen (2018) görsel, işitsel ve yazılı olan otantik materyallerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ders materyali olarak kullanılması ve bu materyallerin A1-A2 düzeyindeki öğrencilerin dil becerilerine olan etkisini belirlemeye çalışmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre otantik materyallerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımının başarı sağlayacağı ortaya konulmuştur. Memiş (2019) yabancı/ikinci dil öğretimi sürecinde dinleme metinlerinin yerine bu metinleri seslendirenlerin görülebildiği izleme metinlerinin kullanılmasının anlama düzeyine etkisini araştırmıştır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerle yapılan bu çalışmanın sonucunda, sadece dinleme metinleri yerine dinleme-izleme metinleri ile dinleme etkinliklerini sürdüren deney grubunun dinlediğini-izlediğini anlama başarısının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mutlu ve Süğümlü (2018) reklamların Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yararlarının ortaya konulmasını amaçlamışlardır. Araştırmada bir görsel-işitsel materyal özelliği taşıyan söz konusu reklam filmlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde her seviyede kullanılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Verilen örnek çalışmaların sonuçları ile yapılan bu çalışmanın sonuçları arasında benzerlik bulunmaktadır. Çünkü bu çalışmalarda yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde kullanılacak olan materyallerin yazı dışında farklı boyutlara sahip olma düzeyinin öğretim sürecine yarar sağlayacağına ve anlama düzeyine olan katkısına değinilmektedir.

5.2. Öneriler

A1 düzeyine ilişkin alanyazındaki ders kitaplarına yönelik bulgulara bakıldığında kaynaklardaki dinleme metinlerine ait dağılımların tutarlı bir şekilde gerçekleştirilmediği ve bu metinlerin sadece ses kaydından oluştuğu görülmektedir. Bu sebeple alanyazındaki A1 düzeyindeki kitaplarda metin dağılımlarının daha tutarlı hale getirilmesi ve daha fazla duyuya hitap edilebilmesi, öğrencilerin dikkatini çekmesi adına çok katmanlı metinlere yer verilmesi önerilmektedir.

A2 düzeyine ilişkin alanyazındaki ders kitaplarına yönelik bulgulara bakıldığında kaynaklardaki dinleme metinlerine ait dağılımların tutarlı bir şekilde gerçekleştirilmediği ve

bu metinlerin sadece ses kaydından oluştuğu görülmektedir. Bu sebeple alanyazındaki A2 düzeyindeki kitaplarda metin dağılımlarının daha tutarlı hale getirilmesi ve daha fazla duyuya hitap edilebilmesi, öğrencilerin dikkatini çekmesi adına çok katmanlı metinlere yer verilmesi  onerilmektedir.

A1 düzeyine ilişkin çok katmanlı metinlerin uygulama sürecine bakıldığında çok katmanlı metinlerin öğrenciler tarafından daha iyi anlaşıldığı, dil bilgisine katkı sağladığı, eğlenceli bulunduğu, ders kitaplarındaki metinlerden farklı olduğu, kelime  ğretimi açısından yarar sağladığı, telaffuz becerisini geliştirdiği, diğer dil becerilerine ilişkin olarak farklı etkinliklerde de kullanılabileceği konusunda çeşitli görüşler yer almaktadır. Bu sebeple A1 düzeyinde kullanılan metinlerin dil becerilerin gelişimine ve dil bilgisine katkı sağlaması, öğrenciler tarafından daha rahat anlaşılabilmesi adına çok katmanlı olması  onerilmektedir.

A2 düzeyine ilişkin çok katmanlı metinlerin uygulama sürecine bakıldığında çok katmanlı metinlerin öğrenciler tarafından olumlu bulunduğu, daha iyi anlaşıldığı, farklı ve eğlenceli olduğu, etkili öğrenmeler oluşturduğu, kelime haznesini artırdığı, diğer dil becerilerine yönelik de kullanılabileceği ve dil bilgisine katkı sağladığı konusunda çeşitli görüşler yer almaktadır. Bu sebeple A2 düzeyinde kullanılan metinlerin daha iyi anlaşılması, öğrencilere hitap etmesi ve dil bilgisine katkı sağlaması adına çok katmanlı olması  onerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbari, O. & Razavi, A. (2016). Using authentic materials in the foreign language classrooms: Teachers' perspectives in EFL classes. *International Journal of Research Studies in Education*, 5(2), 105-116. DOI: 10.5861/ijrse.2015.1189.
- Akbulut, B. (2021). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin Türkçenin sesletimi edinimine etkisi (Bosna Hersek örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Alpan, G. (2008). Ders kitaplarındaki metin tasarımı. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 107-134. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26113/275118>.
- Alpar, D., Batdal, G. ve Avcı, Y. (2007). Öğrenci merkezli eğitimde eğitim teknolojileri uygulamaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 19-31. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhayefd/issue/8786/109853>.
- Alyılmaz, S. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hedef kitlenin/“öğrenen” in önemi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2452-2463. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/teke/issue/42447/511176>.
- Anstey, M. & Bull, G. (2010). Helping teachers to explore multimodal texts. *An Electronic Journal for Leaders in Education*, 8(16). Retrieved from http://www.curriculum.edu.au/leader/helping_teachers_to_explore_multimodal_texts,31522.html?issueID=12141.
- Arslan, M. ve Âdem, E. (2010). Yabancılarla Türkçe öğretiminde görsel ve işitsel araçların etkin kullanımı. *Dil Dergisi*, 147, 63-86.
- Ateşman, E. (1997). Türkçede okunabilirliğin ölçülmesi. *A.Ü. TÖMER Dil Dergisi*, 58, 171-174.
- Aytan, T. ve Ayhan, N. H. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dijital ortamlar. *International Journal of Bilingualism Studies*, 1(1), 3-37.
- Balcı, M. ve Melanlıoğlu, D. (2020). “Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programı” üzerine. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 173-198.

- Baş, B. ve Yıldırım, T. (2018). Yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji entegrasyonu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 827-839. <http://dx.doi.org/10.16916/aded.415059>.
- Başar, U. (2016). Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe setinin (Temel Seviye: A1, A2) yapılandırmacılık bağlamında değerlendirilmesi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 1(2), 55-77. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aydintdd/issue/32910/365646>.
- Batdı, V. (2021). Yabancılara dil öğretiminde teknolojinin kullanımı: bir karma-meta yöntemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(1), 1213-1244. DOI: 10.37669/milliegitim.942631.
- Biçer, N. (2012). Hunlardan günümüze yabancılara Türkçe öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(4), 107-133. <https://doi.org/10.7884/teke.100>.
- Bilyalova, A. (2017). ICT in teaching a foreign language in high school. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 237, 175-181.
- Birinci, F. G. (2020). A review on information technologies used in teaching Turkish as a foreign Language. *Sakarya University Journal of Education*, 10 (2), 350-371. DOI: 10.19126/suje.685534.
- BrckaLorenz, A., Haeger, H., Nailos, J. ve Rabourn, K. (2013). Student perspectives on the importance and use of technology in learning. Association for Institutional Research Annual Forum.
- Buldu, E. B. (2018). *Alt yazılı ve alt yazısız televizyon programlarının yabancı öğrencilerin dinleme/izleme ve anlama becerileri üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Bulut, S. (2018). İşitme engellilere yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde üç boyutlu teknolojilerin yeri. *Millî eğitim dergisi*, 47(218), 21-54. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/39856/470721>.
- Büyükaslan, A. (2007). Yabancı dil Türkçenin öğretilmesinde yeni yöntemler: Bilişim uygulamaları, çözüm önerileri. *Department D'etudes Turques Turcologue ustrasbourg, Strasbourg*, 30(05), 2015.
- Canva. Canva Tasarım. Erişim: 20 Ekim 2022, https://www.canva.com/tr_tr/

- CEFR (Common European Framework). (2001). Council for cultural comission, Common European fraemwork of reference for language, learning, teaching, assesment. Cambridge: Cambridge University Press.
- Coşkun, O. ve Demirkan, M. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dinleme becerisini geliştirmede web radyo ve podcast uygulamaları. *Turkophone*, 3(1), 35-56. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/turkophone/issue/18993/200486>.
- Çakır, A. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde video kullanımının dinleme becerisine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Çangal, Ö. ve Kırış, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen A2 düzeyi öğrencilerinin dil yapılarını kullanma alışkanlıkları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö9), 56-64. DOI: 10.29000/rumelide.984723.
- Çelebi, M. (2022). Türkçenin hem ana dili hem yabancı dil olarak öğretiminde teknoloji kullanımı ve web araçları. *Journal of Turkology*, 32(2), 787-792. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/iuturkiyat/issue/75203/1235951>.
- Çelebi, M. D. (2006). Türkiye’de anadili eğitimi ve yabancı dil öğretimi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21), 285-307.
- Çelik, B. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında yer alan dinleme ve konuşma etkinliklerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Çelik, N. (2018). *Türk kökenli öğrencilere yönelik İsveç’te verilen ana dili eğitime dair öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çuhadar, C. ve Yücel, M. (2010). Yabancı dil öğretmeni adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğretim amaçlı kullanımına yönelik özyeterlik algıları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 199-210. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/pauefd/issue/11116/132941>.

- Demir, A. ve Açık F. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürlerarası yaklaşım ve seçilecek metinlerde bulunması gereken özellikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (30), 51-72. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubar/issue/16971/177327>.
- Demiralp, N. (2007). Coğrafya eğitiminde materyaller ve 2005 Coğrafya dersi öğretim programı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 373-384.
- Doğru, M. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin temel (a1-a2) seviyesinde işlevsel dil bilgisi öğretimi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Duman, G. B. (2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde materyal geliştirme ve materyallerin etkin kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 1-8.
- Ensari, S. ve Kete R. (2010). Lise 1. sınıf biyoloji derslerinde ders materyali kullanımına ait öğrenci tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(1), 131-146. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/49066/626043>.
- Epçaçan, C. (2013). Temel bir dil becerisi olarak dinleme ve dinleme eğitimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 331-352. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.483>.
- Er, O., Biçer, N. ve Bozkırlı, K. Ç. (2012). Yabancılar Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunların ilgili alan yazını ışığında değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1 (2) , 51-69. DOI: 10. 7884/teke.51.
- Erdal, K., Dağdeviren, İ., Gökhan, O., Şen, H. H. ve Şenay, E. (2018). *Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel öğeler (A2 Düzeyi)*. *TÜRK Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 1(12), 11-23. Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/turuk/issue/42737/517512>.
- Ersoy, İ. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki görsel öğelerin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Gazi Üniversitesi TÖMER (2022). *Yabancılar İçin Türkçe A1 Temel Düzey*. Ankara.
- Gazi Üniversitesi TÖMER (2022). *Yabancılar İçin Türkçe A2 Temel Düzey*. Ankara.

- Geçgel, H. ve Peker, B. (2020). Multimedya araçlarının yabancı dil öğretimine etkisi üzerine öğretmen görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (20), 12-22. DOI: 10.29000/ rumelide.791070.
- Geçim, H. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki dinleme etkinliklerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Göçmen, E. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde otantik dokümanların kullanımı ve a1-a2 düzeyinde dil becerilerine etkisi* (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Göker, M. ve İnce, İ. (2019). Web 2.0 Araçlarının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı ve Akademik Başarıya Etkisi. *Turkophone*, 6(1), 12-22. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/turkophone/issue/44969/568798>.
- Guba, E.G. (1981) Criteria for assessing the trustworthiness of naturalistic inquiries. *Educational Technology Research and Development*, 29, 75-91. <https://doi.org/10.1007/BF02766777>
- Gunantar, D. A. (2017). Textbooks analysis: Analyzing English as a foreign language (EFL) textbooks from the perspective of Indonesian culture. *Journal of Language and Literature*, 11(2), 173-182.
- Gülay, C. ve Karanfil, G. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde teknoloji kullanımı ve materyal geliştirme. In *Știință, educație, cultură* (Vol. 2, pp. 360-364).
- Güllüpnar, F., Kuzu, A. , Dursun, Ö. Ö., Kurt, A. A. ve Gültekin, M. (2013). Milli Eğitimde teknoloji kullanımı ve sonuçları: Velilerin bakış açısından Fatih projesi'nin pilot uygulamasının değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013 (30) , 195-216. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sufesosbil/issue/11407/136199>.
- Gün, M. ve Alptekin, G. (2019). Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Setinin (Temel Seviye: A1) dinleme etkinliklerinin çerçeve programı ölçeğinde değerlendirilmesi,

Journal of History School, 43, 1836-1851. DOI No:
<http://dx.doi.org/10.29228/Joh39525>.

- İnal, M. ve Çakır, R. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çoklu ortam materyallerinin kullanımı. *Disiplinlerarası Eğitim Dergisi: Teori ve Uygulama*, 3 (2), 87-112. <https://doi.org/10.47157/jietp.954946>.
- İnal, M. ve Korkmaz, Ö. (2019). Eğitsel oyunların öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye dönük tutumlarına ve konuşma becerilerine etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 898-913. <https://doi.org/10.16916/aded.582203>.
- İşcan, A. ve Yassıtaş, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (B1-B2 düzeyi). *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3(1), 47-66. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aydintdd/issue/36339/400678>.
- Kalaycı, D. ve Durukan, E. (2018). Mobil cihaz dilinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenimine etkisine ilişkin öğrenci görüşleri: Trabzon TÖMER örneği. *Journal of International Social Research*, 11(59), 771-778. <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2018.2686>
- Kan, M., Sülüsoğlu, B. ve Demirel, Ö. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programı ile ilgili okutman ve öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(24), 29-42. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/19560/208243>.
- Karababa, Z. C. ve Üstünsoy Taşkın, S. (2012). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının öğretmen görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi. *Dil Dergisi*, 157, 65-80.
- Karagöl, E. (2021). Uzaktan eğitim sürecinde ikinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarına yönelik öğretici görüşleri. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 6(2), 121-159. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aydintdd/issue/65149/941072>.
- Karatay, H., Karabuğa, H. ve İpek, O. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Edmodo'nun kullanımı: Bir durum çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1064-1090. <https://doi.org/10.16916/aded.452838>.

- Kaya, M. ve Kardaş, M. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretim programı üzerine inceleme. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 1-20.
- Kaynar, T. (2019). *Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğretiminde kullanımı* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kemiksiz, Ö. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitapları üzerine yapılan araştırmaların eğilimleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(Özel Sayı), 34-56. <https://doi.org/10.35675/befdergi.832492>.
- Kocaer, A. (2022). *Yabancılar Türkçe öğretiminde görsel sözlük incelemesi: Dilfi yabancılar için Türkçe görsel sözlük ve etkinlik kitabı (a1-a2) örneği* (Yüksek lisans tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Koçak, N. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretimi kitap setlerinde dil bilgisi öğretimi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Korkmaz, C. B. (2019). Metin sınıflandırması bağlamında yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan dinleme metinleri. *Türkiyat Mecmuası*, 29(1), 93-126. <https://doi.org/10.18345/iuturkiyat.560221>.
- Kurbanovna, E. N. (2020). Application of multimedia and interactive materials in foreign language teaching in non-philological higher educational institutions. *Проблемы современной науки и образования*, 2 (147), 65-67.
- Lai, C. C. & Kritsonis, W. A. (2006). The advantages and disadvantages of computer technology in second language acquisition. *Online Submission*, 3(1).
- Latorre, M. (2018). Historia de las web, 1.0, 2.0, 3.0 y 4.0. *Universidad Marcelino Champagnat*, 1.
- Maden, S., Altunbay, M. ve Dinçel, Ö. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sözcük öğretimi uygulamaları: kavram haritası örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 477-488.

- Mattiussi, R. G. ve Başı, B. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde dinleme becerisinin geliştirilmesine yönelik olarak kullanılan görsel-işitsel materyallerin etki durumu. *International Journal of Language Academy*, 8(3), 16-29.
- Memiş, M. R. (2019). Türkçe öğrenenlerin dinleme başarısını artırmak için kullanılabilecek iki farklı uygulama. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 38(2), 107-120. DOI: 10.7822/omuefd.627259.
- Miçooğulları, M. (2021). Yabancılar Türkçe öğretiminde dinleme becerisi: otantik materyal olarak TRT dinle ve radyo tiyatroları. *Uluslararası Karamanoğlu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(Özel sayı 1), 14-21. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ukmead/issue/64998/944579>.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: An expanded sourcebook. New York: Sage.
- Moeller, A. K. & Catalano, T. (2015). Foreign language teaching and learning.
- Moralı, G. ve Göçer, A. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital öykülerin kullanımı: Kuramsal temeller. *Journal of History School*, 48, 3227- 3255.
- Mutlu, H. H. ve Süğümlü, Ü. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde reklam filmlerinin farklı beceri ve seviyelerde kullanımı. *Turkish Studies*, 13(27), 1039- 1053. Doi : <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14400>
- Nomass, B. B. (2013). The impact of using technology in teaching English as a second language. *English language and literature studies*, 3(1), 111. Doi:10.5539/ells.v3n1p111.
- Oates, T. (2014). Why textbooks count. *A policy paper*, 10.
- Özcan, E. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin seçimi: Yeni Hitit B1 düzeyi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Özçakmak, H. (2022). Dinleme metinlerinde kip kullanımı: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Seti örneği. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (9), 23-40. DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1204245.

- Özdemir, O. (2017). Türkçe öğretiminde dijital teknolojilerin kullanımı ve bir web uygulaması örneği. *Electronic Turkish Studies*, 12(4),427-444. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11283>.
- Özdin, A. (2020). *Türk masallarının yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metni olarak uyarlanması* (Yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Pokrivčáková, S. (2019). Preparing teachers for the application of AI-powered technologies in foreign language education. *Journal of Language and Cultural Education*.
- Sallabaş, F. ve Polat, T. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 7(2), 183-212. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aydintdd/issue/72727/1080359>.
- Sayan, H. (2016). Okul öncesi eğitimde teknoloji kullanımı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (13), 67-83.
- Saydam, M. ve Çangal, Ö. (2018). Yabancılara Türkçe öğretiminde etkin katılımlı ders dışı etkinliklerin öğrenci motivasyonuna etkisi. *Journal of Theoretical Educational Science*, 11(2), 342-356. <https://doi.org/10.30831/akukeg.384971>.
- Sevtekin, E. (2020). *Alt yazılı çizgi filmlerin Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin dinleme/izleme becerisine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şahin, Y. (2015). *Farklı boyutlarıyla yabancı dil öğrenimi ve öğretimi*. Eğitim Yayınevi.
- Şen Yaman, G. (2016). Yabancı dil olarak Arapça öğretiminde WhatsApp kullanımı. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 37-47. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/intjces/issue/25669/270726>.
- Şendurur, P. ve Arslan, S. (2017). Eğitimde teknoloji entegrasyonunu etkileyen faktörlerdeki değişim. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (43), 25-50. <https://doi.org/10.21764/efd.21927>.

- Şengül, K. (2015). Öğretim elemanlarının yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan materyallere ilişkin görüşleri. *Researcher*, 3(2), 14-25.
- Tabak, G. ve Göçer, A. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde A1-C1 düzey dinleme etkinliklerinin incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 6(3), 400-411. <https://doi.org/10.30703/cije.335459>.
- Taş, S. ve Uğurlu, M. (2019). Dil eğitiminde teknoloji ve sosyal medya etkisi. *Gece Akademi*, 2.
- Temizyürek, F., Çangal, Ö., ve Yörüşün, S. (2015). Yabancılar Türkçe öğretiminde iş Türkçesi öğretim programı, ders kitabı ve terimler sözlüğü denemesi: Bankacılık örneği. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7(2), 87-111.
- Temizyürek, F. ve Ünlü, N. (2015). Dil öğretiminde teknolojinin materyal olarak kullanımına bir örnek: "flipped classroom". *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 4(1), 64-72. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/buefad/issue/3816/51248>.
- Tiryaki, E. N. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 38-44.
- Tiryaki, E. N. ve Kayatürk, N. (2017). Yabancılar Türkçe eğitimi kitaplarındaki dinleme metinlerinin örtülü anlam açısından değerlendirilmesi (İstanbul B1-B2 seviyesi ders kitabı). *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14 (39), 300-319. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/31632/331771>.
- TYDOÖP (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretim Programı*. İstanbul: TMV Yayınları.
- Ural, O. K. (2016). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde araç gereç ve teknoloji kullanım yeterlilikleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Violetta-Irene, K. (2015). The use of literature in the language classroom: Methods and aims. *International journal of information and education technology*, 5(1), 74. DOI: 10.7763/IJiet.2015.V5.479.

- Warschauer, M. & Meskill, C. (2000). Technology and second language teaching. *Handbook of undergraduate second language education*, 15, 303-318.
- Yalçın, İ., Özdemir, C. ve Özkan, A. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde a1 ve a2 seviyesinde kullanılan Anadolu ders kitaplarındaki dinleme metinlerinin içerik analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Bülteni: Pedagoji Ve Öğretim Yöntemleri*, 60 (3), 106 - 120. doi:10.47344/sdu bulletin.v60i3.754
- Yavuz, S. ve Coşkun, E. A. (2008). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum ve düşünceleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(34), 276-286.
- Yeni Hitit (2011). *Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı 1*. Ankara: Ankara Üniversitesi TÖMER Basımevi.
- Yeşilyurt, Ş. (2019). Türkçenin Yabancı dil olarak öğretiminde web 2.0 araçları. XI. *Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu*, 2053, 2067.
- Yılmaz, F. ve Babacan, G. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde podcast kullanımı. *Electronic Turkish Studies*, 10(3). 1153-1170. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7837>
- Yılmaz, M. Y. vd. (2013). *İstanbul, Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A1*. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Yılmaz, M. Y. vd. (2013). *İstanbul, Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A2*. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Yılmaz, M., Üredi, L., ve Akbaşı, S. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının bilgisayar yeterlilik düzeylerinin ve eğitimde teknoloji kullanımına yönelik algılarının belirlenmesi. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 1(1), 105-121. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijhe/issue/31784/348365>.
- Yılmaz, Ö. ve Dilidüzgün, Ş. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin odaklı dilbilgisi öğretimi üzerine öğrenci görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 217-234.
- Yin, R. K. (2014). *Case study research: Design and methods (5th ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage publications.

- Yunus Emre Enstitüsü (2015). *Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1*. Ankara: Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık.
- Yunus Emre Enstitüsü (2015). *Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2*. Ankara: Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık.
- Yurtseven Üze, F. (2010). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinlerin yeri ve önemi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

EKLER

Ek-1. Yapılan Uygulamaya İlişkin İzin Belgesi

T.C.
[REDACTED] ÜNİVERSİTESİ
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Akdeniz Üniversitesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Filiz UDÜL, “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çok Katmanlı Okuma Materyalleri” isimli tez çalışması kapsamında [REDACTED] Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde, 04.11.2022- 10.01.2023 tarihleri arasında kurumumuz öğrenci ve öğretmenleri ile uygulama gerçekleştirmesi uygun görülmüştür.

04/11/2022
İmza :
Ad Soyad : Doç. Dr. [REDACTED]

Ek-2. Öğrenci Kişisel Bilgi Formu

Merhaba; Bu form, yüksek lisans tezimde kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Burada belirteceğin bilgiler yalnızca araştırma için kullanılacak ve kimseyle paylaşılmayacaktır. Vereceğin cevapların doğruluğu araştırmanın sonuçlarını etkileyeceği için maddeleri dikkatli bir şekilde okuyarak cevaplamanı rica ediyorum.

Desteğin için teşekkür ederim.

Filiz UDÜL

1. İsim:

.....

2. Yaş:

.....

3. Kardeş sayısı (sen hariç):

.....

4. Hangi ülkeden geliyorsun?

.....

5. Babanın ana dili nedir?

.....

6. Annenin ana dili nedir?

.....

7. Daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili bir eğitim aldın mı?

.....

8. Daha önce Türkçe öğrenmek için bireysel bir etkinlik yaptın mı?

.....

9. Daha önce herhangi bir dijital ortamda Türkçe eğitimi ile ilgili bir içerikten yararlandın mı?

.....

Ek-3. Yarı Yapılandırılmış Gözlem Formu

Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi İçin Geliştirilen Çok katmanlı Metinlerin Uygunluğunun Belirlenmesine Yönelik Yarı Yapılandırılmış Gözlem Formu
Gözlemci: Tarih: Yer: Gözlem Başlama Saati: Gözlem Bitiş Saati:
Sayın katılımcı; Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için geliştirilmiş olan çok katmanlı metinlerin uygulanma sürecine yönelik gözlemleri ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanmış olan gözlem formunda, geliştirilen okuma materyallerinin uygunluğunu anlamaya ilişkin 9 soru hazırlanmıştır. Yapılacak bu gözlem ile ilgili şunları beyan ederim: ➤ Bu gözlem süresince edinilen tüm bilgiler gizli tutulacak ve bu çalışma dışında başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır. ➤ Araştırmanın raporunda hiçbir katılımcının kimlik bilgilerine yer verilmeyecektir.
GÖZLEM SORULARI 1. Öğrenciler hazırlanmış olan okuma materyalleri hakkında ne düşünüyor? a) Hazırlanmış olan bu okuma materyallerinin öğrencilere göre olumlu özellikleri nelerdir? b) Hazırlanmış olan bu okuma materyallerinin öğrencilere göre olumsuz özellikleri nelerdir? c) Öğrencilere göre hazırlanmış olan bu okuma materyallerinin daha önce uygulanan okuma materyallerinden ne gibi farklılığı bulunmaktadır? 2. Hazırlanmış olan okuma materyallerinin farklı içeriklerden (çok katmanlı) oluşması öğrencileri nasıl etkiledi? a) Hazırlanmış olan okuma materyali sadece yazıdan oluşsaydı öğrencileri nasıl etkilerdi? b) Hazırlanmış olan okuma materyali sadece görselden oluşsaydı öğrencileri nasıl etkilerdi? c) Hazırlanmış olan okuma materyali sadece videodan oluşsaydı öğrencileri nasıl etkilerdi? d) Hazırlanmış olan okuma materyalinin yazı, görsel ve videodan oluşması öğrencileri nasıl etkilemiştir? 3. Hazırlanmış olan okuma materyalleri öğrencilerde hangi duyguları uyandırdı? a) Öğrenciler, hazırlanmış olan okuma materyallerini hangi yönleriyle sıkıcı buldu? b) Öğrenciler, hazırlanmış olan okuma materyallerini hangi yönleriyle ilgi çekici buldu?

- c) Öğrencileri, hazırlanmış olan okuma materyallerini hangi yönleriyle eğlenceli buldu?
4. Öğrencileri, hazırlanmış olan bu materyalleri okurken ne gibi sorunlar yaşadı?
- a) Öğrencilere göre hazırlanmış olan okuma materyallerinin anlaşılır olmayan yönleri nelerdir?
- b) Öğrencilere göre hazırlanmış olan okuma materyallerinin karmaşık yönleri nelerdir?
- c) Öğrencilere göre hazırlanmış olan okuma materyallerinin uygun olmayan yönleri nelerdir?
5. Hazırlanmış olan okuma materyallerinde bulunan sözcükler öğrencilerin seviyesine uygun mudur?
- a) Hazırlanmış olan okuma materyallerinde ilk defa öğretilecek sözcükler var ise öğrencilerin bunları öğrenmesini sağlayan kolaylıklar nelerdir?
- b) Hazırlanmış olan okuma materyallerinde öğrencilerin anlayamadığı sözcükler var ise bunları öğrenmelerini zorlaştıran özellikler nelerdir?
6. Hazırlanmış olan okuma materyalleri öğrencilerin dil seviyesine katkı sağlayacak yeterlilikte midir?
- a) Hazırlanmış olan okuma materyalleri, öğrencilerin daha önceki seviyelerde öğrendiği bilgileri pekiştirmede ne yönlerden katkıda bulunmaktadır?
- b) Hazırlanmış olan okuma materyalleri, öğrencilerin var olan dil seviyesine ne yönlerden katkıda bulunmaktadır?
- c) Hazırlanmış okuma materyalleri, öğrencilerin edindiği bilgileri ne yönden akılda kalıcı hale getirmektedir?
7. Hazırlanmış olan okuma materyalleri işlenilen ünite ile uyumlu mudur?
- a) Hazırlanmış olan okuma materyallerinin ünite ile uyumlu yönleri nelerdir?
- b) Hazırlanmış olan okuma materyallerinin ünite ile uyumlu olmayan yönleri nelerdir?
8. Hazırlanmış olan okuma materyallerinin öğrencilerin diğer dil becerilerinin gelişimine katkıda bulunduğunu düşünüyor musunuz?
- a) Yazma etkinliklerini yaparken hazırlanmış olan okuma materyallerinden nasıl yararlanılabilir?
- b) Konuşma etkinliklerini yaparken hazırlanmış olan okuma materyallerinden nasıl yararlanılabilir?
- c) Dinleme etkinliklerini yaparken hazırlanmış olan okuma materyallerinden nasıl yararlanılabilir?
- d) Dil bilgisi etkinliklerini yaparken hazırlanmış olan okuma materyallerinden nasıl yararlanılabilir?
9. Eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Ek-4.Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi İçin Geliştirilen Çok katmanlı Metinlerin Uygunluğunun Belirlenmesine Yönelik Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu
Görüşmeci: Görüşülen kişi: Tarih: Yer: Görüşme Başlama Saati: Görüşme Bitiş Saati:
Sayın katılımcı; Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi için geliştirilmiş olan çok katmanlı metinlere yönelik Türkçe öğrenen öğrencilerin görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda hazırlanmış olan bu görüşme formunda, geliştirilen okuma materyallerinin uygunluğunu anlamaya ilişkin 9 soru yer almaktadır. Yapılacak bu görüşmeyle ilgili şunları bilmenizi istiyorum: ➤ Bu görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve bu çalışma dışında başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır. ➤ Araştırmanın raporunda isminiz veya kimliğinizle ilgili hiçbir bilgi yer almayacaktır. ➤ Görüşmenin yaklaşık 20 dakika süreceğini tahmin ediyorum. Görüşmeyi kabul ediyorsanız ve sizce de bir sakıncası yoksa görüşmeyi ses kayıt cihazıyla kaydetmek istiyorum. Onaylıyor musunuz?
GÖRÜŞME SORULARI 1. Hazırlanmış olan okuma materyalleri hakkında ne düşünüyorsunuz? a) Hazırlanmış olan bu okuma materyallerinin olumlu özellikleri nelerdir? b) Hazırlanmış olan bu okuma materyallerinin olumsuz özellikleri nelerdir? c) Daha önce uygulanan okuma materyallerinden ne gibi farklılığı bulunmaktadır? 2. Hazırlanmış olan okuma materyallerinin farklı içeriklerden (çok katmanlı) oluşması sizi nasıl etkiledi? a) Hazırlanmış olan okuma materyali sadece yazıdan oluşsaydı bu sizi nasıl etkilerdi? b) Hazırlanmış olan okuma materyali sadece görselden oluşsaydı bu sizi nasıl etkilerdi? c) Hazırlanmış olan okuma materyali sadece videodan oluşsaydı bu sizi nasıl etkilerdi? d) Hazırlanmış olan okuma materyalinin yazı, görsel ve videodan oluşması sizi nasıl etkilemiştir? 3. Hazırlanmış olan okuma materyalleri sizde hangi duyguları uyandırdı? a) Hazırlanmış olan okuma materyallerini hangi yönleriyle sıkıcı buldunuz? b) Hazırlanmış olan okuma materyallerini hangi yönleriyle ilgi çekici buldunuz?

- c) Hazırlanmış olan okuma materyallerini hangi yönleriyle eğlenceli buldunuz?
4. Hazırlanmış olan bu materyalleri okurken ne gibi sorunlar yaşadınız?
- a) Hazırlanmış olan okuma materyallerinin anlaşılır olmayan yönleri nelerdir?
- b) Hazırlanmış olan okuma materyallerinin karmaşık yönleri nelerdir?
- c) Hazırlanmış olan okuma materyallerinin size uygun olmayan yönleri nelerdir?
5. Hazırlanmış olan okuma materyallerinde bulunan sözcükler seviyenize uygun mudur?
- a) Hazırlanmış olan okuma materyallerinde yeni öğrendiğiniz sözcükler var ise bunları öğrenmenizi sağlayan kolaylıklar nelerdir?
- b) Hazırlanmış olan okuma materyallerinde anlayamadığınız sözcükler var ise bunları öğrenmenizi zorlaştıran özellikler nelerdir?
6. Hazırlanmış olan okuma materyalleri dil seviyenize katkı sağlayacak yeterlilikte midir?
- a) Hazırlanmış olan okuma materyalleri, daha önceki seviyelerde öğrendiğiniz bilgileri pekiştirmede ne yönlerden katkıda bulunduğunu düşünüyorsunuz?
- b) Hazırlanmış olan okuma materyalleri, bulunduğunuz dil seviyesine yönelik size ne yönlerden katkıda bulunduğunu düşünüyorsunuz?
- c) Hazırlanmış okuma materyalleri, öğrendiğiniz bilgileri ne yönden akılda kalıcı hale getirdiğini düşünüyorsunuz?
7. Hazırlanmış olan okuma materyalleri işlenen ünite ile uyumlu mudur?
- a) Hazırlanmış olan okuma materyallerinin ünite ile uyumlu yönleri nelerdir?
- b) Hazırlanmış olan okuma materyallerinin ünite ile uyumlu olmayan yönleri nelerdir?
8. Hazırlanmış olan okuma materyallerinin diğer becerilere katkıda bulunduğunu düşünüyor musunuz?
- a) Yazma etkinliklerini yaparken hazırlanmış olan okuma materyallerinden nasıl yararlanılabilir?
- b) Konuşma etkinliklerini yaparken hazırlanmış olan okuma materyallerinden nasıl yararlanılabilir?
- c) Dinleme etkinliklerini yaparken hazırlanmış olan okuma materyallerinden nasıl yararlanılabilir?
- d) Dil bilgisi etkinliklerini yaparken hazırlanmış olan okuma materyallerinden nasıl yararlanılabilir?
9. Eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Ek-5. Öğrenci Günlüğü Soruları

Merhaba; Bugün Türkçe dersinin nasıl geçtiğini benimle paylaşmak ister misin? Bugünkü derste uygulanan çok katmanlı metin ile ilgili merak ettiğim birkaç şey var. Aşağıda merak ettiğim şeylerle ilgili sorular yer alıyor. Bu sorularla ilgili düşüncelerini ve hislerini bana ayrıntılı bir şekilde anlatmanı sabırsızlıkla bekliyorum.

Destegin için teşekkür ederim.

Filiz UDÜL

1. Metin nasıldı?

.....

2. Metnin anlaşılmayan yerleri nelerdi?

.....

3. Metnin eksik kısımları nelerdi?

.....

4. Metnin hızı nasıldı?

.....

5. Metnin uygulama sürecinde eğlenceli bulduğun noktalar nelerdi?

.....

6. Bu metnin daha önce işlenen metinlerden farkı nedir?

.....

7. Metnin olumlu özellikleri nedir?

.....

8. Metnin olumsuz özellikleri nedir?

.....

9. Eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

.....

Ek- 6. Etik Kurul Onay Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 04.03.2022-309361

T.C
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ : 03.03.2022
TOPLANTI SAYISI : 04
KARAR SAYISI : 84

Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü öğretim üyesi **Doç. Dr. Mazhar BAL**'ın danışmanlığını, **Filiz UDÜL**'ün araştırmacılığını üstlendiği, *"Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çok Katmanlı Okuma Materyalleri"* konulu çalışmanın, fikri hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvurucuya ait olmak üzere, proje süresince uygulanmasının etik olarak **uygun olduğuna** oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
Kurul Başkanı

Başkan
Prof. Dr.
Hilmi DEMİRKAYA

Başkan Yrd.
Prof. Dr.
Sibel MEHTER AYKIN

Üye
Prof. Dr.
Ebru İÇİGEN

Üye
Prof. Dr.
Nurşen ADAK

Üye
Prof. Dr.
Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM

Üye
Prof. Dr.
Taner KORKUT

Üye
Prof. Dr.
Gökhan AKYÜZ

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Filiz UDÜL

Doğum Yeri ve Tarihi:

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Türkiye.

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri:

Bal, M. ve Udül F.(2021). Examining the Turkish language curriculum in terms of e-learning, m-learning, and u-learning. *Novitas-ROYAL*, vol.15, no.2, pp.52-65, 2021

Udül, F. (2021). Okumaya genel bir bakış- Kuram ve modellere giriş . *Türk Ekini* , (8) , 143-145. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/turkek/issue/63249/946237>

İş Deneyimi

Stajlar: Millî Eğitim Bakanlığı

Projeler: TÜBİTAK 4006

Çalıştığı Kurumlar: Millî Eğitim Bakanlığı

İletişim

E-Posta Adresi:

Tarih: 31.05.2023

İNTİHAL RAPORU

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİNDE ÇOK KATMANLI METİNLERİN KULLANIMI

ORJİNALLIK RAPORU

% 15	% 14	% 4	% 8
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	% 3
2	www.turkiyemaarif.org İnternet Kaynağı	% 1
3	Submitted to Akdeniz University Öğrenci Ödevi	% 1
4	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	% 1
5	Submitted to Canakkale Onsekiz Mart University Öğrenci Ödevi	% 1
6	www.researchgate.net İnternet Kaynağı	% 1
7	acikerisim.akdeniz.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
8	dspace.ankara.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1

johschool.com

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ☐ Tezim/ Raporum sadece Akdeniz Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir. Tezimin/Raporumun 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

23/ 06/ 2023

Filiz UDÜL